

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma

OLLI MÄKELÄ | PILVI LESCH

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma

OLLI MÄKELÄ
PILVI LESCH

RAPORTEJA 2 | 2013

**JOENSUUN SEUDUN JA KESKI-KARJALAN PALVELUKOHTAIDEN
OPASTUSSUUNNITELMA**

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Taitto: Olli Mäkelä

Kansikuva: Olli Mäkelä

Kartat: © Karttakeskus L4356

© Maanmittauslaitos lupanro 20/MML/12

ISBN 978-952-257-711-5 (painettu)

ISBN 978-952-257-712-2 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-712-2

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus

Esipuhe

Palvelukohteilla tarkoitetaan tienkäyttäjille palveluja tarjoavia palveluyrityksiä ja -toimintoja. Palvelukohteiden opastukseen käytetään erilaisia opastusmerkkejä ja kohdetunnuksia. Opastusmerkkien asettaminen ja ylläpito ovat yleensä opastettavan kohteen ylläpitäjän vastuulla. Opastusmerkit edellyttävät tienpitäjän lupaa.

Vuonna 2007 palvelukohteiden viitoitusuudistuksessa laajennettiin opastusmerkeissä ruskean värin käyttöä, lisättiin kohdetunnuksen määrää ja otettiin käyttöön uusia opastusmerkkejä. Myös palvelukohteiden viitoitusohjeita ja yleisiä viitoitusperiaatteita tarkistettiin.

Suunnitelman tavoitteena on saada Joensuun seudulle ja Keski-Karjalaan yhtenäinen, selkeä ja ajallisesti kestävä palvelukohteiden viitoitusjärjestelmä, joka helpottaa tienkäyttäjää löytämään tarvitsemansa palvelut. Suunnittelualue käsittää Ilomantsin, Joensuun, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Liperin, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän ja Tohmajärven kuntien alueen. Kesälahden kunta on 1.1.2013 alkaen yhdistynyt Kiteen kaupunkiin, mutta tässä suunnitelmassa sitä on käsitelty omana kuntanaan.

Suunnitelmaa laadittaessa on käytetty Tiehallinnon ohjeita ”Palvelukohteiden alueellisen opastussuunnitelma laatiminen” ja ”Palvelukohteiden viitoitus”.

Suunnittelutyötä ovat ohjanneet Raimo Kaikkonen ja Hanna Turunen Pohjois-Savon ELY-keskuksesta sekä Juhana Ketola Pirkanmaan ELY-keskuksen valtakunnallisesta Liikenteen asiakaspalvelukeskuksesta.

Suunnitelman laatimiseen ovat kuntayhdyshenkilöinä osallistuneet Veijo Kurki Ilomantsin kunnasta, Jarmo Tihmala ja Tuija Tiira Joensuun kaupungista, Jorma Turunen Kesälahden kunnasta, Suvi Spoof Kiteen kaupungin ja Keski-Karjalan kehitysyritys KETIn edustajana, Sauli Hyttinen Kontiolahden kunnasta, Reino Kuivalainen Liperin kunnasta, Ulla-Riitta Moilanen Outokummun kaupungista, Pauli Vaittinen ja Helena Kaasinen Polvijärven kunnasta, Raita Joutsensaari Rääkkylän kunnasta ja Liisa Laasonen Tohmajärven kunnasta. Kuntayhdyshenkilöt ovat auttaneet palvelukohteiden ja niiden sisältämien palvelujen kartoittamisessa, osallistuneet suunnitelman esittelytilaisuuksiin sekä kommentoineet suunnitelmaluonnoksia.

Marraskuussa 2012 on pidetty palvelukohdeyrityksille ja sidosryhmille tarkoitettua suunnittelu- ja esittelytilaisuutta Kiteellä, Joensuussa ja Polvijärvellä. Suunnitelmaluonnokset ovat marraskuussa 2012 olleet internetissä nähtävillä ja kommentoitavissa, jolloin niistä on saatu runsaasti palautetta. Palaute on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon suunnitelmaa viimeisteltäessä.

Suunnitelman laatijana on toiminut Ramboll Finland Oy, jossa työstä ovat vastanneet Olli Mäkelä, Pilvi Lesch ja Susanna Kukkonen.

Kuopiossa tammikuussa 2013

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Sisältö

1	Lähtökohdat	7
1.1	Palvelukohteiden opastusjärjestelmä.....	7
1.2	Palvelukohteiden opastusmerkit.....	8
1.3	Palvelukohteiden seudullinen opastussuunnitelma.....	11
1.4	Suunnitelman rajauksia.....	12
2	Suunnittelualaue	13
3	Opastuksen nykytila	17
3.1	Nykyinen palvelukohteiden viitoitus.....	17
3.2	Huomioita palvelukohteiden viitoituksesta.....	17
4	Palvelukohteiden opastus	19
4.1	Opastuksen yleisperiaatteet.....	19
4.2	Suunnitelman laatiminen ja sisältö.....	21
4.3	Suunnitelman sisältö palvelukohdetyypeittäin.....	25
4.3.1	Opastuspiste (tunnus 711).....	26
4.3.2	Opastustoimisto (712).....	27
4.3.3	Huoltoasema (tunnus 722) ja autokorjaamo (tunnus 721).....	28
4.3.4	Hotelli tai motelli (tunnus 723).....	29
4.3.5	Ruokailupaikka (tunnus 724).....	30
4.3.6	Kahvila tai pikaruokapaikka (tunnus 725).....	31
4.3.7	Retkeilymaja (tunnus 731).....	32
4.3.8	Leirintäalue (tunnus 733) ja matkailuajoneuvoalue (tunnus 734).....	32
4.3.9	Ulkoilualue (tunnus 742).....	34
4.3.10	Museo tai historiallinen rakennus (tunnus 772a).....	35
4.3.11	Luontokohde (tunnus 772c).....	36
4.3.12	Näköalapaikka (tunnus 772d).....	37
4.3.13	Eläintarha tai -puisto (tunnus 772e).....	38
4.3.14	Muu nähtävyys (tunnus 772f).....	39
4.3.15	Uintipaikka (tunnus 773a).....	40
4.3.16	Kalastuspaikka (tunnus 773b).....	41
4.3.17	Hiihtohissi (tunnus 773c).....	42
4.3.18	Golfkenttä (tunnus 773d).....	43
4.3.19	Mökkimajoitus (tunnus 774a).....	44
4.3.20	Aamiaismajoitus (tunnus 774b).....	45
4.3.21	Suoramyyntipaikka (tunnus 774c).....	46
4.3.22	Käsityöpaja (tunnus 774d).....	47
4.3.23	Ratsastuspaikka (tunnus 774f).....	47
4.3.24	Muiden kohteiden opastus.....	48
4.4	Opastuksen erityispiirteitä.....	49
5	Matkailutiet	50
5.1	Via Karelia -matkailutie.....	51
5.2	Sininen Tie.....	52
5.3	Matkailuteiden reittiviitoitus.....	52
5.4	Matkailutietunnuksen käyttö palvelukohteiden opastuksessa.....	53
6	Opastuslupa ja opasteiden hankinta	54
7	Opastussuunnitelman toteuttaminen ja ylläpito	56

1 Lähtökohdat

Palvelukohteilla tarkoitetaan tienkäyttäjille palveluja tarjoavia palveluyrityksiä ja -toimintoja. Tällaisia ovat esim. hotellit, retkeilymajat, leirintäalueet, kahvila- ja ravintolapalvelut, erilaiset aktiviteetit ja nähtävyydet. Myös paljon liikennettä aiheuttavat kohteet, kuten uimapaikat, museot, huvipuistot ja laskettelukeskukset on opastettu opastusmerkein. Palvelukohdetunnuksin opastetaan lisäksi yleiseen turvallisuuteen ja matkanteen koon liittyviä palveluita, joita ovat esimerkiksi ensiapu tai huoltoasema. Palvelukohteiden opastukseen käytetään erilaisia opastusmerkkejä ja kohdetunnuksia.

Opastusmerkkien asettaminen ja ylläpito ovat yleensä opastettavan kohteen ylläpitäjän vastuulla. Opastusmerkit edellyttävät tienpitäjän lupaa.

1.1 Palvelukohteiden opastusjärjestelmä

Maantiellä viitoituksen tarkoituksena on yhdessä asianmukaisen tiekartan kanssa, johon tienkäyttäjä tutustuu ennen matkalle lähtöä, opastaa tienkäyttäjää kohteeseen edullisinta reittiä. Palvelukohteiden viitoitus täydentää reittiopastusta osoittamalla tienkäyttäjälle tämän matkan aikana tarvitsemia palveluja. Opastusjärjestelmän rakenne muodostuu kolmesta tasosta (kuva 1-1).

Kuva 1-1. Opastusjärjestelmän kolmitasoinen rakenne. Lähde: Tiehallinnon ohjejulkaisu "Palvelukohteiden viitoitus".

Ensimmäinen taso - Tiekartat ja tieverkon viitoitus

Tienkäyttäjät suunnistaa tieverkolla tiekartassa esitettyihin kohteisiin vertailemalla tiekarttaa ja tieverkon viitoitusta toisiinsa. Suunnistaminen tieverkolla on mahdollista tunnistamalla tienviitoista tiekartalla esiintyvät tienumerot ja maantieteelliset erisnimet.

Toinen taso - Opastuspaikat

Kohdealueella tienkäyttäjät tarvitsee usein tarkempaa tietoa kohteen sijainnista tai monimuotoisempaa tietoa sijaintiympäristönsä palveluista kuin mitä tiekartta tarjoaa. Opastuspaikassa on ulko- tai sisätiloihin sijoitettu alueellinen opastuskartta (opastuspiste) tai sisätiloihin sijoitettu opastuspäätte tai matkailuneuvontapiste (opastustoimisto).

Opastuspaikkojen tehtävä on opastaa tienkäyttäjää sille tielle, josta lopulliseen määränpäähän käännytään. Hyvin varustetusta opastuspaikasta tienkäyttäjää voi ottaa mukaansa alueen matkailupalveluja esittelevän kartan, joka toimii varmistuksena matkalla perille.

Kolmas taso - Lähiviitoitus

Tienkäyttäjää ohjataan perille kohteeseen lähiviitoituksella. Lähiviitoituksen perustyökaluja ovat osoitejärjestelmää tukevat tien- ja kadunnimikilvet sekä lähi-, paikallis- ja erityiskohteita osoittavat tienviitat, joita täydennetään palvelukohteiden opastusmerkeillä ja erilaisilla toimintoja kuvaavilla osoiteviitoilla.

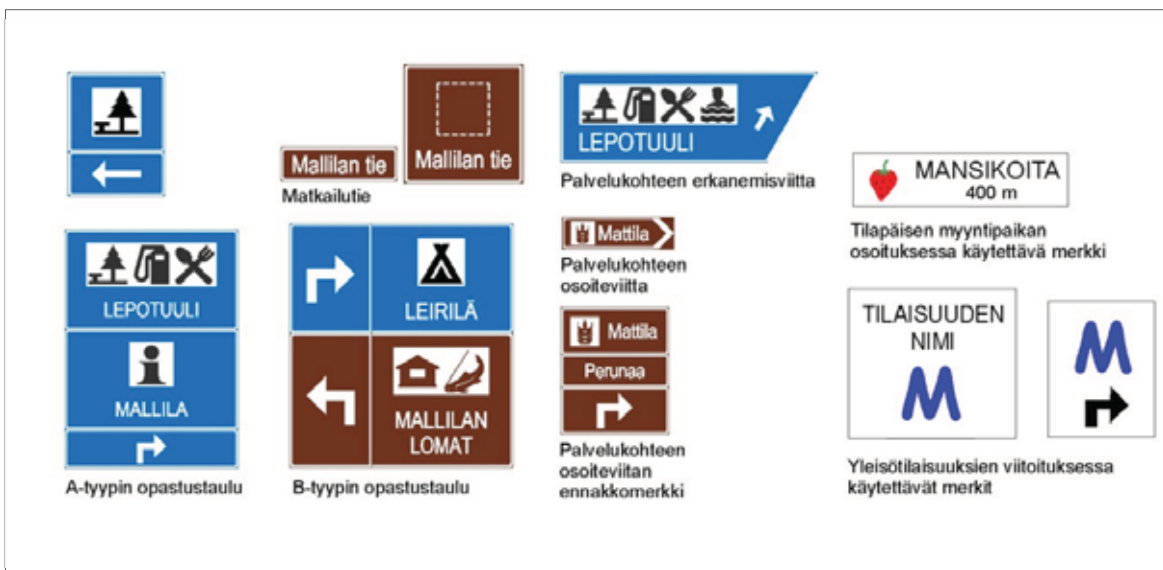
Ajoneuvonavigaattoreiden yleistyminen korvaa mm. tiekartan käyttötarvetta. Palvelukohteiden lähiopastus on kuitenkin edelleen tärkeää tienkäyttäjien ohjaamiseksi haluamiinsa palvelukohteisiin.

1.2 Palvelukohteiden opastusmerkit

Käytettävät liikennemerkkit ja tunnukset

Tienkäyttäjille tarkoitettuja palveluja osoitetaan tieliikenneasetuksen mukaisilla (kuva 1-2)

- palvelukohteiden opastustauluilla (A- ja B-tyyppit)
- palvelukohteiden erkanemisviitalla
- palvelukohteiden osoiteviitalla
- palvelukohteiden osoiteviitan ennakkomerkillä ja
- matkailutiemerkeillä.

Kuva 1-2. Palvelukohteiden opastuksessa käytettävät liikennemerkkit.

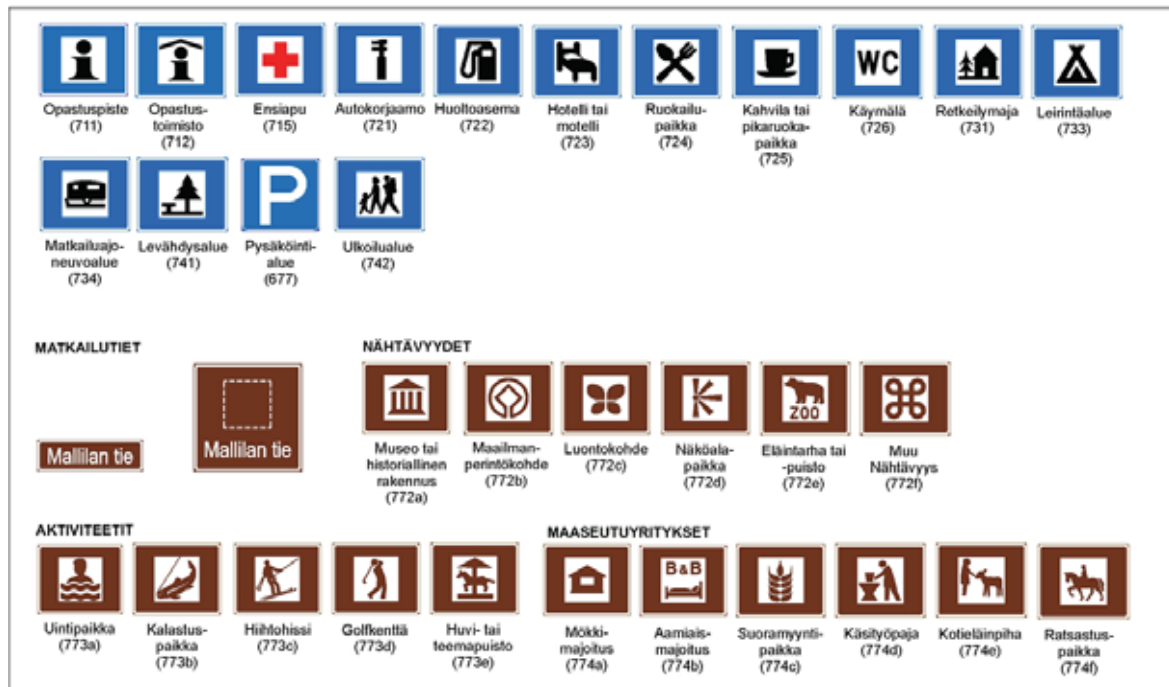
Palvelukohteiden opastustauluja käytetään kauempaa tapahtuvaan opastukseen mm. silloin, kun reitti opastettavaan kohteeseen kääntyy risteyksissä. Samassa pystytystelineessä voi olla yleensä enintään kolmen kohteen opastus. Saman pystytystelineen taulussa voidaan esittää yhteensä enintään kymmenen tienkäyttäjälle tarkoitettua tietoa, joita ovat tunnukset, nuolet, nimet, aukioloajat ja etäisyydet.

Palvelukohteiden osoiteviittoa ja sen ennakkomerkkiä käytetään lähiopastuksena osoittamaan kohteeseen johtavaa liittymää.

Yleisötalaisuuksien ja matkailijoita palvelevan myyntitoiminnan opastuksessa voidaan käyttää tilapäisiä opasteita. Yleisötalaisuuksilla tarkoitetaan yleensä muutaman päivän, pisimmillään viikkoja, kestäviä messuja, näyttelyjä, kokouksia, urheilutalaisuuksia tai muita tapahtumia, joihin saapuu runsaasti yleisöä paikkakunnan ulkopuolelta. Myös tilapäiset opasteet edellyttävät tienpitäjän eli maanteillä paikallisen ELY-keskuksen lupaa.

Palvelukohteiden opastusmerkeissä käytetään tieliikenneasetuksen mukaisia tunnuksia (kuva 1-3). Palvelukohteet voidaan ryhmitellä

- tienvarsipalvelut
- majoituspalvelut
- nähtävyydet
- aktiviteetit
- maaseutuyritykset.

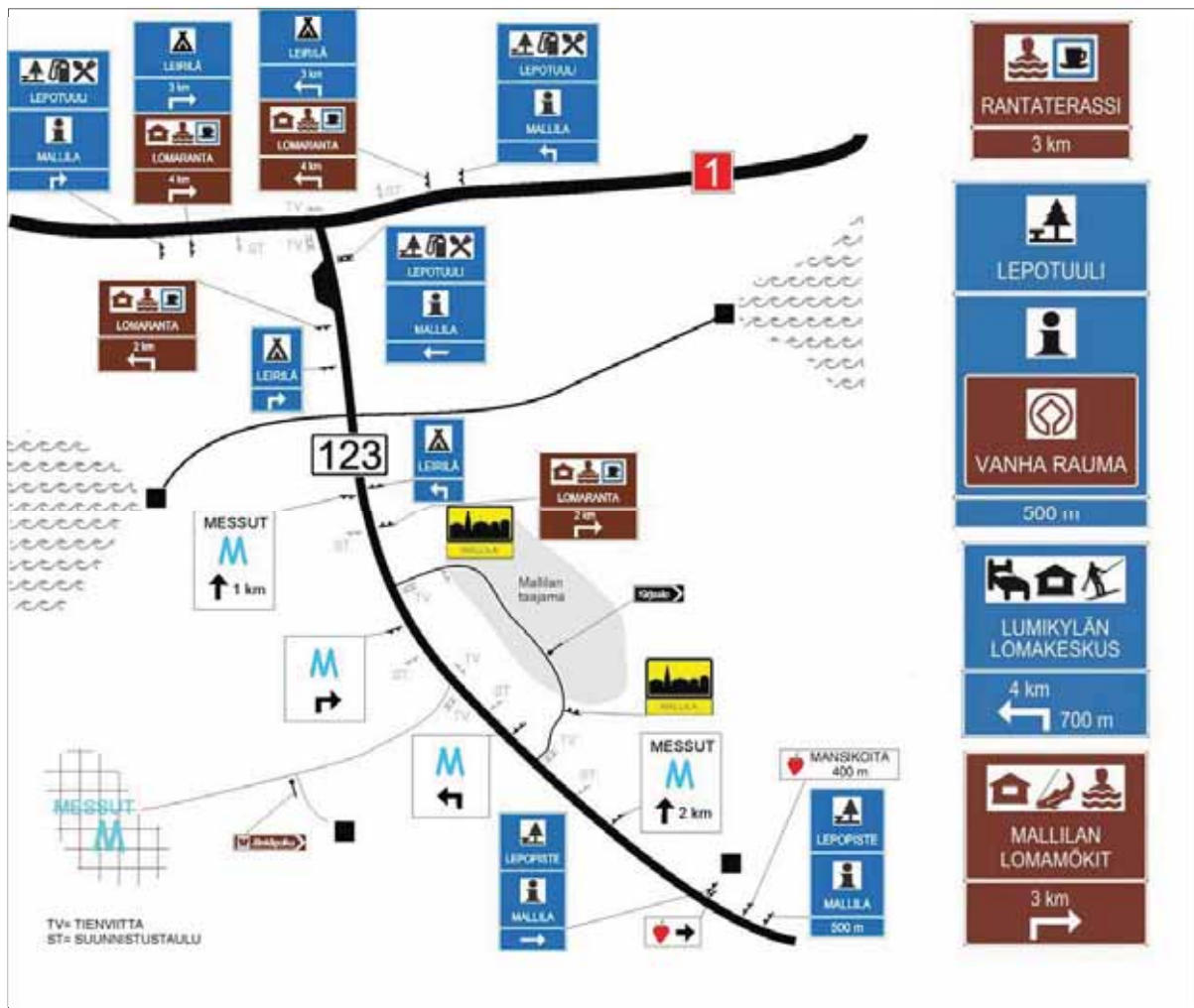
Kuva 1-3. Palvelukohteen opastuksessa käytettävät tunnukset.

Kohdeopastuksessa voidaan käyttää mustapohjaista osoiteviittaa muihin kuin edellä kuvattuihin palvelukohteisiin. Tyypillisiä mustapohjaisen osoiteviitan käyttökohteita ovat esimerkiksi erilaiset virastot ja laitokset, kirjasto, hautausmaa tai terveyskeskus. Mustapohjaista osoiteviittaa voidaan käyttää myös sellaisten palvelukohteiden opastuksessa, joissa palvelukohteen tunnuksen edellytykset eivät täyty. Mustapohjaiset osoiteviitat eivät sisälly tähän suunnitelmaan.

Käytettävät värit

Palvelukohteiden opastusmerkeissä käytetään sinistä ja ruskeaa pohjaväriä. Opastusmerkin väri riippuu palvelukohteen sisällöstä. Kohteen päätunnus määrittää käytettävän pohjaväriä. Perusväri on sininen opastettaessa kaikille tienkäyttäjille, kuten matkailijoille, ammattiautoilijoille ja liikematkustajille tarkoitettua yleisesti matkoihin liittyvää palvelua (päätoiminnon tunnus 711 - 742). Perusväri on ruskea osoitettaessa vapaa-ajan matkailuun liittyvää palvelua (päätoiminnon tunnus 771 - 774). Opastusmerkeissä voidaan tarvittaessa yhdistää sekä sinistä että ruskeaa perusväriä. Esimerkkejä värien käytöstä palvelukohteiden opastusmerkeissä on kuvassa 1-4. Tarkemmin värien käytöstä eri tilanteissa on ohjejulkaisussa "Palvelukohteen viitoitus".

Kuva 1-4. Esimerkkejä värien käytöstä palvelukohteiden opastusmerkeissä.

Palvelukohteiden opastusmerkkiuudistus vuonna 2007

Vuonna 2007 tehtiin laaja opastusmerkkiuudistus. Merkittävimmät muutokset olivat:

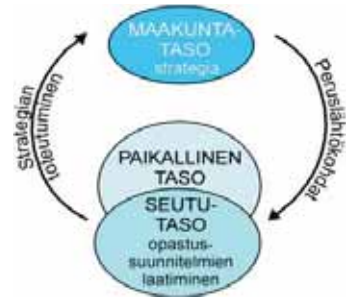
- Palvelukohteiden opastuksessa otettiin käyttöön runsaasti uusia tunnuksia (esim. museo tai historiallinen rakennus, luontokohde, näköalapaikka, eläintarha tai -puisto, golf-kenttä, huvi- ja teemapuisto, aamiaismajoitus, suoramyyntipaikka, käsityöpaja, kotieläinpiha ja ratsastuspaikka).
- Opastusmerkeissä otettiin käyttöön ruskea pohjaväri vapaa-ajan matkailuun liittyville palveluille.
- Uutena liikennemerkkinä otettiin käyttöön ruskeapohjainen palvelukohteen osoiteviitta ja sen ennakkomerkki, joissa voidaan esittää yksi ruskeapohjaisen merkkiryhmän tunnus.
- Aiemmin kokeilulupiin perustunut matkailuteiden viitoitus virallistettiin. Matkailutietunnusta on jatkossa mahdollista käyttää yksittäisen palvelukohteen tai matkailutieinformaatiota sisältävän opastuspaikan opastuksessa.
- Aiemmin maaseutuyritysten opastuksessa käytetty mustapohjainen ”tähtämerkki” jäi pois ja maaseutuyritysten viitoitus tapahtuu jatkossa ruskeapohjaisten tunnusten avulla.

Palvelukohteiden viitoitus tulee muuttua uusien käytäntöjen mukaiseksi vuoden 2013 loppuun mennessä.

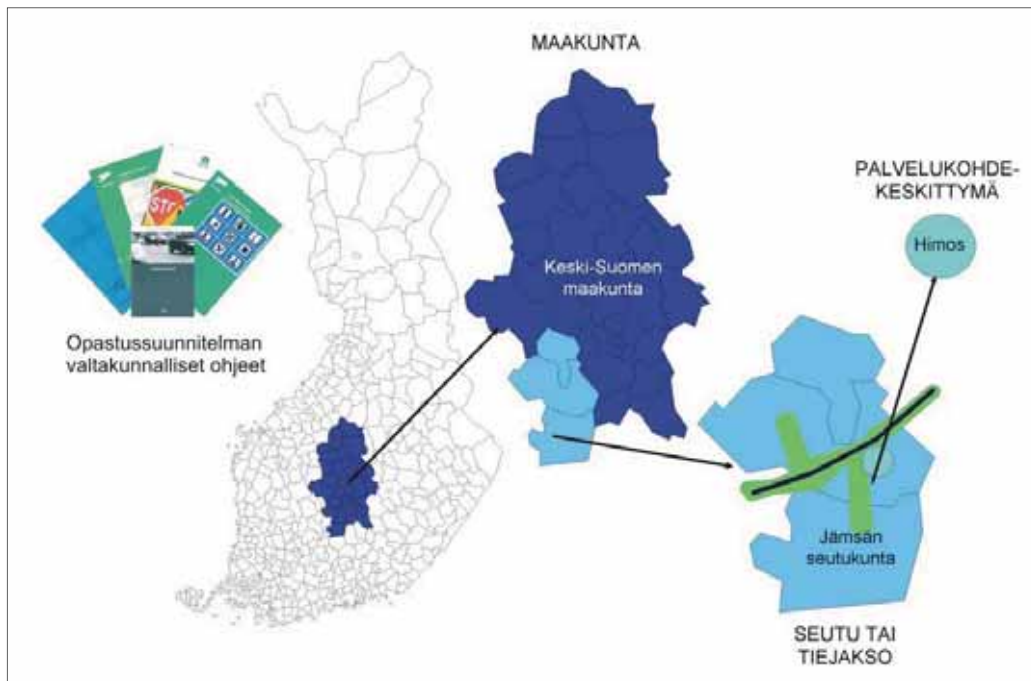
1.3 Palvelukohteiden seudullinen opastussuunnitelma

Palvelukohteiden alueellisia opastussuunnitelmia tehdään kolmella tasolla:

1. **Palvelukohteiden maakunnallinen opastussuunnitelma**
 - Maakuntaa tai vielä laajempaa aluetta käsittävä opastussuunnitelma.
2. **Palvelukohteiden seudullinen opastussuunnitelma**
 - Useita kuntia tai tiejaksoja käsittävä opastussuunnitelma.
3. **Palvelukohteiden paikallinen opastussuunnitelma**
 - Esimerkiksi matkailualueita, kunnan keskustaajamaa tai ylipäättänsä paljon palveluja käsittävän alueen opastussuunnitelma.

Vuonna 2008 laadittu Savo-Karjalan maakuntien opastussuunnitelma sisältää sekä Pohjois-Karjalan että Pohjois-Savon maakunnalliset osuudet. Tässä maakuntatason suunnitelmassa esitetyt periaatteet ja ratkaisut ovat ohjanneet tämän seututasoisen suunnitelman laadintaa (kuva 1-5).

Kuva 1-5. Valtakunnalliset ohjeet ja maakuntatasoinen opastussuunnitelma ohjaavat seututasoisen suunnitelman laadintaa.

Seutukohtaisen palvelukohteiden opastussuunnitelman tavoitteina on

- edistää palvelukohteiden viitoituksen yleisten tavoitteiden toteutumista
- aikaansaada suunnittelualueelle yhtenäinen, selkeä ja ajallisesti kestävä sekä helposti ymmärrettävä viitoitusjärjestelmä, jossa on otettu huomioon vuonna 2007 muuttuneet opastusmerkit
- auttaa yrittäjiä ja muita kohdeopastusta tarvitsevia opastuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja ylläpidossa
- varmistaa yrittäjien tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen kohtelu viitoittamalla samantyyppiset palvelut samalla tavalla
- lisää opastuksen uskottavuutta huolehtimalla siitä, että viitoitettavien palvelujen laatu vastaa viitoituksen perusteella saatua mielikuvaa
- helpottaa ELY-keskusten lupakäsittelijöiden ja sidosryhmien tehtäviä opastusasioissa.

Seudullisessa opastussuunnitelmassa kartoitetaan kaikki viitoituskelpoiset palvelukohteet sekä inventoidaan kohteiden nykyinen viitoitus, täsmennetään yleisiä viitoitusperiaatteita alueellisiin olosuhteisiin paremmin sopiviksi ja laaditaan kartoille alueellisten periaatteiden mukaiset opastusmerkkisuunnitelmat.

Suunnitelmassa esitetään, millaisin opastusmerkein ja kuinka kaukaa yksittäisen palvelukohteen opastus voidaan toteuttaa. Suunnitelma ohjaa palvelukohteiden opastuksen toteuttamista, mutta lopullisesti yksittäisen kohteen opastuksen toteuttaminen ratkaistaan asiaa koskevan lupahakemuksen perusteella, jolloin tarkistetaan lupapäätökseen vaikuttavien tietojen ajantasaisuus. Suunnitelman avulla yrittäjät ja muut palvelukohteiden haltijat voivat arvioida opastuksen toteutustapaa ja laajuutta. Suunnitelma nopeuttaa lupakäsittelyä.

Vaikka tietty palvelukohde on suunnitelmassa merkitty opastettavaksi, ei tämä edellytä opastuksen toteuttamista, vaan asia on palvelukohteen haltijan ratkaistavissa. Toisaalta se, että tiettyä palvelukohdetta ei ole merkitty suunnitelmassa opastettavaksi, ei välttämättä estä opastusluvan saamista varsinkaan, mikäli tilanne on muuttunut suunnitelman laatimisvaiheessa käytettävissä olleista tiedoista. Epäselvissä tapauksissa kannattaa ottaa yhteyttä ELY-keskuksen lupayhdyshenkilöön, joka voi arvioida tilanteen ja antaa ohjeita ennen lupahakemuksen laatimista.

1.4 Suunnitelman rajauksia

Suunnitelma perustuu vuoden 2012 tilanteeseen

Palvelukohteiden osalta suunnitelman lähtökohtana on vuoden 2012 tilanne. Tilanne kuitenkin muuttuu jatkuvasti: uusia palvelukohteita syntyy, vanhoja poistuu ja toimivien kohteiden palvelutarjonta muuttuu, jolloin voi olla tarpeen tarkistaa opastuksen sisältöä ja laajuutta. Tämän vuoksi suunnitelma on ohjeellinen ja tilanne tarkistetaan opastuslupahakemuksen käsittelyvaiheessa.

Suunnitelma koskee maanteitä

Tienpitäjä päättää liikennemerkkien asettamisesta. Tienpitäjänä toimii maanteillä ELY-keskus, kaduilla kunta ja yksityisteillä yksityistiekunta. Palvelukohteopasteiden asettaminen edellyttää tienpitäjän lupaa.

Tämä suunnitelma koskee valtion maanteitä. Katuja ja yksityisteitä on käsitelty opastuksen jatkuvuuden varmistamiseksi tapauksissa, joissa maantieltä alkava viitoitus on tarpeen johtaa kadun tai yksityistien kautta.

Suunnitelmassa käsitellään kuvan 1-3 mukaiset kohdetyypit. Kuitenkaan ensiaputunnuksen (tunnus 715) käyttöä ei käsitellä tässä suunnitelmassa. Ensiaputunnusta käytetään osana teiden viitoitusta. Sitä ei käytetä tunnuksena palvelukohteiden opasteissa. Tunnuksen käyttö suunnitellaan tienpitäjien toimesta eikä se kuulu opastuksen lupamenettelyn piiriin.

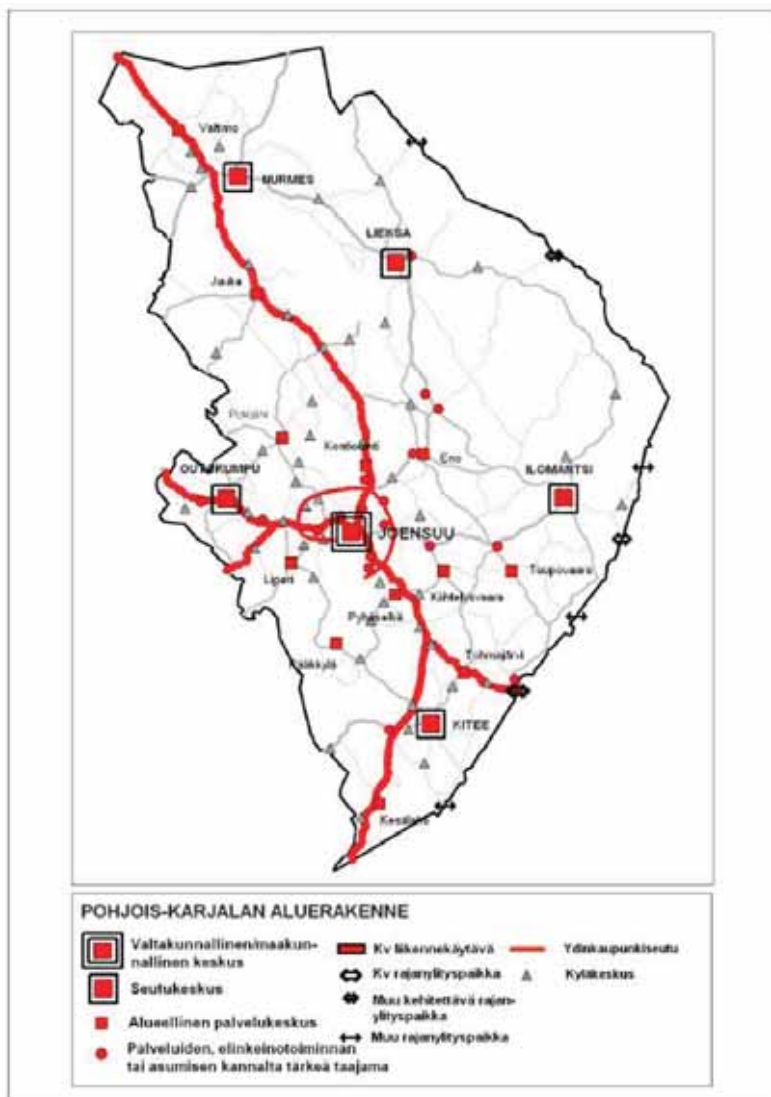
2 Suunnittelualue

Suunnittelualue käsittää Joensuun seudun eli Ilomantsin, Joensuun, Kontiolahden, Liperin, Outokummun ja Polvijärven kunnat sekä Keski-Karjalan seudun eli Kesälahden (1.1.2013 alkaen kuntaliitos Kiteen kanssa), Kiteen, Rääkkylän ja Tohmajärven kunnat. Kesälahti on tässä suunnitelmassa käsitelty vielä omana kuntanaan.

Suunnittelualueen asukasluku on noin 143 000 henkilöä. Joensuun asukasluku on 74 100 henkeä, Kontiolahden 14 100 henkeä, Liperin 12 400 ja Kiteen 9 100 henkeä. Muiden kuntien asukasluvut ovat 2 300 - 7 300 henkeä.

Pohjois-Karjalan aluerakenne on esitetty kuvassa 2-1. Joensuu on maakunnan keskus. Seutukeskuksia suunnittelualueella ovat Ilomantsi, Kitee ja Outokumpu. Alueellisiksi palvelukeskuksiksi suunnittelualueella on luokiteltu Enon, Kesälahden, Kiihtelysvaaran, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Pyhäselän (Hammaslahden), Rääkkylän, Tohmajärven ja Tuupovaaran taajamat.

Palvelukohteiden opastuksen kannalta yksi suunnittelualueen erityispiirre on sijainti itärajalla. Tohmajärven Niiralan kansainvälisen rajanylityspaikan kautta kulki lähes 1,3 miljoonaa henkilöä vuonna 2011 ja määrän ennustetaan kasvavan voimakkaasti, erityisesti mahdollisen viisumivapauden myötä. Myös Venäjän hankkeet parantaa tieyhteyksiä Pietarin suunnasta Niiralaan lisännevät rajaliikennettä. Rajanylittäjistä lähes puolet on venäläisiä, joiden matkoista pääosa suuntautuu suunnittelualueelle, erityisesti Joensuuhun.

Kuva 2-1.
Pohjois-Karjalan aluerakenne.
Lähde: Pohjois-Karjalan maakuntakaava (1. vaihekaava). Osa A: Kaavaselostus. 2008.

Alueen tieverkko

Maanteitä suunnittelualueella on yhteensä 3 437 km. Näistä

- valtateitä 276 km
- kantateitä 144 km
- seututeitä 748 km
- yhdysteitä 2 269 km

Suunnittelualueen kautta kulkevia pääteitä ovat (kuva 2-2):

- Helsingin - Lappeenrannan - Joensuun - Kajaanin valtatie 6
- Kuopion - Joensuun - Niiralan valtatie 9
- Varkauden - Joensuun valtatie 23
- Kerimäen - Kiteen kantatie 71
- Joensuun - Lieksan - Nurmeksen kantatie 73
- Joensuun - Ilomantsin kantatie 74.

Pääteitä täydentää laaja seutu- ja yhdystieverkko.

Palvelukohteiden opastuksen toteuttamismahdollisuuksien kannalta maantiet on jaettu kolmeen ryhmään:

- moottoritie ja moottoriliikennetie
- valtatie ja kantatie
- seututie ja yhdystie.

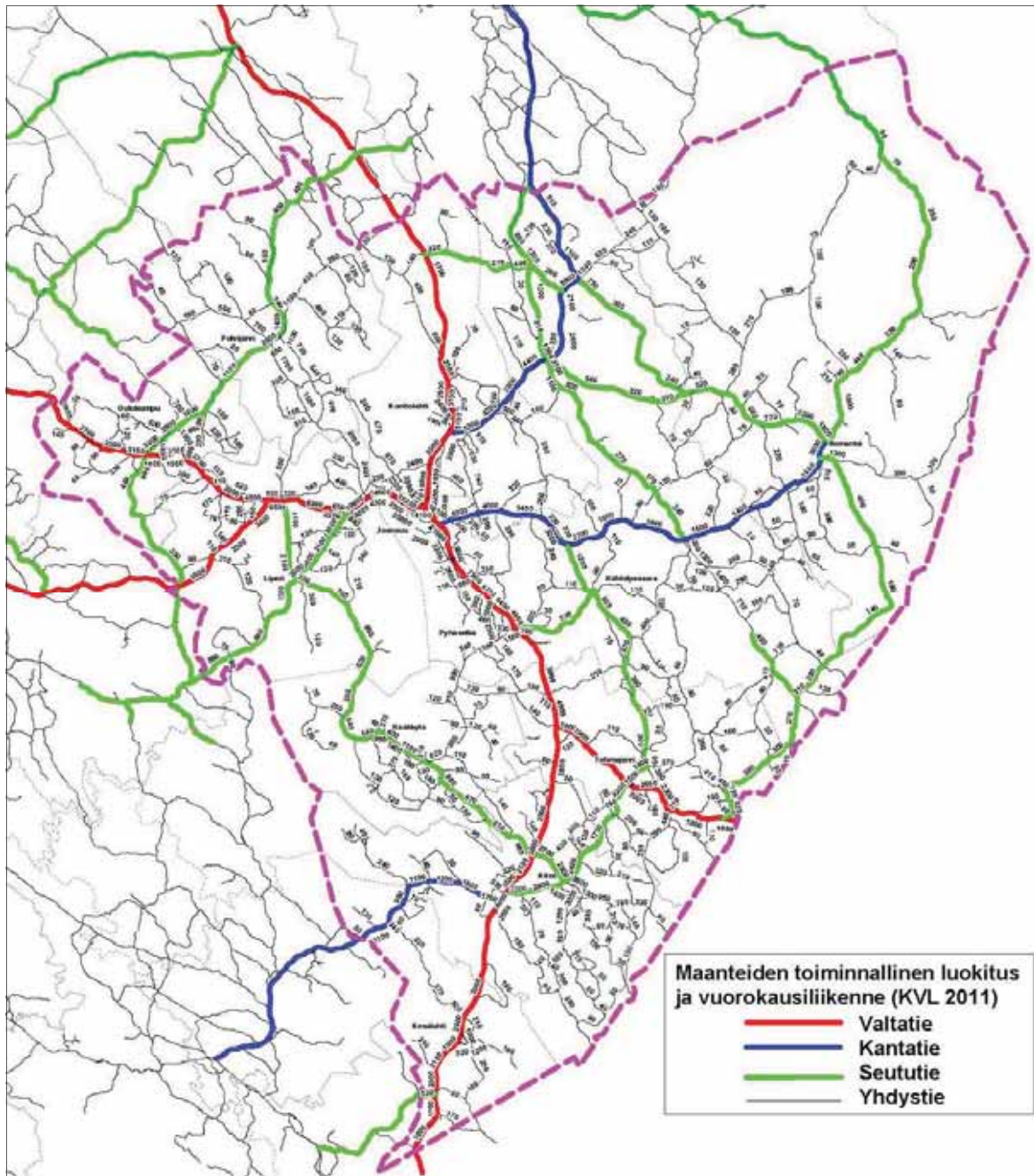
Moottori- ja moottoriliikenneteitä, joilla palvelukohteiden opastuksen kannalta on tiukimmat periaatteet, ei suunnittelualueella nykyisin ole. Näillä näkymin valtateiden 6/9 noin 27 km mittainen osuus Joensuussa ja Liperissä välillä Niittylahti - Ylämylly on v. 2013 muuttumassa moottoriväyläksi. Tällä ei ole ollut vaikutusta tähän suunnitelmaan, mutta vaikuttaa opastuksen toteuttamiseen jatkossa.

Valta- ja kantateitä, joilla opastuskynnys on muuta tiestöä tiukempi, on yhteensä 420 km. Pääosa maantieverkosta yhteensä 3017 km on seutu- ja yhdysteitä, joille opastuksen järjestäminen on helpompaa.

Tämä suunnitelma koskee valtion maanteitä. Katuja ja yksityisteitä on käsitelty opastuksen jatkuvuuden varmistamiseksi tapauksissa, joissa maantieltä alkava viitoitus on tarpeen johtaa kadun tai yksityistien kautta. Kaduilla tienpitäjä on kunta ja yksityisteillä yksityistiekunta. Näilläkin teillä palvelukohdeopasteet vaativat tienpitäjän luvan.

Joensuussa kehätien (valtatie 6/9) sisäpuolella ei ole maanteitä lukuun ottamatta Ukonniemen satamaan johtavaa maantietä 5013 (Kuhasalontie - Hukanhaudantie - Ilomantsintie). Suunnitelmassa on Joensuun keskustan osalta käsitelty vain kehätieltä alkavaa palvelukohteiden opastamista, mutta ei ole otettu kantaa kehätien sisäpuolisiin pelkästään katuverkolta opastettaviin kohteisiin. Tällaiset kohteet on jätetty pois suunnitelmakartoilta ja -luettelosta.

Ilomantsin keskustassa kantatie 74 on maantie, mutta sen länsipuoliset tiet Kalevalantie mukaan lukien ovat katuja. Kontiolahden kirkonkylän pääväylä Keskuskatu muuttuneen maantiestä kaduksi v. 2013, mutta sitä on tässä suunnitelmassa käsitelty maantienä. Suunnittelualueen muissa taajamissa pääväylät ovat pääosin maanteitä.

Kuva 2-2. Suunnittelualueen maanteiden toiminnallinen luokitus ja liikennemäärät.

Matkailun ja yritystoiminnan organisaatiot

Matkailuun liittyvät alueelliset myynti- ja markkinointiorganisaatiot ovat keskeinen yhteistyötaho alueellisia opastussuunnitelmia laadittaessa. Ne toimivat usein opastustoimistojen ylläpitäjinä. Ne tuntevat hyvin alueen matkailuyrittäjät ja heidän opastustarpeensa.

Kunnan tehtävänä on edistää ja tukea oman alueensa matkailua ja matkailuyrittäjiä. Kunnat tuottavat matkailuesitteitä ja muuta matkailua tukevaa aineistoa. Usein kunnat ovat mukana ylläpitämässä opastustoimistoja. Maanteiden levähdys- ja pysäköintipaikoilla ja muilla yleisillä paikoilla sijaitsevien opaskarttojen ylläpito on yleensä kuntien vastuulla. Kuntapuolella matkailuasioden organisointi on toteutettu vaihtelevasti; osassa kuntia on matkailuasioita hoitavaa omaa henkilöstöä, mutta yleisesti kunnat ostavat palveluja matkailun myynti- ja markkinointiorganisaatioilta, joissa ne ovat osakkaina tai omistajina.

Karelia Expert Matkailupalvelu Oy Pohjois-Karjalan matkailun alueorganisaatio, joka vastaa alueen yhteisestä matkailumarkkinoinnista, tuotekehityksestä, kokous- ja kongressipalvelujen tuottamisesta, matkailupalvelujen myynnistä sekä matkailuneuvonnasta. Markkinointi- ja myyntityön lisäksi yhtiö osallistuu maakunnan matkailun kehittämistyöhön erilaisten hankkeiden, asiantuntijaroolin ja strategiatyön kautta.

Suunnittelualueella yhtiöllä on matkailuneuvontatoimistot Joensuussa (Carelicum) ja Ilomantsissa Hotelli Pääskynpesän yhteydessä. Muissa kunnissa matkailuneuvonta on kuntien vastuulla.

Kunnat tuottavat yrityspalveluja itse ja ostavat niitä tähän erikoistuneilta palveluyrityksiltä. Joensuun seudulla toimii Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö JOSEK Oy. JOSEK palvelee yrityksiä, kehittää seudun vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä, markkinoi seudun osaamista ja vahvuuksia, koordinoi seudun yrityksiä palvelevien organisaatioiden yhteistyötä, käynnistää ja toteuttaa kehityshankkeita, lisää seudulla toimivien yritysten toimintaedellytyksiä ja keskinäistä yhteistyötä sekä hankkii ja synnyttää seudulle uusia yrityksiä. Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI on Keski-Karjalan kuntien omistama elinkeinoyhtiö, jonka tehtävät painottuvat erityisesti yritysneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen sekä seutumarkkinointiin.

JOSEKin ja KETIn edustajat ovat osallistuneet tämän suunnitelman laadintaan. Suunnitelmaa laadittaessa on mm. hyödynnetty näiden organisaatioiden ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista on saatu pohjatiedot palveluyrityksistä.

Palvelukohdeyrittäjistä suuri osa kuuluu Suomen yrittäjät -järjestöön, jolla on paikallisyhdistykset kaikissa suunnittelualueen kunnissa.

Kuva 2-3. Rajan läheisyys tuo suunnittelualueelle oman erityispiirteensä, mikä näkyy venäläisliikenteen suurena määränä. Kuva valtatieltä 9 Niiralan raja-aseman tuntumasta.

3 Opastuksen nykytila

3.1 Nykyinen palvelukohteiden viitoitus

Nykyinen opastus on inventoitu suunnittelutyön maastokäyntien yhteydessä. Suunnittelutyön aikana tehty inventointi koskee lähinnä maanteiden varsilla olevaa opastusta, joten pelkästään taajamien katuverkolla tai yksityisteillä olevilla opasteilla viitoitetut kohteet eivät sisälly kattavasti esitettäviin lukuihin. Nykytilan inventointi koskee lähinnä opastustauluja, mutta ei kattavasti osoiteviitoja.

Suunnittelualueella on tarkasteltu kaikkiaan 395 palvelukohdetta. Nykyisellään näistä 139 kohdetta on opastettu maanteillä olevilla opastustauluilla (taulukko 3-1).

Opastustauluilla opastettuja kohteita on kunnittain seuraavasti:

- Ilomantsi	28 kohdetta
- Joensuu	29 kohdetta
- Kesälahti	13 kohdetta
- Kitee	16 kohdetta
- Kontiolahti	18 kohdetta
- Liperi	9 kohdetta
- Outokumpu	6 kohdetta
- Polvijärvi	7 kohdetta
- Rääkkylä	4 kohdetta
- Tohmajärvi	9 kohdetta

Päätunnuksen mukaan luokiteltuna yleisimpiä kohteita ovat:

- opastuspiste (tunnus 711)	29 kohdetta
- mökkimajoitus (tunnus 774a)	17 kohdetta
- muu nähtävyys (tunnus 772 f)	16 kohdetta
- museo tai historiallinen rakennus (tunnus 772a)	11 kohdetta
- hotelli tai motelli (tunnus 723)	10 kohdetta

Osoiteviitoon opastettujen kohteiden määrästä ei ole tarkkaa tietoa.

3.2 Huomioita palvelukohteiden viitoituksesta

Osa opasteista on melko iäkkäitä ja heikkolaatuisia eivätkä siten anna kovin houkuttelevaa kuvaa opastettavasta palvelusta. Vuonna 2007 käyttöön otettuja ruskeapohjaisia opasteita on toistaiseksi melko vähän, mikä osaltaan kertoo opasteiden uusimistarpeesta.

Nykyisin viitoitetuista kohteista kaikki eivät välttämättä täytä enää viitoituskriteerejä. Joissakin kohteissa toiminta on loppunut tai muuttunut niin merkittävästi, että opastusmerkit on tarpeen poistaa tai opastuksen laajuutta on tarpeen muuttaa.

Useiden opasteiden tunnuksissa ja sisällössä on tarkistamisen tarvetta. Erityisesti v. 2007 tapahtunut kohdetunnuksen uusiminen ja lisääminen tuovat muutostarpeita. Varsinkin maaseutuyritysten ja nähtävyyksien osalta tunnusvalikoima on muuttunut ja laajentunut. Aikaisemmat mustapohjaiset maaseutuyritysoasteet (tähti-merkki) tulee korvata uusilla ruskeapohjaisilla opasteilla, jolloin voidaan hyödyntää opastusmerkkiuudistuksen yhteydessä käyttöön otetut uudet ja monipuolistuneet tunnuksiset. Tunnusvalikoiman laajentaminen mahdollistaa opastuksen toteuttamisen joillekin sellaisille kohteilla, joita ei aikaisemmin ole voitu opastaa.

Kaikkiaan maastoinventointi on antanut vaikutelman, että opasteiden läpikäynti ja tarvittavilta osin uusiminen on tarpeellista ja osalla merkeistä välttämätöntäkin ennen opastusmerkkiuudistuksen vuoteen 2013 ulottuvan siirtymäkauden päättymistä. Opasteita voidaan pitää yrityksen tai muun kohteen käyntikorttina, jolloin huonokuntoinen opaste ei anna hyvää kuvaa kohteesta.

4 Palvelukohteiden opastus

4.1 Opastuksen yleisperiaatteet

Palvelukohteiden opastuksessa käytetään:

- Opastustauluja yleensä silloin, kun kohdetta opastetaan kauempaa ja opastettava reitti kääntyy liittymissä.
- Osoiteviittaa ja mahdollisesti osoiteviitan ennakkomerkkiä kohteen lähiopastuksena.

Kuva 4-1. Esimerkki opastustaulusta (A-tyyppi).

Kuva 4-2. Esimerkki osoiteviitasta ja sen ennakkomerkestä.

Opastusetäisyyteen eli siihen, kuinka kaukaa opastus voidaan aloittaa, vaikuttavat:

- Palvelukohteen luonne ja sisältö
 - erilaiset palvelukohteet opastetaan eri tavoin (vrt. huvipuisto/mökkimajoitus)
 - mm. laatutekijät, kapasiteetti ja kävijämäärä vaikuttavat
- Sijainti suhteessa muihin vastaaviin palveluihin ("kilpailutilanne")
 - esim. majoitus- tai ravitsemisliikkeistä opastetaan pääsääntöisesti lähimmät kohteet
- Palvelukohteen sijainti ja tieluokka
 - taajamissa opastus on rajatumpaa kuin muualla
 - taajamien ulkopuolella tien luonne ja -luokka vaikuttavat opastukseen
 - moottoritiellä ja moottoriliikennetiellä opastus on rajatuimpaa
 - valtatiellä ja kantatiellä on opastukselle rajoituksia
 - seututiellä ja yhdystiellä voidaan opastaa etäämpää.

Muita opastuksessa käytettäviä periaatteita ovat:

- Palvelukohteiden opastusmerkeissä voi esiintyä vain opastuskriteerit täyttävien toimintojen tunnuksia riippumatta siitä, onko kyseessä kohteen pää- tai oheistoiminto. Pitkiä opastusetäisyyksiä käytettäessä opastuskriteerien tulee täytyä selkeästi.
- Tienkäyttäjä muodostaa mielikuvan palvelukohteesta viitoituksessa esitettyjen tunnusten perusteella. Tämän vuoksi kohteesta on löydyttävä vähintään opastusmerkissä esitetyt palvelut kullekin palvelulle tyypillisenä ja säännöllisenä aukioloaikana.
- Toimintakauden päättyessä opastusmerkki tulee poistaa tai peittää. Yksittäinen tunnus tulee peittää silloin, kun sitä vastaavaa kausittaista palvelua ei ole tarjolla muun toiminnan jatkuessa.
- Palvelukohde viitoitetaan aina opastuksen aloituskohdasta perille saakka.

Yksittäistä opastustaulua koskevia periaatteita:

- Palvelukohteen opastustaulussa voidaan esittää viitoitettavasta kohteesta enintään kolme tärkeintä viitoituskriteerit täyttävän palvelun tunnusta, jotka asetetaan tärkeysjärjestykseen vasemmalta oikealle.
- Liikenneturvallisuussyistä samassa pystytystelineessä voi olla enintään kolmen kohteen tai palvelun opastustaulut, joissa voidaan esittää yhteensä enintään kymmenen tienkäyttäjälle tarkoitettua tietoa.
- Liittymän yhdellä tulosuunnalla voi tieverkon viitoitukseen kuuluvan suunnistustaulun lisäksi olla palvelukohteiden opastusmerkkejä enintään kahdessa pystytystelineessä, joista vain toisessa saa olla B-tyyppin palvelukohteen opastustauluja.

Pääteillä, joiden liittymissä saattaa olla "ylitarjontaa" liittyvien teiden suunnassa oleviin kohteisiin, pyritään eri palvelukohteiden opasteita yhdistämään samaan pystytystelineeseen. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että yritykset jo opastuslupaa hakiessaan neuvottelevat yhteisten opastustaulujen toteuttamisesta.

Jos viitoitettavia palveluja on niin paljon, ettei kaikkien kohteiden opastusmerkkejä saada mahtumaan liittymän yhdellä tulosuunnalla kahteen palvelukohteen opastusmerkkejä sisältävään pystytystelineeseen, viitoitetaan palvelukohteet yleensä opastuspisteen kautta. Tällöin tienkäyttäjää opastetaan opastuspisteessä olevilla opastuskartoilla mahdollisimman monipuolisesti alueen palveluista, myös sellaisista, joita ei voida kohdekohtaisesti osoittaa palvelukohteiden opastusmerkeillä.

Opastusperiaatteet ja opastuksen toteuttaminen on tarkemmin kuvattu ohjeessa "Palvelukohteiden viitoitus".

4.2 Suunnitelman laatiminen ja sisältö

Palvelukohteiden selvittäminen

Suunnitelman pohjaksi on koottu tiedot palvelukohteista, jotka saattavat tulla kysymykseen opastettavina kohteina. Tavoitteena on ollut saada kattava luettelo suunnittelualueen palvelukohteista. Taajamien keskusta-alueilta on kuitenkin tarkastelun ulkopuolelle rajattu sellaisia palvelukohteita, joiden opastus maanteiltä ei tule kysymykseen. Tämän vuoksi mm. Joensuun keskustakohteista suuri osa on jätetty pois tarkastelusta ja palvelukohdeluettelosta.

Palvelukohdetiedot on koottu seuraavista lähteistä:

- Päälähteenä ovat olleet kuntakohtaiset yritysrekisterit (saatu JOSEK:ilta ja KETI:itä)
- Hyödynnetty vuonna 2008 laaditun maakunnallisen opastussuunnitelmatyön yhteydessä eri tahoilta koottu aineisto:
 - Museovirasto (*merkittävät museot, historialliset rakennukset ja muut historialliset nähtävyydet*)
 - Pohjois-Karjalan taidetoimikunta (*merkittävät taiteelliset nähtävyydet*)
 - Pohjois-Karjalan ympäristökeskus (*merkittävät luonnonnähtävyydet ja luontokohteet*)
 - Metsähallitus (*kansallispuistot, luontokeskukset sekä merkittävät luonnonsuojelu- ja ulkoilualueet*)
 - Suomen Matkailuorganisaatioiden yhdistys - SUOMA ry (*kansainvälisen vihreävalkoisen i-tunnuksen käyttöoikeuden saaneet opastustoimistot*).
- Erilaiset matkailu- ja kuntaesitteet sekä internetissä että paperisina.
- Kuntayhdyshenkilöiden tekemät täydennykset ja tarkistukset.

Palvelukohteista on koottu suunnitelman liitteeksi luettelo, joka sisältää yrityksen/kohteen nimi- ja osoitetiedot, kohteen palvelun sisällön (josta arvioitu päätunnus ja sivutunnukset), palvelujen määrä- ja laatutietoja sekä muuta opastuksen toteuttamiseen vaikuttavaa informaatiota. Tietoja on täydennetty maastokäyntien yhteydessä.

Suunnittelutyön pohjaksi on löytynyt 395 erilaista palvelukohdetta. Luettelo palvelukohteista on liitteenä 1.1. Yhteenveto suunnitelmassa käsitellyistä palvelukohteista on taulukossa 4-1.

Kunnittain palvelukohteita on seuraavasti:

- Ilomantsi	45 kohdetta
- Joensuu	91 kohdetta
- Kesälahti	21 kohdetta
- Kitee	39 kohdetta
- Kontiolahti	47 kohdetta
- Liperi	40 kohdetta
- Outokumpu	30 kohdetta
- Polvijärvi	26 kohdetta
- Rääkkylä	24 kohdetta
- Tohmajärvi	32 kohdetta

Eniten kohteita sisältyy seuraaviin päätunnuksen mukaisiin ryhmiin:

- mökkimajoitus (tunnus 774a)	50 kohdetta
- opastuspiste (tunnus 711)	47 kohdetta
- uintipaikka (tunnus 773a)	42 kohdetta
- huoltoasema (tunnus 722)	30 kohdetta
- museo tai historiallinen rakennus (tunnus 772 a)	25 kohdetta
- suoramyyntipaikka (tunnus 774 c)	25 kohdetta
- luontokohde (tunnus 772 c)	23 kohdetta

Taulukko 4-1. Suunnittelualueen palvelukohteet (potentiaaliset opastettavat kohteet) palvelun tyyppin (päättynus) ja kunnan mukaan.

Päättynus	Kunta											Yhteensä
	Ilomantsi	Joensuu	Keisälahti	Kitee	Kontiolahti	Liperi	Outokumpu	Polvijärvi	Rääkkylä	Tohmajärvi	Yhteensä	
711	5	11	3	5	4	3	4	5	4	3	47	47
712	1	1		1							3	3
721				2			1		2		5	5
722	2	12	2	4	2	3	3	1		1	30	30
723	3	1	1	2	1	2	2	1	1	1	15	15
724		3	2	2	3			3		2	15	15
725	1	4	1	2	1	1				2	12	12
731	3	2			1					1	6	6
733		1					1			1	3	3
734		1		1							2	2
742		2		1	1	1	1				6	6
772 a	6	3	1	1	2	5		2	1	4	25	25
772 c	2	2	2	1	2	3	3	2	3	3	23	23
772 d	1		1								2	2
772 f	9	5	2	1	2	3	1	1		2	20	20
773 a		15	2	4	8	3	3	1	2	4	42	42
773 b	2	3									5	5
773 c					1						1	1
773 d		2			1		1				4	4
774 a	5	9	5	3	7	7	4	5	4	1	50	50
774 b	3	3		1	1	3	1	2	1	3	16	16
774 c	1	2	1	1	5	3	3	2	5	2	25	25
774 d							1		1	1	3	3
774 f	1	5		3	4	6				2	21	21
-		4		4	1		1	4			14	14
Yhteensä	45	91	21	39	47	40	30	26	24	32	395	395

Opastussuunnitelman laatiminen

Maastokäyntien yhteydessä on pyritty tarkistamaan palvelukohteiden nykytila, toiminnan laajuus ja laatu sekä muut opastukseen vaikuttavat seikat. Kohteita arvioitaessa on käytetty apuna kuntayhdysheikilöiden paikallistuntemusta. Lisäksi tietoja on täydennetty internetistä, erilaisista esitteistä ja muista lähteistä.

Suunnitelmaluonnosten pohjalta on marraskuussa 2012 pidetty yrittäjille ja muille sidosryhmille tarkoitettua esittely- ja keskustelutilaisuutta Kiteellä, Joensuussa ja Polvijärvellä. Näihin tilaisuuksiin osallistuneet noin 30 palvelukohteiden edustajaa ovat osaltaan tarkistaneet kohdetiedot ja tehneet esityksiä opastuksen järjestämiseksi. Suunnitelmaluonnokset ovat marraskuussa 2012 olleet internetissä nähtävillä ja kommentoitavissa, jolloin niistä on saatu runsaasti palautetta. Saatu palaute on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon suunnitelmaa viimeisteltäessä.

Suunnitelman sisältö

Suunnitelma koostuu:

- palvelukohdeluettelosta
- suunnitelmakartoista (9 kpl noin 1:150 000 aluekarttoja ja 16 kpl tarkempia taajamakarttoja).

Palvelukohdeluettelo (liite 1.1) sisältää tiedot kohteista, palvelun sisällöstä (ehdotus viitoituksessa käytettäviksi päätunnukseksi ja sivutunnukseksi) ja esityksen opastuksen toteuttamistavasta (opastustaulut, osoiteviitta). Suunnitelmassa esitetyt tunnukset ovat suunnittelijan käsitys kohteen palveluista. Merkkien toteutuksessa käytettävät päätunnus ja sivutunnus ratkaistaan lupapäätöksessä luvanhakijan esityksen pohjalta ja ne voivat poiketa suunnitelmasta. Luetteloon on lupakäsittelyä palvelemaan otettu myös sellaisia kohteita, joille ei maanteiltä alkavaa opastusta pidetä mahdollisena. Osa taajamissa sijaitsevista kohteista voitaneen opastaa katuverkolta, mutta tähän ei suunnitelmassa oteta kantaa.

Suunnitelmakartat (liitteet 1.3 ja 1.4) sisältävät esityksen opastettavista kohteista ja opastuksen laajuudesta. Kartoissa on eri väreillä kuvattu nykytilanne ja muutokset nykytilanteeseen.

Suunnitelman mukaan opastustauluihin voidaan maanteiltä opastaa 155 kohdetta (taulukko 4-2), kun nykyisellään opastustauluihin opastettuja on 139 kohdetta. Osoiteviitalla ja tarvittaessa osoiteviitan ennakkomerkillä opastettavia kohteita suunnitelmassa on yhteensä 141 kohdetta (taulukko 4-3).

Opastustauluilla opastettavia kohteita on kunnittain seuraavasti:

- Ilomantsi	23 kohdetta
- Joensuu	41 kohdetta
- Kesälahti	12 kohdetta
- Kitee	15 kohdetta
- Kontiolahti	15 kohdetta
- Liperi	12 kohdetta
- Outokumpu	12 kohdetta
- Polvijärvi	7 kohdetta
- Rääkkylä	7 kohdetta
- Tohmajärvi	11 kohdetta

Eniten kohteita sisältyy seuraaviin arvioidun päätunnuksen mukaisiin ryhmiin:

- opastuspiste (tunnus 711)	40 kohdetta
- mökkimajoitus (tunnus 774a)	24 kohdetta
- huoltoasema (tunnus 722)	14 kohdetta
- hotelli tai motelli (tunnus 723)	12 kohdetta
- muu nähtävyys (tunnus 772f)	11 kohdetta

Osoiteviitalla opastettavia kohteita on kunnittain seuraavasti:

- Ilomantsi	9 kohdetta
- Joensuu	29 kohdetta
- Kesälahti	6 kohdetta
- Kitee	13 kohdetta
- Kontiolahti	19 kohdetta
- Liperi	22 kohdetta
- Outokumpu	10 kohdetta
- Polvijärvi	8 kohdetta
- Rääkkylä	12 kohdetta
- Tohmajärvi	13 kohdetta

Eniten kohteita sisältyy seuraaviin arvioitun päätunnuksen mukaisiin ryhmiin:

- uintipaikka (tunnus 773a)	38 kohdetta
- mökkimajoitus (tunnus 774a)	21 kohdetta
- suoramyyntipaikka (tunnus 774c)	20 kohdetta
- ratsastuspaikka (tunnus 774f)	18 kohdetta

Suunnitelman mukaan alueella on toistakymmentä uutta kohdetta, jotka halutessaan voivat ottaa käyttöön opastustaulut. Joidenkin kohteiden toiminta on lakannut, jolloin vielä teiden varsilla olevat opastustaulut pitäisi poistaa. Usean kohteen osalta opastustauluopastuksen laajuutta tai reittejä esitetään muutettavaksi. Uusien vuoden 2007 uudistuksessa tulneiden ruskeapohjaisten osoiteviittojen käyttöä voidaan huomattavasti lisätä. Monen kohteen osalta ne korvaavat nykyisen mustapohjaisen osoiteviitan.

Suunnitelman toteuttaminen

Suunnitelma on ohjeellinen. Lopullisesti opastuksen toteuttaminen, toteuttamistapa, sisältö ja laajuus ratkaistaan lupahakemusten käsittelyvaiheessa. Tällöin tarkistetaan kohdetta koskevien tietojen oikeellisuus ja ajantasaisuus. Suunnitelma helpottaa ja nopeuttaa lupahakemusten käsittelyä. Samalla se antaa luvan hakijalle käsityksen opastuksen mahdollisuuksista ja laajuudesta.

Suunnitelmassa on osoitettu kohteet, joiden opastus nähdään suunnitelman tekovaiheessa mahdolliseksi. Suunnitelma ei kuitenkaan velvoita palvelukohteen haltijaa järjestämään opastusta.

Opastuksen lupamenettelyä ja opastuksen toteuttamiseen liittyviä kysymyksiä on käsitelty omassa kohdassaan.

4.3 Suunnitelman sisältö palvelukohdetyypeittäin

Seuraavassa käydään läpi suunnitelmaa palvelukohdetyypeittäin kohteen päätunnuksen mukaan ryhmiteltynä.

Kunkin tunnuksen osalta on koottu:

- Tunnuksen käyttöperiaatteet lyhyesti. Tarkemmin tunnuksen käyttöohjeet on kuvattu *Palvelukohdteiden viitoitus* -ohjejulkaisussa.
- Palvelukohteiden opastuksen nykyinen tilanne.
- Opastussuunnitelman sisältö ja muutokset nykytilaan nähden.

Suunnittelualueella ei ole maanteiltä opastettavia maailmanperintökohteita (tunnus 772b), huvi- tai tee-mapuistoja (tunnus 773e) tai kotieläinpihoja (tunnus 774e), joten näiden opastusta ei ole käsitelty.

Myöskään ensiaputunnuksen (tunnus 715) käyttöä ei käsitellä tässä suunnitelmassa. Ensiaputunnuksen käytetään osana teiden viitoitusta. Sitä ei käytetä tunnuksena palvelukohteiden opasteissa. Tunnuksen käyttö suunnitellaan tienpitäjien toimesta eikä se kuulu opastuksen lupamenettelyn piiriin.

4.3.1 Opastuspiste (tunnus 711)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa opastuspiste, jossa on vähintään alueen palveluja osoittava opastuskartta. Opastuspisteenä voidaan osoittaa myös sellaiset miehitetyt opastustoimistot, joille ei ole myönnetty kansainvälisen vihreävalkoisen i-tunnuksen käyttöoikeutta.

Taajamassa oleva opastuspiste viitotetaan lähiopastuksena kaikilta merkittäviltä tulosuunnilta taajaan saavuttaessa. Moottoritillä ja moottoriliikennetiellä voidaan osoittaa levähdysalueella oleva ja muilla maanteilla tienvarsipalveluihin kuuluva opastuspiste. Viitoitus voidaan määritellä tarkemmin alueellisessa opastussuunnitelmassa.

Opastuksen nykytila

Inventoinnin mukaan suunnittelualueella on 47 opastuspistettä, joista 29 kohdetta on nykyisin opastettu opastustauluin (päättunnus 711). Osa opastuspisteistä on opastettu muiden kohteiden sivutunnuksena. Opastuspisteitä on pääteiden varsilla levähdys- ja pysäköintialueilla, huoltoasemien pihossa ja taajamien keskusta-alueilla.

Opastuspisteiden karttojen ylläpito on yleensä kunnan vastuulla. Pääosin opastuspisteiden kartat ja muu informaatio ovat hyvätaoisia.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään opastustauluin opastettavaksi 40 opastuspistettä. Kontiolahden kunta aikoo poistaa opastuskartat kolmelta opastuspisteeltä, jolloin myös i-tunnus on esitetty poistettavaksi näille levähdys- tai pysäköintialueille ohjaavista opastustauluista. Useita huoltoasemien ja liikkeiden pysäköintialueilla sijaitsevia opastuspisteitä esitetään opastettavaksi joko lisäämällä i-tunnus nykyisiin opastustauluihin tai kokonaan uusilla opastustauluilla.

Maanteillä opastuspisteitä osoittavien opastusmerkkien ylläpito on tienpitäjän ELY-keskuksen vastuulla.

Kuva 4-3. Tyypillisesti opastuspiste sisältää kunnan tai suppeamman alueen opaskartan sekä luettelon alueen palveluista ja nähtävyyksistä. Liperin Kuoringan korkeatasoisella levähdysalueella valtatie 9 varrella on Liperin, Joensuun ja Oukummun opaskartat.

4.3.2 Opastustoimisto (712)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kunnan tai matkailusta huolehtivan järjestön opastustoimisto, josta matkailijat voivat saada aluetta koskevia tietoja.

Viitoitettavan opastustoimiston tulee täyttää kansainvälisen vihreävalkoisen i-kilven käyttöehdot. Jos opastustoimisto ei ole avoinna ympäri vuorokauden suositellaan, että toimiston ulkopuolelle sijoitetaan valaistu tai valaistussa ympäristössä oleva opastuskartta.

Taajamassa oleva opastustoimisto viitoitetaan lähiopastuksena kaikilta merkittäviltä tulosuunnilta taajamaan saavuttaessa. Taajaman ulkopuolella opastetaan tienvarsipalveluihin kuuluva opastustoimisto.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on vain 2 ympärivuotista opastustoimistoa, jotka sijaitsevat Joensuussa Carelicumissa ja Ilomantsissa hotelli Pääskynpesän yhteydessä. Kesäaikaisia opastustoimistoja on lisäksi ainakin Kesälahdella Karjalan Kievarissa ja Kiteellä Kupiaisen liikerakennuksessa. Monen kunnantoimiston aulassa tai neuvonnassa on tarjolla matkailijoita palvelevaa esiteaineistoa ja neuvontaa, mutta nämä eivät ole varsinaisia opastustoimistoja eikä niitä opasteta sellaisina.

Suunnitelma

Ainoa maanteiltä opastettava opastustoimisto on Karelia Expert Oy:n opastustoimisto Ilomantsin hotelli Pääskynpesän yhteydessä. Tämä esitetään opastettavaksi tunnuksena Pääskynpesän opastuksessa.

Pelkästään kesäaikaan toimivia opastustoimistoja ei esitetä opastettavaksi tunnuksella 712.

Kuva 4-4. Joensuussa torin laidalla sijaitsevassa Carelicumissa on Karelia Expert Oy:n laaja koko Pohjois-Karjalan opastustoimisto. Toimiston sijainti on hyvin opastettu keskustan sisääntuloteiltä eikä opastusta lähimmältä maantieltä Joensuun kehätieltä tarvita.

4.3.3 Huoltoasema (tunnus 722) ja autokorjaamo (tunnus 721)

Huoltoasema-tunnuksen käyttö (tunnus 722)

Huoltoaseman sijainti osoitetaan ensisijaisesti öljy-yhtiön tunnuksella varustetulla myyntipaikkakilvellä. Kilpi asetetaan huoltoaseman kanssa samalle puolelle tietä paikkaan, josta se mahdollisuuksien mukaan näkyy tien suunnassa vähintään 300 metrin päähän sillä tiellä, jonka liikennettä asema pääasiallisesti palvelee.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva huoltoasema alueellisen opastussuunnitelman mukaan. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva huoltoasema voidaan osoittaa harvaan asutulla seudulla tai jos vastaavia palveluja ei ole saatavissa pitkällä tiejaksolla alueellisen opastussuunnitelman mukaan. Harvaan asutulla seudullakin tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva huoltoasema voidaan viitoittaa vain, jos seuraavaan vastaavan tasoiseen palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen.

Autokorjaamo-tunnuksen käyttö (tunnus 721)

Merkillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva autokorjaamo tai korjaamopalveluja tarjoava huoltoasema, jossa ilman ajanvarausta korjataan arkipäivisin matkan aikana syntyneitä pieniä vikoja palveluille tyypillisinä ja säännöllisinä aukioloaikoina.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva autokorjaamo. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva autokorjaamo voidaan osoittaa harvaan asutulla seudulla tai jos vastaavia palveluja ei ole saatavissa pitkällä tiejaksolla.

Opastuksen nykytila

Suunnitelman palvelukohdeluettelossa on 30 huoltoasemaa, kun ns. kylmäasemat on jätetty pois tarkastelusta. Näistä 9 huoltoasemalla on nykyään opastustauluja, yleensä ennako-opasteita. Suuri osa taajamien huoltoasemista sijaitsee pääväylien varrella siten, että huoltoasema tai sen mainospylväs on niin hyvin näkyvillä, ettei erillistä opastustauluopastusta tarvita.

Suunnitelman palvelukohdeluettelossa on 5 autokorjaamoa (päättunnus). Taajamien katuverkolla tai teollisuusalueilla sijaitsevat korjaamot on suurelta osin jätetty pois luettelosta. Yhdelläkään korjaamoista ei ole opastustauluja, mutta useilla korjaamoilla varsinkin haja-asutusalueella on mustavalkoinen osoiteviitta. Pääosa taajamien korjaamoista sijaitsee teiden ja katujen varsilla siten, että ne löytyvät julkisivumainosten avulla eikä erillisille opasteille ole tarvetta. Teollisuusalueilla on omia opastustaulujaan, joista käy ilmi korjaamojen sijainti. Osa korjaamoista on opastettu huoltoasemaopastustaulujen sivutunnuksena.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastus esitetään 14 huoltoasemalle, lähinnä ennako-opastuksena. Kaikki viisi uutta huoltoaseman opastustaulua ovat pääteiden varsilla sijaitsevien huoltoasemien ennako-opasteita, jotka mahdollistavat 80 km/h tai 100 km/h -nopeusrajoituksilla varautumisen lähestyvään huoltoasemaan. Joidenkin huoltoasemien pihalla on opastuskartta, jolloin myös opastuspistetunnus 711 voidaan liittää ennako-opasteeseen.

Yhdellekään autokorjaamolle ei esitetä opastustauluopastusta. Autokorjaamoista valtaosa on taajamissa tai teollisuusalueilla, jolloin opastustauluopastus maanteiltä ei tule kysymykseen. Osalle autokorjaamoista varsinkin maaseudulla voidaan käyttää mustapohjaista osoiteviittoa. Osa autokorjaamoista sijaitsee huoltoaseman yhteydessä, jolloin ne voivat olla sivutunnuksena huoltoaseman opasteissa.

4.3.4 Hotelli tai motelli (tunnus 723)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa hotelli tai motelli, jossa on majoitustilaa vähintään 25 hengelle, huoneissa oma wc ja suihku, aamiaispalvelu ja vastaanotto auki palveluille tyypillisinä ja säännöllisinä aikoina. Hotelli, jossa on ravintola, osoitetaan hotelli- ja ruokailupaikkatunnuksen yhdistelmänä.

Taajamassa hotelli tai motelli voidaan tarvittaessa viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve. Yleensä taajamassa sijaitseva hotelli tai motelli voidaan viitoittaa taajaman ulkopuolelta vain, jos paikkakunnalla ei ole muita vastaavia palveluja. Hotelli tai motelli voidaan viitoittaa taajaman kautta kulkevalta tai taajaman ohittavalta maantieltä, jos taajamassa oleva hotelli tai motelli katsotaan alueellisesä opastussuunnitelmassa tärkeäksi.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva hotelli tai motelli. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva hotelli tai motelli voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavan tasoiseen palveluun maantien suunnassa on pidempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Periaatteesta voidaan poiketa, jos tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva hotelli tai motelli on selkeästi tienvarsipalveluihin kuuluvaa kohdetta tasokkaampi tai alueellinen opastussuunnitelma toteaa kohteen merkittäväksi. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva hotelli tai motelli ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueelta on tarkastelussa mukana 15 hotellia tai motelleja, joista nykyisellään on opastettu opastustauluin 10 kohdetta. Joensuun keskustan hotellit on jätetty tarkastelun ulkopuolelle, koska niitä ei voida opastaa maanteiltä (Joensuun kehätie).

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 12 hotellille. Uusia maanteiltä opastettavia kohteita ovat Motelli Myllymaja Liperin Ylämyllyllä ja Hotelli Malmikumpu Outokummun keskustassa, joille esitetään opastustauluja lähimaanteiltä.

Kuva 4-5. Motelli Myllymajalle Liperin Ylämyllyllä esitetään maantieltä 476 (Liperintie) alkavaa opastusta.

Kuvalähde: Motelli Myllymajan internet-sivut.

4.3.5 Ruokailupaikka (tunnus 724)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa lounas- tai ruokaravintola, jossa valmistetaan ja tarjoillaan lämpimiä aterioita. Ruokailupaikalla tulee olla palveluille tyypilliset ja säännölliset aukioloajat sekä asiakaspaikkoja palvelemaan normaalikokoisen turistibussin matkustajamäärä.

Taajamassa ruokailupaikan viitoitus voidaan toteuttaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve.

Taajamassa sijaitseva ruokailupaikka voidaan tarvittaessa osoittaa taajaman kautta kulkevalta tai taajaman ohittavalta maantieltä, jos taajamassa oleva ruokailupaikka katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Yleensä taajamassa sijaitseva ruokailupaikka viitoitetaan taajaman ulkopuolelta vain, jos paikkakunnalla ei ole muita vastaavia palveluja.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva ruokailupaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva ruokailupaikka voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatietä voidaan osoittaa vain harvaan asutulla seudulla tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva ruokailupaikka.

Valta- ja kantateillä tienkäyttäjät opastetaan ruokailupaikan läheisyyteen kuntakeskuksen tai muun tunnetun paikan nimellä. Ruokailupaikka voidaan osoittaa palvelukohteen opastustaululla, jos sitä ei voida paikantaa kuntakeskuksen tai muulla kohteen markkinoinnissa käytetyllä paikannimellä taikka kohteen nimi johtaa harhaan haettaessa kohdetta kuntakeskuksen tai muun tunnetun paikan nimellä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tarkastelussa mukana 16 ruokailupaikkaa. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin (päätunnus 724) 6 kohdetta. Osa ruokailupaikoista on sivutunnuksena hotellien, huoltoasemien tai lomakyläpöydien opasteissa.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 4 ruokailupaikalle. Uutena kohteena opastettavaksi esitetään Koivikon Kievaria Kiteen Puhoksella. Enon taajamassa sijaitsevan Palvelutalo Kotirannan opastustaulut kantatiellä 73 ja Kontiolahden kirkonkylässä sijaitsevan Ravintola Nallenpesän opastustaulut valtatiellä 6 esitetään poistettavaksi, koska näissä taajamissa on useita vastaavantasoisia ruokailupaikkoja (tasapuolisuussyt).

Suurin osa ruokailupaikoista sijaitsee taajamissa eivätkä ne tarvitse opastusta maanteiltä.

Kuva 4-6.
Koivikon Kievari Kiteen Puhoksella on uusi opastettavaksi esitettävä ruokailupaikka.
Kuvallähde: Koivikon Kievarin internet-sivut.

4.3.6 Kahvila tai pikaruokapaikka (tunnus 725)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kahvila tai pikaruokapaikka, jonka aukioloajat ovat palvelulle tyypillisiä ja säännöllisiä. Merkillä voidaan osoittaa myös ruokailupaikat, jotka asiakaspaikkoja lukuun ottamatta täyttävät ruokailupaikkatunnuksen vaatimukset. Tyypillisiä pikaruokapaikkoja ovat mm. grillikahvilat ja hampurilaisravintolat.

Jos kahvila tai pikaruokapaikka sijaitsee palvelukohdekeskitymässä tai sellaisen nähtävyyden yhteydessä, jossa voidaan luontaisesti olettaa olevan merkin osoittamia palveluja, ei kahvilaa tai pikaruokapaikkaa erikseen viitoteta.

Kahvila tai pikaruokapaikka -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kahvila tai pikaruokapaikka. Seututiellä ja yhdystiellä sekä harvaan asutulla alueella valtatiellä ja kantatiellä voidaan viitoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva kahvila tai pikaruokapaikka, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tarkastelussa mukana 12 kahvilaa tai pikaruokapaikkaa. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin 3 kohdetta.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 5 kahvilalle tai pikaruokapaikalle.

Valtaosa kahviloista tai pikaruokapaikoista sijaitsee taajamissa, eivätkä ne tarvitse opastusta maanteilla.

Kuva 4-7. Kuutoskupi valtatie 6 varrella Kiteellä on tyypillinen tienvarsipalveluna opastettava kahvila. Pysäköintipaikalla on Kiteen opaskartta ja lähistöllä uimaranta.

4.3.7 Retkeilymaja (tunnus 731)

Tunnuksien käyttö

Merkillä voidaan osoittaa retkeilymaja eli hostelli, jossa on vähintään 40 vuodepaikkaa ja majoitusmahdollisuus ryhmille.

Taajamassa retkeilymajan viitoitus voidaan tarvittaessa toteuttaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve. Viitoitus voidaan aloittaa siltä maantieltä, joka on kyseisen suunnan pääasiallinen sääntuloväylä.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva retkeilymaja. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva retkeilymaja voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva retkeilymaja ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tarkastelussa mukana 8 retkeilymajaksi luokiteltavaa kohdetta, joista 3 on nykyään opastettu opastustauluin.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään 4 retkeilymajakohteen opastamista.

4.3.8 Leirintäalue (tunnus 733) ja matkailuajoneuvoalue (tunnus 734)

Tunnuksien käyttö

Leirintäalue -merkillä voidaan osoittaa ulkoilulain mukainen yleisessä matkailukäytössä toimiva leirintäalue. Yleisesti matkailulliseksi leirintäalueeksi katsotaan alueet, joilla on vähintään yhden tähden tasoluokitusta vastaavat palvelut. Tasoluokituksena käytetään leirintäalueiden luokitusryhmän viisiportaista tasoluokitusjärjestelmää. Tasoluokitusta ei kuitenkaan esitetä opastusmerkeissä.

Matkailuajoneuvoalue -merkillä voidaan osoittaa ulkoilulain mukainen yleisessä matkailukäytössä toimiva matkailuajoneuvoalue, jossa on vähintään 25 matkailuajoneuvopaikkaa. Yleisesti matkailulliseksi matkailuajoneuvoalueeksi katsotaan alueet, joilla on vähintään yhden tähden tasoluokitusta vastaavat palvelut. Tasoluokituksena käytetään leirintäalueiden luokitusryhmän viisiportaista tasoluokitusjärjestelmää. Tasoluokitusta ei kuitenkaan esitetä opastusmerkissä.

Taajamassa sijaitsevan leirintäalueen viitoitus aloitetaan yleensä taajamaan johtavalta maantieltä. Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva leirintäalue. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva leirintäalue voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Periaatteesta voidaan poiketa, jos tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva leirintäalue on selkeästi tienvarsipalveluihin kuuluvaa kohdetta palveluvarustukseltaan monipuolisempi tai alueellinen opastussuunnitelma toteaa kohteen merkittävaksi. Tällöin liittymän yhdellä tulosuunnalla esitetään sekä päätien että risteävän tien suunnassa olevan leirintäalueen ennako-opastus. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva leirintäalue ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Matkailuajoneuvoalue viitoitetaan kuten leirintäalue, jos matkailuajoneuvoalue on kohteen päätoiminto. Mikäli matkailuajoneuvoalue toimii jonkin muun kohteen oheistoimintona, määrää kohteen päätoiminto viitoitustavan.

Opastuksen nykytila

Inventointitietojen mukaan suunnittelualueella on 2 leirintäaluetta (Linnunlahti Camping Joensuussa ja Särkiselän leirintäalue Outokummussa) sekä 2 matkailuajoneuvoaluetta (SF-Caravan Hietajärvi Kiihtelysvaarassa ja Koskisen pihaleirintä Kiteen Tasapäässä). Onkamon lomakylä Tohmajärvellä on lopettanut toimintansa ja opastusmerkit valtatieltä 6 pitäisi poistaa.

Lisäksi alueella on matkailuajoneuvopaikkoja eri lomakyläiden yhteydessä.

Suunnitelma

Joensuun Linnunlahti Camping -leirintäalueen opastusta esitetään laajennettavaksi Joensuun kehätieltä alkavaksi. SF-Caravan Hietajärvi pelkästään karavaanarijärjestön jäsenalueena ei tarvitse opastustaluopastusta. Outokummussa Särkiselän leirintäalueen opastuksen jatkuvuutta tulisi parantaa Outokummun keskustassa.

Kuva 4-8. SF-Caravan Hietajärven asuntovaunualue Kiihtelysvaarassa on tarkoitettu vain karavaanarijärjestön jäsenille, joten opastuksessa riittävät nykyiset mustapohjaiset osoiteviitat.

4.3.9 Ulkoilualue (tunnus 742)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa yleinen ulkoilualue, johon on järjestetty monipuoliset ulkoilu- ja retkeilymahdollisuudet. Ulkoilualueella tulee olla sisäinen viitoitus ja alueen huollon tulee olla järjestetty. Merkin käytön edellytyksenä on myös, että ulkoilualueen ylläpitäjä vastaa alueen varustuksesta ja laadusta.

Ulkoilualue -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa.

Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva ulkoilualue. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva ulkoilualue voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa vain harvaan asutulla seudulla tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva ulkoilualue.

Opastuksen nykytila

Inventoinnissa suunnittelualueella on tunnistettu 6 ulkoilualuetta, joiden osalta voidaan harkita ulkoilualuetunnusta päätunnuksena. Nämä kaikki ovat nykyisellään opastettu opastustauluin.

Joidenkin kohteiden osalta rajanveto ulkoilualueen ja luontokohteen välillä on pitkälti makuasia. Esimerkiksi Herajärven kierros Kolin alueella ja Joensuun pohjoisosassa on opastettu pelkästään luontokohteena, vaikka kysymys on selkeästi myös ulkoilureitistä. Rajanveto sen suhteen, milloin lähes joka taajaman liepeiltä löytyvät ulkoilureitit, lenkkipolut ja hiihtoladustot täyttävät ulkoilualueen vaatimukset, on hankalaa. Tienkäyttäjäopastuksen kannalta oleellista on, että opastus voidaan ohjata riittävän tasokkaalle pysäköintipaikalle, jossa pitäisi löytyä ulkoilualueen opastus.

Suunnitelma

Suunnitelmassa ei esitetä muutoksia ulkoilualueiden opastukseen.

Suunnittelualueelle ovat tyypillisiä pitkät vaellusreitit ja jokiretkeilyreitit. Tällaisia reittejä ovat esimerkiksi Susitaival Ilomantsissa, Paimenpojan polku Tuupovaarassa ja Jänisjoki Tohmajärvellä. Suunnittelutyön aikana mainittiin useammastakin eri tahojen vetämästä reitistöjen kehittämishankkeista. Opastettavaksi soveltuvien lähtöpisteiden ja opastuksen suunnittelu tulisi ottaa osaksi näitä kehittämishankkeita. Tällöin reitistöjen opastus tulisi toteutettua tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuva 4-9. Elovaaran ulkoilualue Hammaslahaan länsipuolella on esimerkki taajaman läheisyyteen sijoittuvasta ulkoilualueesta.

4.3.10 Museo tai historiallinen rakennus (tunnus 772a)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa maakunnallisesti merkittävä museo, historiallisesti merkittävä rakennus tai yleensä rakennushistoriallinen kohde. Merkillä ei yleensä osoiteta toimivaa seurakuntakirkkoa. Opastuksen edellytyksenä on myös, että kohteet ovat hyvin hoidettuja, aukioloajoiltaan riittäviä ja avoinna kesäaikaan vähintään viitenä päivänä viikossa. Kohteen kunnossapitäjä tulee olla määritelty ja maanteiltä viitoitettavassa kohteessa tulee olla riittävästi pysäköintitilaa.

Suosituksen museon, historiallisesti merkittävän rakennuksen tai rakennushistoriallisen kohteen viitoituskelpoisuudesta antaa Museovirasto.

Taajamassa sijaitseva museo tai historiallinen rakennus voidaan viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve tai viitoitustarve on todettu kunnan opastussuunnitelmassa. Taajamassa olevaa kohdetta ei yleensä viitoiteta maantieltä.

Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujenulkopuolella oleva museo tai historiallinen rakennus. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva museo tai historiallinen rakennus vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Tarkastelussa on ollut 25 museota tai historiallista rakennusta. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin 11 kohdetta.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 6 museolle tai historialliselle rakennukselle. Lisäksi osoitteittaopastusta esitetään 10 kohteelle. Joidenkin kohteiden osalta opastuskelpoisuus on tarkistettava Museovirastolta ennen opastusluvan myöntämistä. Jotkut museokohteista, kuten Kaivosmuseo Outokummussa, on esitetty opastettavaksi päätunnuksella ”muu nähtävyys” (tunnus 772 f) osana laajempaa kokonaisuutta. Joidenkin kohteiden opastuksen laajuutta on lähinnä suppean aukiolon vuoksi tai muista syistä esitetty supistettavaksi.

Kuva 4-10. Saarion voimalaitosmuseo Tohmajärvellä esitetään opastettavaksi museokohteena.

4.3.11 Luontokohde (tunnus 772c)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kansallispuisto, luontokeskus tai merkittävä luonnonnähtävyys taikka muuten arvokas luontokohde.

Kansallispuistossa on luonto- ja retkeilypolkuja sekä muita nähtävyyksireittejä, jotka yleensä alkavat ja päättyvät kansallispuiston opastuspisteeseen. Luonnonnähtävyyden tai muun arvokkaan luontokohteen opastuksen edellytyksenä on, että kohde on turvallinen, varustettu matkailijoiden vastaanottamista varten sekä kohteella on ylläpitäjä, joka vastaa alueen varustuksesta ja laadusta. Kohteen varustuksen vähimmäisvaatimus on pysäköintimahdollisuus, opastuskartta ja järjestetty jätehuolto.

Ulkoilureitin tai vaellusreitin lähtöpiste voidaan osoittaa palvelukohteen osoiteviitalla, jonka kannassa käytetään luontokohteen tunnusta.

Suosituksen kansallispuiston ja luontokeskuksen viitoituskelpoisuudesta antaa Metsähallitus. Suosituksen luonnonnähtävyyden tai muun arvokkaan luontokohteen viitoituskelpoisuudesta antaa alueellinen ympäristökeskus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsi- palveluihin kuuluva tai tienvarsi- palvelujen ulkopuolella oleva kansallispuisto, luontokeskus, luonnonnähtävyys tai muu luontokohde. Yleensä valta- ja kantatietä voidaan osoittaa tienvarsi- palvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva kansallispuisto, luontokeskus, luonnonnähtävyys tai muu luontokohde vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Tarkastelussa on ollut 23 luontokohdetta. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin 5 kohdetta (Petkeljärven kansallispuisto ja Koitajoen Polvikoski Iloimantsissa, Herajärven kierros Joensuun pohjoisosassa ja Kolvananuuro Kontiolahden ja Joensuun rajamailla kahdelle eri pysäköintialueelle). Näistä Koitajoen Polvikoski on osana Tapion Taivalta opastettu ulkoilualueena (tunnus 742). Muut kohteet on opastettu ”hannunvaakunalla”.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään opastustauluopastus säilytettäväksi kaikille 5 luontokohteelle, joiden opastustaulut on tarpeen muuttaa ruskeapohjaisiksi. Osoiteviittaopastusta esitetään lisäksi 12 kohteelle, joista suuri osa on lintutorneja.

Kuva 4-11.

Useita lintutorneja on esitetty opastettavaksi luontokohteena osoiteviitalla ja tarvittaessa sen ennakkomerkeillä. Torneille on nykyisellään yleensä mustapohjainen osoiteviitta tai omatekoisia opasteita. Osa torneista on niin huonokuntoisia tai niiltä puuttuu kunnollinen pysäköintimahdollisuus, ettei niitä voida esittää opastettavaksi. Kiteen Päätyenlahden lintutornista avautuu laaja näköala ruovikkoiseen vesistöön.

4.3.12 Näköalapaikka (tunnus 772d)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa turvallinen ja matkailijoiden vastaanottamista varten varustettu näköalapaikka. Opastuksen edellytyksenä on myös, että kohteella on ylläpitäjä, joka vastaa paikan varustuksesta ja laadusta. Näköalapaikan varustuksen vähimmäisvaatimus on liikenteellisesti turvallinen pysäköintimahdollisuus ja järjestetty jätehuolto.

Taajamassa sijaitseva näköalapaikka voidaan viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve tai viitoitustarve on todettu kunnan opastussuunnitelmassa. Kohde voidaan tarvittaessa viitoittaa maantieltä, jos se on maakunnallisesti merkittävä.

Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva näköalapaikka. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva näköalapaikka vain, jos kohde on maakunnallisesti erityäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu kaksi näköalapaikkana tarkasteltavaa kohdetta: Viinitorni Ilomantsin taajamassa ja Hovinmäen näköalatorni Kesälahdella. Näistä Ilomantsin Viinitorni on opastettu kantatieltä 74 yhteisopasteessa Hermannin viinitilan kanssa. Hovinmäen näköalatorni sijaitsee niin huonon tieyhteyden takana ilman kunnollista pysäköintipaikkaa, ettei kohdetta voida opastaa.

Suunnitelma

Ainoana näköalapaikkakohteena opastettavaksi esitetään Ilomantsin Viinitornia.

Rääkkylän Vuoniemen tornin osalta voidaan päätunnuksena harkita näköalapaikkaa esitetyn luontokohteen sijaan.

Kuva 4-12.
Ilomantsin Viinitorni on osa Hermannin Viinitilan kokonaisuutta. Torni on avoinna kesäisin ja muulloin tilauksesta. Tornin kahvilasta avautuvat laajat näköalat.

4.3.13 Eläintarha tai -puisto (tunnus 772e)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa runsaasti liikennettä synnyttävä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä eläintarha tai -puisto, jolla on riittävä kävijämäärä.

Taajamassa oleva eläintarha tai -puisto voidaan tarvittaessa osoittaa katuverkolla, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve tai viitoitustarve on todettu kunnan opastussuunnitelmassa. Viitoitus voidaan aloittaa siltä maantieltä, joka on kyseisen suunnan pääasiallinen sisääntuloväylä. Viitoitus määritellään tarkemmin alueellisessa opastussuunnitelmassa.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva eläintarha- tai puisto, jos kohteen kävijämäärä täyttää opastuskelpoisuuden. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva eläintarha- tai puisto vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä. Viitoitus määritellään tarkemmin alueellisessa opastussuunnitelmassa.

Opastuksen nykytila ja suunnitelma

Suunnittelualueella on Kiteen eläinpuisto matkailukeskus PajarinHovin yhteydessä. PajarinHovin liittymäjärjestelyjä valtatiellä 6 on parannettu vuonna 2012. Tiehankkeeseen liittyen PajarinHovin opastustaulut valtatiellä 6 on uusittu. Kohteen omistajan toiveiden mukaisesti eläinpuistoa ei esitetä tunnuksena opastustauluissa vaan se opastetaan Zoo-lisäkilvellä.

Näin ollen eläinpuisto ei esiinny lainkaan kohdetunnuksena suunnittelualueen opastuksessa.

Kuva 4-13. Kiteen eläinpuisto matkailukeskus PajarinHovin yhteydessä on ainoa laatuaan suunnittelualueella. Kohteen haltijan toiveiden mukaan eläinpuistoa ei esitetä palvelukohdetunnuksena, vaan Zoo-lisäkilpenä PajarinHovin opastustauluissa.

4.3.14 Muu nähtävyys (tunnus 772f)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa muu nähtävyys, jota ei ole määritelty merkeillä 772a - 772e. Muu nähtävyys voi olla arkeologinen kohde, muistomerkki, taiteellinen nähtävyys tai historiallinen nähtävyys, joka ei ole rakennus. Tällaisia nähtävyyksiä ovat muun muassa linnavuoret, muinaisjäännösalueet, linnojen rauniot, linnoitukset, sotiin liittyvät vallit ja muut rakennelmat, kanavat, sillat, museotiet, kansalliset kaupunkipuistot ja kokonaisuudet, joissa on useanlaisia elementtejä. Muu nähtävyys-merkkiä ei käytetä urheilu- ja liikuntapaikkojen, messukeskusten eikä muiden vastaavan tyyppisten kohteiden osoittamiseen.

Suosituksen merkittävästä historiallisesta nähtävyydestä antaa Museovirasto. Merkittävästä taiteellisesta nähtävyydestä suosituksen antaa läänin taidetoimikunta.

Taajamassa sijaitseva muu nähtävyys voidaan tarvittaessa viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve tai viitoitustarve on todettu kunnan opastussuunnitelmassa. Taajamassa olevaa kohdetta ei yleensä viitoiteta maantieltä.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva tai tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva muu nähtävyys. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva muu nähtävyys vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu kaikkiaan 20 tähän ryhmään kuuluvaa kohdetta, joista 16 on opastettu opastustauluilla. Kohteita ovat mm. Parppeinvaaran Runokylä ja EU:n itäisin piste Ilomantsissa, Honkavaaran perinnepiha Joensuun Honkavaaralla, Kukkolan tila Joensuussa, Jakokosken kanavamuseo ja SF-Filmikylä Kontiolahdella, Vanhan Kaivoksen alue Outokummussa ja Kirkkoniemen alue Tohmajärvellä. Lisäksi kohteina on useita taistelu- tai sotamuistomerkkejä, kuten esimerkiksi Salpalinja.

Suunnitelma

Opastustauluopastusta esitetään 11 kohteelle. Lisäksi osoiteviittaopastusta esitetään 7 kohteelle. Osassa kohteista nykyinen opastustaulu esitetään muutettavaksi palvelukohteen osoiteviitaksi tarvittavine ennakomerkkeineen.

Kuva 4-14.
Outokummun Vanhan Kaivoksen aluekokonaisuutta esitetään opastettavaksi muuna nähtävyytenä.

4.3.15 Uintipaikka (tunnus 773a)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kunnan terveystoimiston yleiseen käyttöön hyväksymä uimaranta, uimala tai uimahalli.

Taajamassa oleva uintipaikka voidaan tarvittaessa viitoittaa lähiopastuksena, jos viitoitukselle on liikenteellinen tarve. Lähiopastukseen voidaan käyttää myös palvelukohteen osoiteviittaa.

Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva uintipaikka. Yleensä valta- ja kantatieltä ei osoiteta risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa uintipaikkaa.

Opastuksen nykytila

Tarkastelussa on ollut 42 uintipaikkaa. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin 5 kohdetta. Joissakin kohteissa uintipaikka on taulun sivutunnuksena. Suuri osa uintipaikoista on opastettu mustapohjaisilla osoiteviitoilla. Osa uintipaikoista on taajamissa, eikä niitä ole tarpeen opastaa maanteiltä.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään osoiteviittaopastusta 38 uintipaikalle. Nykyiset opastustaulut esitetään korvattavaksi osoiteviitoilla ja tarvittaessa niiden ennakkomerkeillä.

Kuva 4-15. Joensuun kaupunki on järjestelmällisesti muuttamassa uimarantaopastuksen ruskeapohjaisiksi osoiteviitoiksi.

4.3.16 Kalastuspaikka (tunnus 773b)

Tunnuksen käyttö

Kalastuspaikka-merkillä voidaan osoittaa virkistyskalastukseen oikeuttava kalastusluvan myyntipaikka, josta tulee olla opastus kalastuspaikalle tai vesialueelle, mikäli kalastuspaikka ei sijaitse lupien myyntipaikan välittömässä läheisyydessä. Epäselvissä tapauksissa suosituksen kalastuspaikan viitoituskelpoisuudesta antaa Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry.

Kalastuspaikka-merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva kalastuspaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva kalastuspaikka voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa vain harvaan asutulla seudulla tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva kalastuspaikka tai jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Kalastuspaikkoina on tarkasteltu 5 kohdetta. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin ainoastaan Joutenjärven kalastuspaikka Ilomantsissa. Pari kalastuspaikkaa on muiden kohteiden sivutunnuksina. Esimerkiksi Valkeisen ja Mustan virkistyskalastusalue on Outokummun Erä- ja luontokeskuksen sivutunnukseksi.

Suunnitelma

Opastustauluopastusta esitetään Möhkönkoskien virkistyskalastusalueelle Ilomantsissa ja Pamilonkosken kalastuspaikalle Joensuun koillisosassa. Osoiteviittaopastusta esitetään Valkealammen kalastuspaikalle Joensuun Ahvenisella.

Kalastuspaikkojen opastus tarvitsisi selkeyttämistä ja yhtenäistämistä. Tässä voisi olla yhteisprojektin paikka kalastusasioiden parissa toimivien Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja ProAgria Pohjois-Karjalan kesken.

Kuva 4-16. Pamilonkoskella Uimaharjun kaakkoispuolella on myös liikuntaesteisille tarkoitettu kalastuspaikka. Kalastuspaikan ja Ala-Koittajoen retkeilyreitit pysäköintialue esitetään opastettavaksi opastustauluin maantieltä 514.

4.3.17 Hiihtohissi (tunnus 773c)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa laskettelurinne, jossa on hiihtohissi.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteillä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva hiihtohissi. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva hiihtohissi voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva hiihtohissi vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueen ainoa laskettelukeskus on Mustavaara Kontiolahden Selkiellä. Mustavaara on opastettu opastustauluopastuksella, joka alkaa Joensuun - Ilomantsin kantatieltä 74.

Suunnitelma

Mustavaaran laskettelukeskuksen opastuksen laajuus esitetään säilytettäväksi nykyisellään. Opastustaulut tulee uusia ruskeapohjaisiksi.

Kuva 4-17. Vuoden 2007 opastusmerkkiiudistuksessa hiihtohissi-tunnuksen väri muuttui vapaa-ajankohteena ruskeaksi. Kuvassa suunnittelualueen ainoa laskettelukeskus Mustavaara Kontiolahden Selkiellä. Mustavaaran opastustaulut tulee uusia ruskeapohjaisiksi. *Kuvalähde: Laskettelukeskus Mustavaaran internet-sivut.*

4.3.18 Golfkenttä (tunnus 773d)

Tunnuksen käyttö

Merkillä osoitetaan golfkenttä, jossa on pelimahdollisuus kaikille johonkin golfseuraan kuuluville pelaajille. Opastettavan golfkentän tulee täyttää Suomen Golfliiton golfkentille asettamat vaatimukset.

Golfkenttä-merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Taajaman ulkopuolella maanteilla voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva golfkenttä. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva golfkenttä voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun maantien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva golfkenttä vain, jos kohde on maakunnallisesti erittäin tärkeä.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on 4 golfkenttää. Näistä Karelia Golfin kenttä Kontioniemessä on täysimittainen 18 väyläinen kenttä. Outokummun Keretin kenttä on yhdeksänväyläinen, ja Kuusvaara Golf Hammaslahden itäpuolella ja Pilkonpuisto Golf Joensuun keskustan tuntumassa ovat kuusiväyläisiä kenttiä.

Kontioniemen kenttä on opastettu ruskeapohjaisin opastustauluin valtatieltä 6 alkaen. Outokummun kentälle on ruskeapohjaiset opasteet maanteiltä 504 ja 5030. Pilkonpuiston kenttä on opastettu katuverkolta. Kuusvaaran kentälle on omatekoisia opasteita Hammaslahden - Kiihtelysvaaran maantieltä 492.

Suunnitelma

Kontioniemen kentän opastus on nykyisellään kunnossa. Outokummun Keretin kentän opastusta esitetään laajennettavaksi valtatieltä 9 Ullan risteyksestä alkavaksi. Kuusvaaran kentälle esitetään maantieltä 492 alkavaa opastustauluopastusta. Taajamakenttänä Pilkonpuiston Golfille ei esitetä maanteiltä alkavaa opastusta.

Kuva 4-18. Golfkenttä-tunnus on yksi v. 2007 käyttöön tulleista uusista tunnuksista. Outokummun Keretin kentän opastus on toteutettu tällä tunnuksella. Opastuksen laajentaminen alkamaan valtatieltä 9 Ullan risteyksestä on suunnitelman mukaan mahdollista.

4.3.19 Mökkimajoitus (tunnus 774a)

Tunnuksen käyttö

Mökkimajoitus -merkkiä voidaan käyttää palvelukohteen opastustaulussa osoittamaan yhtenäinen, vähintään viisi lomamökkiä sisältävä alue, jossa on majoitustilaa lomamökeissä tai muissa sisätiloissa vähintään 25 henkilölle. Vähintään kaksi mökkiä sisältävä kohde, jossa on majoitustilaa vähintään kymmenelle henkilölle, voidaan osoittaa mökkimajoitustunnuksen sisältävällä palvelukohteen osoiteviitalla ja tarvittaessa palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkillä. Merkin yhteydessä käytetään kohteen nimeä, jos kyseessä on kohteen päätoiminto.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Mökkimajoitusta ei yleensä opasteta moottoritieltä tai moottoriliikennetieltä, ellei alueellisessa opastussuunnitelmassa todeta toisin. Muilta maanteiltä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva mökkimajoitus. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva mökkimajoitus voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva mökkimajoitus ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Inventointitietojen mukaan suunnittelualueella on 50 mökkimajoituskohdetta. Näistä nykyisellään opastustauluin on opastettu 17 kohdetta. Suuri osa muista kohteista on opastettu mustapohjaisiin osoiteviitoiin.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 24 mökkimajoituskohteelle. Lisäksi osoiteviittaopastusta esitetään 21 kohteelle.

Joidenkin lomamökkien opastuksessa hankaluutena on se, että avaimenhakupaikka sijaitsee eri osoitteessa kuin varsinainen lomamökki. Koska lomamökkivuokraus perustuu pääosin ennakkovarauksiin, opastus on yleensä tarkoituksenmukaista ohjata avaimenhakupaikkaan ja erillisten lomamökkien opastus voidaan tarvittaessa hoitaa mustapohjaisiin osoiteviitoiin.

Kuva 4-19.
Ruokkeen lomakylässä
Kesälahdella on runsaasti lomamökkejä.

4.3.20 Aamiaismajoitus (tunnus 774b)

Tunnuksen käyttö

Merkkiä voidaan käyttää palvelukohteen opastustaulussa osoittamaan maatala- ja perhemajoitustyyppinen kohde, jossa on aamiaismajoitus ja majoitustilaa vähintään 25 hengelle. Vähintään kaksi erillistä majoitustilaa sisältävä aamiaismajoituskohde, jossa on majoitustilaa vähintään kymmenelle henkilölle, voidaan osoittaa aamiaismajoitustunnuksen sisältävällä palvelukohteen osoiteviitalla ja tarvittaessa palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkillä.

Aamiaismajoitus -merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Aamiaismajoitusta ei opasteta moottoritietä tai moottoriliikennetieltä, ellei alueellisessa opastussuunnitelmassa todeta toisin. Muilta maanteiltä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva aamiaismajoitus. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva aamiaismajoitus voidaan viitoittaa, jos seuraavaan vastaavaan palveluun tien suunnassa on pitempi ajomatka kuin edestakainen matka tienvarren ulkopuoliseen kohteeseen. Yleensä valta- ja kantatieltä voidaan osoittaa tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa oleva aamiaismajoitus ainoastaan harvaan asutulla seudulla tai muualla silloin, kun lähiseudulla ei ole muita majoituskohteita tai leirintäalueita.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu 16 kohdetta, joiden päätunnuksena voisi olla aamiaismajoitus. Näistä 5 on nykyisellään opastettu opastustauluilla. Aamiaismajoituskohteet ovat yleensä maatilamatkailukohteita. Mukana on myös taajamakohteita, joissa hotellin tai motellin opastuskriteerit eivät täyty. Monessa kohteessa päätunnus voi olla myös esimerkiksi mökkimajoitus, ja käytettävät tunnuksratkaistaan opastuslupaa haettaessa.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 7 kohteelle. Muille 9 kohteelle esitetään osoiteviittaopastusta.

Kuva 4-20.
Vuoden 2007 opastusmerkkiuudistuksessa mustapohjainen ns. tähkämerkki jäi pois käytöstä ja sitä korvaamaan tuli useita ruskeapohjaisia kohdetunnuksia. Aamiaismajoitukselle käytetään nykyään ruskeapohjaisia opastustauluja tai osoiteviittoja omalla tunnuksellaan.

4.3.21 Suoramyyntipaikka (tunnus 774c)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa suoramyyntipaikka, joka katsotaan paikkakunnalla merkittäväksi tai toimii suoramyyntikeskuksena ja jonka tuotevalikoima on monipuolinen. Merkin käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Suoramyyntipaikkaa ei opasteta moottoritieltä tai moottoriliikennetieltä. Muilta maanteiltä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva suoramyyntipaikka. Tienvarsi- palvelujen ulkopuolella oleva suoramyyntipaikka voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kantatieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa suoramyyntipaikkaa.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu 25 mahdollista suoramyyntipaikkaa. Näistä nykyisellään on opastettu opastustauluin 2 kohdetta. Suoramyyntipaikkoina on käsitelty esimerkiksi puutarhamyymälöitä, marjatiloja, lihajalostemyymälöitä, viinitiloja, jäätelötuotteiden tilamyymälä ja savukalamyymälä.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 3 suoramyyntipaikalle. Osoiteviittaopastusta esitetään 20 kohteelle.

Kuva 4-21.
Savustetun kalan myymälä Kesä-
lahdella valtatie 6 varrella on
opastettu suoramyyntipaikan
tunnuksella.

4.3.22 Käsityöpaja (tunnus 774d)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa maaseutuyritys, jossa valmistetaan ja mahdollisesti myydään ammattimaisesti paikan päällä tai lähialueella tehtyjä käsityötuotteita. Käsityöllä tarkoitetaan jonkin asian valmistamista käsin, työkaluja käyttämällä tai pelkästään käsin muotoilemalla, kuitenkin käyttämättä täysin automatisoitua työtapaa. Merkin käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Käsityöpajaa ei opasteta moottoritieltä tai moottoriliikennetieltä. Muilta maanteiltä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva käsityöpaja. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva käsityöpaja voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kantatieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa käsityöpajaa.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu 3 mahdollisesti opastettavaa käsityöpajaa. Näistä nykyisellään ei mitään ole opastettu opastustauluin, mutta yhdelle kohteelle on mustapohjainen osoiteviitta. Käsityöpajatyypisiä kohteita saattaa olla muitakin taajamien katuverkolla.

Suunnitelma

Suunnitelmassa esitetään opastustauluopastusta 1 kohteelle (Galleria Savipaja Tohmajärven Petravaarassa) ja osoiteviittaa 1 kohteelle (Silkkipartio Rääkkylän Oravisalossa). Yksi kohteista sijaitsee taajamassa maantien varrella siten, että seinämainokset näkyvät tielle eikä erillistä osoiteviittaa tarvita.

4.3.23 Ratsastuspaikka (tunnus 774f)

Tunnuksen käyttö

Merkillä voidaan osoittaa kaikille vierailijoille avoinna oleva ratsastuspaikka, jolla on matkailu- tai harrastuskohteena paikkakunnalle alueellista merkitystä. Yleisesti ratsastuspaikaksi katsotaan ratsastustallit, jotka täyttävät Suomen Ratsastajainliiton talleille asettamat hyväksymiskriteerit. Merkin käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus.

Merkkiä ei yleensä käytetä taajamassa. Ratsastuspaikkaa ei opasteta moottoritieltä tai moottoriliikennetieltä. Muilta maanteiltä voidaan osoittaa tienvarsipalveluihin kuuluva ratsastuspaikka. Tienvarsipalvelujen ulkopuolella oleva ratsastuspaikka voidaan viitoittaa, jos se katsotaan alueellisessa opastussuunnitelmassa tärkeäksi. Valta- ja kantatieltä ei osoiteta tienvarsipalvelujen ulkopuolella risteävän valta- tai kantatien suunnassa olevaa ratsastuspaikkaa.

Opastuksen nykytila

Suunnittelualueella on tunnistettu 21 mahdollisesti opastettavaa ratsastuspaikkaa. Näistä yksi on opastettu ruskeapohjaisilla opastustauluilla (Issakan talli Ilomantsissa). Useille talleille on mustapohjainen osoiteviitta tai omatekoisia opasteita.

Suunnitelma

Suunnitelmassa opastustauluopastusta esitetään 2 ratsastuspaikalle. Osoiteviittaopastusta esitetään 18 kohteelle.

4.3.24 Muiden kohteiden opastus

Useat liikenteellisesti ja matkailullisestikin merkittävät kohteet kaipaavat opastusta, mutta niille ei ole tieliikenneasetuksessa soveltuvaa palvelukohteen tunnusta. Opastustapana voidaan tällöin käyttää mustapohjaista osoiteviittaa tai joissakin tapauksissa valkopohjaista paikalliskohteen viittaa.

Tällaisia kohteita ovat mm.

- kulttuuri- ja kongressikeskukset, teatterit
- urheilukeskukset ja -hallit, maastohiihtokeskukset
- moottoriurheilukeskukset, raviradat, ampumaradat
- koulut, oppilaitokset, kirjastot, virastot ja laitokset
- teollisuus- ja liikelaitokset
- pito- ja juhlapaikat
- ohjelmapalveluyritykset.

Yksittäiset käyntikohteet voidaan opastaa mustapohjaisella osoiteviitalla. Osoiteviittaa käytetään vain lähiopastukseen eli opastamaan kohteeseen lähimmältä maantieltä. Sitä ei voi käyttää opastamaan kohdetta maantieltä toisen maantien suuntaan. Jos kohteeseen suuntautuu huomattava määrä liikennettä tai se on näkyvyydeltään hankalassa paikassa, voidaan käyttää myös mustapohjaisen osoiteviitan ennakkomerkkiä. Koska mustapohjaisen osoiteviitan käyttökohteita on runsaasti, niitä ei ole kattavasti käsitelty tässä suunnitelmassa.

Suuret kohteet ja tapahtumapaikat voidaan opastaa erityiskohteenä valkopohjaisella paikalliskohteen viitalla, kun alue on tunnettu omalla nimellään ja alueella on useita toimintamuotoja tai säännöllisesti järjestettäviä massatapahtumia. Tällainen kohde saattaisi olla esimerkiksi Mehtimäen alue Joensuussa, jossa on Joensuun Areenan lisäksi jäähalli ja useita muita suuria yleisömääriä keräviä urheilun tapahtumapaikkoja.

Joissakin tapauksissa voidaan käyttää ruskeapohjaista palvelukohteen osoiteviittaa ilman kohdetunnusta. Tällöin kysymyksessä ovat kohteet, joille ei ole soveltuvaa tunnusta. Esimerkiksi Martonvaaran tanssilava ja kesäkahvila Polvijärvellä katsottiin lupapäätöksessä kesällä 2012 kohteiksi, jotka voidaan opastaa ruskeapohjaisella osoiteviitalla ilman tunnusta.

Yleisötilaisuuksien ja matkailijoita palvelevan myyntitoiminnan opastuksessa voidaan käyttää tilapäisiä opasteita. Yleisötilaisuuksilla tarkoitetaan yleensä muutaman päivän, pisimmillään viikkoja, kestäviä messuja, näyttelyjä, kokouksia, urheilutilaisuuksia tai muita tapahtumia, joihin saapuu runsaasti yleisöä paikkakunnan ulkopuolelta. Myös tilapäiset opasteet edellyttävät tienpitäjän eli maanteillä paikallisen ELY-keskuksen lupaa.

Kuva 4-22.

Yleisötilaisuuksien ja muiden tilapäisten tapahtumien opastamisessa käytettäviä tilapäisiä opasteita.

4.4 Opastuksen erityispiirteitä

Venäjän kielen käyttömahdollisuudet palvelukohteiden opastuksessa

Suunnittelualueella liikkuu runsaasti venäläisiä matkailijoita. Vuonna 2011 Niiralan raja-aseman kautta kulki yli puoli miljoonaa venäläistä. Määrän ennustetaan kasvavan voimakkaasti erityisesti mahdollisen viisumivapauden myötä. Venäläiset asiakkaat ovat kaupan ja matkailun kannalta erittäin merkittävä asiakasryhmä Pohjois-Karjalassa ja erityisesti Keski-Karjalassa.

Suunnittelutyön kuluessa on sekä kuntien edustajien että palvelukohteiden haltijoiden taholta kysytty, voidaanko venäjän kieltä käyttää palvelukohteiden opastuksessa. Liikennemerkeissä ja niiden lisäkilvissä käytettävästä kielestä säädetään liikenneministeriön päätöksellä (LMP liikenteen ohjauslaitteista 10 § (5.5.1994/384)). Tämän mukaan suunnittelualan kunnissa opastusmerkeissä voidaan käyttää pelkästään suomen kieltä.

Palvelukohteiden opastuksen ymmärtämistä helpottavat opasteissa käytettävät tunnusymbolit. Vuonna 2007 tehdyssä opastusmerkkiuudistuksessa otettiin käyttöön ruskea väri ja lisättiin huomattavasti käytettäviä tunnus symboleja. Opasteiden ruskeaa väriä käytetään kansainvälisesti erilaisten matkailuun ja vapaa-aikaan liittyvien kohteiden opastuksessa. Tunnuksissa on pyritty käyttämään kansainvälisesti tunnettujen symboleja, sikäli kuin se on ollut mahdollista.

Tienvarsilla olevissa opastuspisteissä voidaan käyttää ja jakaa venäjänkielistä aineistoa. Levähdysalueiden ja muiden opastuspisteiden kartoissa voidaan käyttää venäjänkielisiä selitteitä. Niiralan raja-aseman tuntumaan tulisi saada kunnallinen venäläisille matkailijoille suunnattu miehitetty opastustoimisto nykyisen ahtaaksi käyvän kahvilan yhteydessä toimivan info-pisteen sijaan.

Palvelukeskittymien yleisopastus

Kun samalla alueella on runsaasti palvelukohteita, on tarkoituksenmukaista, että tällaisten keskittymien kauko-opastus hoidetaan alueen yleisopastuksena ja yksittäisiä palvelukohteita opastetaan vasta alueen sisällä. Yleisopastuksen toteuttaminen ja rahoittaminen edellyttää kohdealueen yrittäjien yhteistyötä ja yleensä kunnan panosta yhteisopastuksen aikaansaamiseksi.

Ilomantsissa Möhkön alueella on runsaasti erilaisia kohteita, mm. Möhkön ruukki museokohteena, Möhkönkoskien kalastuspaikka sekä useita majoitus- ja kahvilakohteita. Suunnitelmassa esitetään, että Möhkön ruukkialueen kauko-opastus kantatieltä 74 Ilomantsista alkaen tehdään yhteisopasteilla ”Möhkön ruukkialue” ja yksittäisiin kohteisiin opastetaan vasta Möhkön alueella.

Kuva 4-23.

Möhkön alueen kauko-opastus alkaen Ilomantsista kantatieltä 74 esitetään toteutettavaksi yhteistaululla ”Möhkön ruukkialue” ja siihen liittyvillä tunnuksilla. Möhkön alueella yksittäiset kohteet opastetaan omilla opasteillaan. Yhteisopaste korvaisi mm. kuvassa näkyvän opastustaulun, jossa tietojen määrä ylittää autoilijan omaksumiskyvyn.

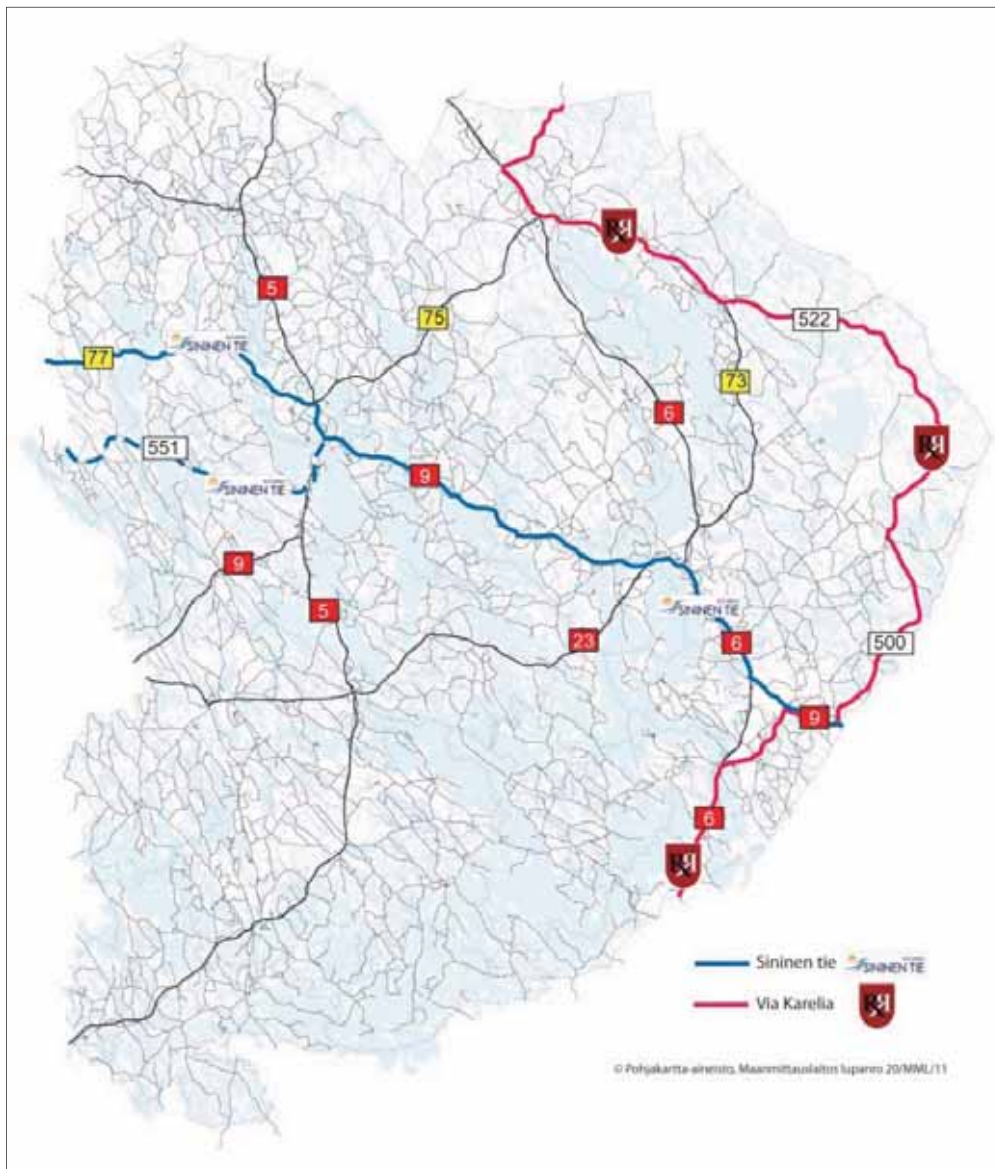
5 Matkailutiet

Matkailutiellä tarkoitetaan erityisillä matkailutie-liikennemerkeillä merkittyä tietä. Matkailutiellä tulee olla sen yleiseen liikenteelliseen merkitykseen nähden poikkeuksellisen runsaasti matkailijoiden kannalta merkittäviä kohteita, ja tämän lisäksi sillä on erityinen matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä ja alueen kilpailukykyä tukeva merkitys.

Matkailutie-merkillä voidaan osoittaa vain Liikenneviraston erikseen hyväksymä matkailutie. Tiehen liittyvän yksilöllisen tunnuksen käyttö edellyttää liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyntää.

Matkailutiehankkeelta edellytetään soveltuvaa taustaorganisaatiota, jolle matkailutiemerkinäköä koskeva lupa voidaan myöntää ja jonka kanssa Liikennevirasto ja ELY-keskukset asioivat matkailutiemerkinäköä käyttöä ja ylläpitoa koskevilla kysymyksissä. Vastuu matkailuteiden viitoituksen suunnittelusta, toteutuksesta, ylläpidosta ja poistamisesta on luvanhakijaorganisaatiolla.

Suunnittelualueella kulkevia matkailuteita ovat Via Karelia ja Sininen Tie.

Kuva 5-1. Matkailuteiden Via Karelia ja Sininen Tie reitit.

5.1 Via Karelia -matkailutie

Via Karelia -matkailutie (Runon ja Rajan tie) seurailee Suomen itärajaa Suomenlahden rannalta Vaalimaalta Lappiin Sallan Kelloselän raja-asemalle. Reitin pituus on 1080 km ja sillä on useita rajanylityspaikkoja. Reitti on syntynyt vuonna 1966, jolloin sen nimi oli Runon ja Rajan tie ja reitti oli nykyistä lyhyempi.

Suunnittelualueella reitti kulkee valtatieltä 6 Parikkalasta Kesälahden ohi Puhokseen, josta maantietä 486 Kiteen kautta Tohmajärvelle, edelleen valtatieltä 9 Niiralaan, maantietä 500 Ilomantsiin ja maantietä 522 Lieksaan.

Via Karelia haluaa profiloitua erityisesti neljän tuotealueen kautta:

Luonto

- lintutornit
- luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot
- vaellusreitit
- kanoottireitit

Ortodoksisuus

- Karjalan kirkkotie on osa Via Karelia matkailureitistöä ja se kulkee Heinävedeltä Lintulan ja Valamon luostareista Venäjän rajalle Värtsilään ja poikkeaa myös pohjoiseen aina Ilomantsin Hattuvaa-raan saakka.

Sotamuistot

- talvisota; Kuhmossa ja Suomussalmella olevat taistelupaikat, Raatteen tie ja Kollaa vain 60 km rajalta
- välirauhan aika ja Salpalinja
- jatkosota: Ilomantsi, Rukajärventie Lieksassa

Ruoka

- Carelia alá Carte, Kainuu alá Carte, Lappi alá Carte

Via Karelia -matkailutietä hallinnoi Runon ja Rajan tie ry, jonka jäsenenä on noin 15 kuntaa. Via Karelian internet-sivut: www.viakarelia.fi.

Kuva 5-2. Via Karelia -matkailutien reittiopastusta kantatiellä 74 Iiomantsissa.

5.2 Sininen Tie

Sininen Tie on kansainvälinen reitti lännessä Vaasasta Ruotsin kautta Norjaan Atlantin rannikolle ja idässä Niiralan kautta Venäjän Karjalaan. Suomessa Sininen tie on merkitty matkailutiekse noin 550 km matkalla Vaasasta Tohmajärvelle Niiralan raja-asemalle.

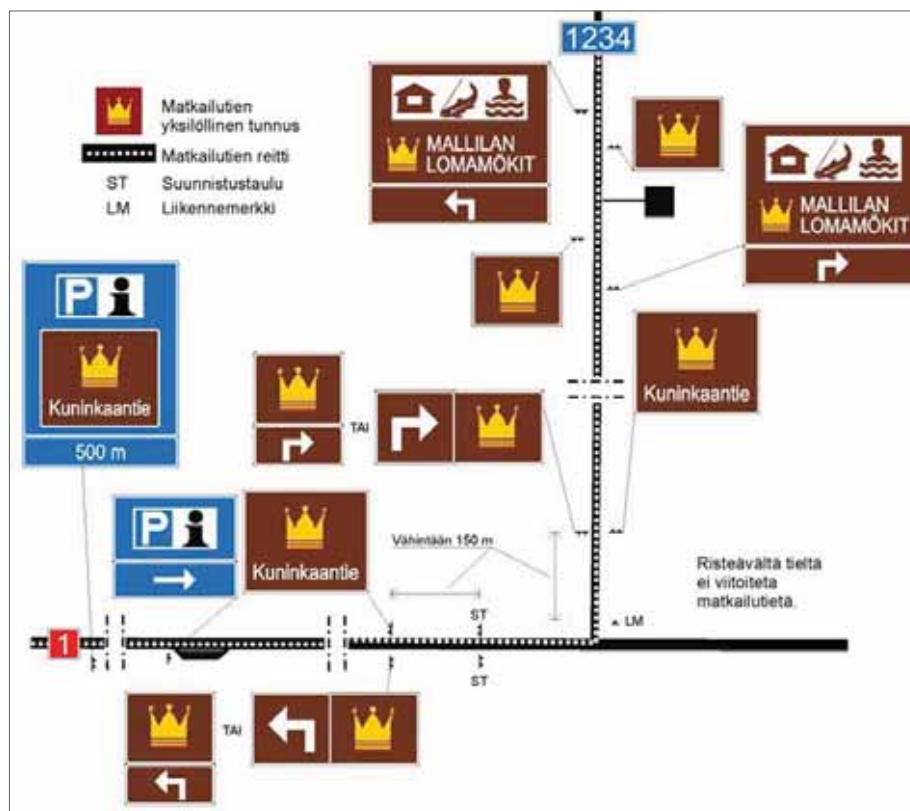
Suunnittelualueella Sininen Tie kulkee valtatieltä 9 Outokummun, Liperin, Joensuun ja Tohmajärven kautta Niiralan raja-asemalle.

Sinisen Tien toiminnan perusarvo on ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä kehitys. Sinisellä Tiellä matkailun tuoteteemat ovat aktiivi- ja luontomatkailu, liikunta- ja perhelomat kulttuurimatkailu ja erilaiset tapahtumat.

Sininen Tie on yksi Suomen vanhimmista virallisista matkailuteistä ja ensimmäinen matkailutiemerkit saanut tie. Suomen Sinistä Tietä hallinnoi Suomen Sininen Tie ry, jonka jäseninä ovat 20 tien varren kuntaa. Sinisen Tien internet-sivut: www.sininentie.fi.

5.3 Matkailuteiden reittiviitoitus

Matkailutiereitin viitoittamisessa tien suunnassa käytetään ruskeapohjaisia matkailutien tunnuksen sisältäviä merkkejä. Matkailutien nimen sisältävät merkit sijoitetaan liittymien ja taajamien jälkeen sekä muutoin sopivin välimatkoin, jotta tien käyttäjä voi varmistua olevansa oikealla reitillä. Ennen liittymiä, joissa matkailutiereitti kääntyy, käytetään nuolikuviollisia "suunnistustauluja" (kuva 5-3).

Kuva 5-3. Matkailutien viitoituksessa ja matkailutiehen liittyvien palvelukohteiden opastuksessa käytettävät merkit.

5.4 Matkailutietunnuksen käyttö palvelukohteiden opastuksessa

Vuoden 2007 palvelukohteiden opastusmerkkiuudistus laajensi matkailutietunnuksen käyttömahdollisuuksia yksittäisten palvelukohteiden opastuksessa:

- matkailutien vaikutuspiirissä olevien palvelukohteiden opastuksessa voidaan käyttää matkailutien tunnusta (kuva 5-4)
- matkailutietunnus ja nimi ruskealla pohjalla voidaan lisätä sellaisten opastuspisteiden opasteisiin, joissa on erityisesti kyseistä matkailutietä koskevaa informaatiota, esimerkiksi karttaesityksiä.

Kuva 5-4. Esimerkkejä matkailutietunnuksen sijoittamisesta palvelukohteen opastustauluihin. Esimerkeissä Kuninkaantien kruunutunnus.

Matkailutietunnuksen käyttö yksittäisen palvelukohteen opastuksessa edellyttää matkailutieorganisaation suostumusta. Lupakäsittelyä edistää, mikäli hakija voi liittää matkailuorganisaation suostumuksen lupahakemukseen.

Via Karelia -matkailutien yhteystiedot:

Runon ja Rajan tie ry
PL 34 (Siltakatu 10 B 30), 80101 Joensuu
Toiminnanjohtaja Juha Rantala
Puh. 040 723 0000

Sähköposti: info@viakarelia.fi

Suomen Sininen Tie ry:n yhteystiedot:

Sininen Tie ry
Toiminnanjohtaja Mervi Mikkola
Poutuntie 7, 62100 Lapua
puh. 044 438 4052
mervi.mikkola@lapua.fi

Matkailutietunnuksen voi lisätä nykyisiin opasteisiin. Erityisesti mahdollisuus hyödyntää matkailutielogoja tulisi ottaa huomioon opasteita uusittaessa tai lisättäessä, jolloin tunnus voidaan ottaa huomioon merkin sisältöä asemoitaessa.

Matkailutien tunnus ja nimi voivat esiintyä opastuspistetauluissa ruskeassa värikentässä osoittamassa paikkaa, jossa annetaan tietoa matkailutien nähtävyyksistä ja palveluista. Via Karelia -tien opastuskartta on ainakin Ilomantsissa maantien 500 pysäköintialueella Mutalahdessa ja maantien 522 levähdysalueella Mekrijärvellä. Matkailutien tunnus ja nimi tulisi lisätä näille alueille ohjaaviin opastustauluihin.

6 Opastuslupa ja opasteiden hankinta

Palvelukohteen viitoittaminen edellyttää aina tienpitäjän lupaa. Tienpitäjänä toimii maantiellä ELY-keskus, kadulla kunta ja yksityisellä tiellä tiehoitokunta.

Jos viitoitettava kohde sijaitsee taajamassa ja maantieltä alkava viitoitusreitti jatkuu katuverkolla, opastelupa edellyttää myös kunnan lupaa viitoituksen jatkuvuuden varmistamiseksi kohteeseen saakka. Jos kohde sijaitsee yksityisen tien varressa ja viitoitusreitti jatkuu yksityisellä tiellä, opastelupa edellyttää myös yksityistiekunnan lupaa viitoituksen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Opasteluvan hakeminen

ELY-keskukset ovat keskittäneet opastelupien käsittelyn Pirkanmaan ELY-keskuksessa Tampereella sijaitsevaan asiakaspalveluyksikköön, mutta kussakin liikenneasioista vastaavassa ELY-keskuksessa on lupahakemusten käsittelijä. Yhteystiedot löytyvät liitteestä 2.

Lupaa maantien varteen pystytettävälle opasteille haetaan ELY-keskukselta kirjallisesti. Hakemuslomakkeet löytyvät ELY-keskusten internet-sivuilta:

www.ely-keskus.fi -> Liikenne -> Luvat -> Opasteet, ilmoitukset ja mainokset -> Palvelukohdeopasteet

tai suoraosoitteesta:

www.ely-keskus.fi/fi/Liikenne/Lupaasiat/Opasteetilmoituksetjamainokset/Sivut/Palvelukohdeopasteet.aspx.

Lupahakemuslomake on liitteenä 3.

Lupia haetaan seuraavasti:

- matkailuopasteita haetaan palvelukohteen opastelupahakemuksella.
- mustapohjaisista osoiteviitasta ja sen ennakkomerkkiä haetaan osoiteviitan lupahakemuksella.
- tilapäistä viitoituslupaa ja yleisötilaisuuksien viitoituslupaa haetaan suoraan paikallisesta ELY-keskuksesta.

Opasteluvan hakijan on osoitettava kohteensa viitoituskelpoisuus jokaisen viitoitettavan toiminnon osalta lupaa hakiessaan. Epäselvissä tapauksissa ELY-keskus voi kysyä ulkopuolisilta tahoilta suosituksia kohteiden viitoitusperusteista.

Kaikki uudet opasteluvat kirjoitetaan määräaikaisena, jolloin olosuhteissa tapahtuneet muutokset voidaan ottaa nopeasti huomioon. Luvan määräaika on yleensä viisi vuotta.

Lupapäätösten hinnat 1.1.2012 alkaen:

- osoiteviitta/palvelukohteen osoiteviitta (+ennakkomerkit): 100 €
- palvelukohteen opastustaulu: 200 €
- kielteinen lupapäätös: 30 €

Maksua ei peritä määräaikaista lupaa uusittaessa, mikäli opastukseen ei tule muutoksia.

Opastelupa sisältää opastemerkkien mittapiirustukset, joiden avulla merkit voidaan hankkia kilpivalmistamoilta.

Lupahakemuksen käsittely kestää 6 - 8 viikkoa. Käsittelyaikaan vaikuttaa mm. se, onko opastuskelpoisuudesta tarpeen hankkia jonkun ulkopuolisen tahon lausunto.

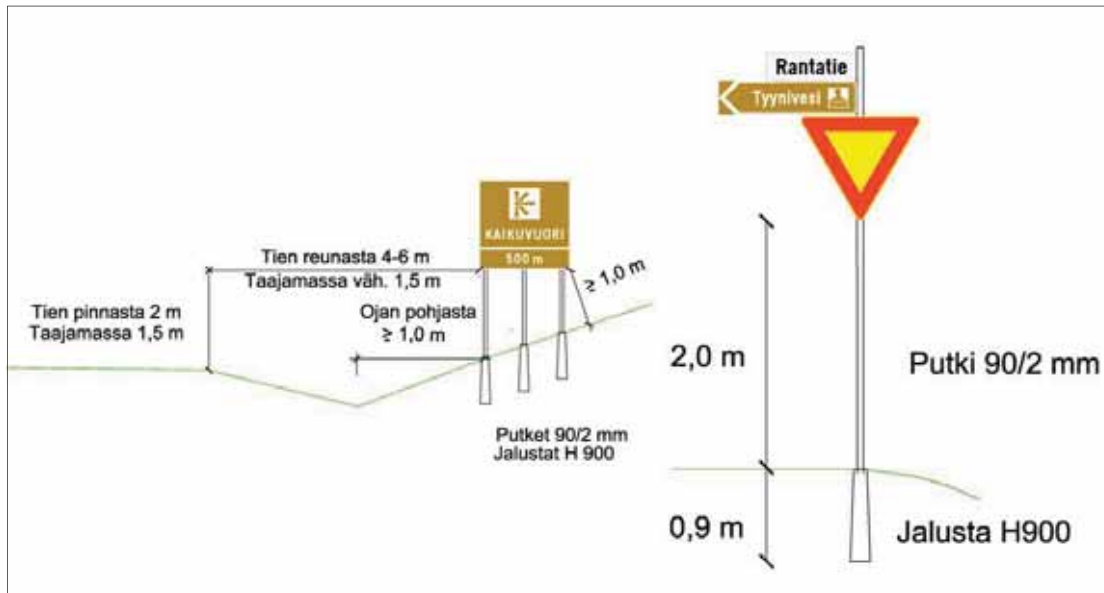
Opastusmerkkien hankinta ja pystytys

Opastusmerkkien hankinta, pystyttäminen ja ylläpito ovat opastettavan kohteen haltijan vastuulla. Opastusmerkin tiedot tulee pitää ajan tasalla.

Palvelukohteen opasteluvan haltija vastaa luvan mukaisen opastuksen toteuttamiskustannuksista. ELY-keskus antaa opasteluvan liitteenä tarkemmat toimintaohjeet merkin toteuttamiselle. Opasteluvan liitteenä (myös tämän suunnitelman liitteenä 4) on luettelo auditoiduista liikennemerkkien valmistajista, joilta opastusmerkit voi hankkia.

Luvanhaltija voi hankkia asennustyön ELY-keskuksen alueurakoitsijalta tai muulta sellaiselta yritykseltä, joka täyttää tiellä suoritettavan työn pätevyysvaatimukset ja hallitsee liikennemerkkien rakennetta ja pystytystä koskevan ELY-keskuksen ohjeistuksen.

Lupapäätöksen liitteenä ovat ohjeet opastusmerkin sijoittamisesta ja pystyttämisestä. Kuvassa 6-1 on esimerkkejä sijoittamis- ja pystytystavoista.

Kuva 6-1. Esimerkkejä palvelukohdeopasteiden sijoittamisesta ja pystyttämisestä.

Opastusmerkkien, jalustojen ja pystytyksen ohjeellisia hintoja:

- liikennemerkki
- osoiteviitta 300 € kpl
- opastustaulu 400 - 1000 € kpl
- merkkipalat ja kiinnitystarpeet 20 - 40 €/merkki
- rahti kilpivalmistamolta 20 - 40 €/lähetys
- pystytystyö 50 - 200 €/merkki.

Opastustaulujen hintaan vaikuttaa taulun koko ja käytettävä materiaali (alumiini, vaneri). Pystytystyön hintaan vaikuttavat mm. matkakustannukset (kuinka kaukaa pystyttäjä tulee), tarvitaanko kaivuria ja kerralla pystytettävien merkkien lukumäärä.

Opastusmerkkien hoito ja ylläpito

Opastusmerkin ylläpito kuuluu opasteluvan haltijalle. Ylläpidolla tarkoitetaan merkin uusimista tilanteessa, jossa se on niin huonokuntoinen, ettei se enää täytä normaaleja liikennemerkin kuntokriteerejä. ELY-keskus valvoo liikennemerkkien kuntoa vuosittaisilla tarkastuksilla.

Maanteillä palvelukohteen opastusmerkkien hoito kuuluu ELY-keskuksen alueellisiin hoitourakkasopimuksiin samalla tapaa kuin muut liikennemerkit. Hoitoa ovat muun muassa lian, lumen ja jään poisto, normaali säännöllinen merkkien pesu sekä pienehköjen vaurioiden korjaus, esimerkiksi jalustan suoristaminen auraslumen jäljiltä.

Opastuksen järjestämisen edellytyksenä on, että palvelukohteesta on saatavilla opastusmerkissä osoitetut palvelut niille tyypillisinä ja säännöllisinä aukioloaikoina. Jos kohteen palveluista osa on väliaikaisesti poissa toiminnasta, tulee kyseisiä palveluja osoittavat tunnuksot peittää merkin pohjavärin mukaisella peitelevyllä. Osan vuodesta suljettuna olevan kohteen opastusmerkit tulee joko poistaa tai peittää kiinniloajaksi. Jos palvelukohteen toiminta on kokonaan keskeytyksissä, tulee opastusmerkki poistaa tai peittää kokonaan. Mikäli opastettava kohde jää kokonaan pois käytöstä, kaikki opasteet on poistettava.

7 Opastussuunnitelman toteuttaminen ja ylläpito

Opastuksen toteuttaminen

Opastuksen toteuttaminen on palvelukohteiden omistajien ja ylläpitäjien vastuulla. Palvelukohteiden opastusmerkkiuudistukseen liittyvä siirtymäkausi päättyy vuoden 2013 loppuun, johon mennessä uudistuksen edellyttämät opasteiden muutokset tulee viimeistään toteuttaa. Uusien tunnusten ja muuttuneiden merkkien, mm. osoiteviitan ennakkomerkki, tarjoavat laajentuneet opastusmahdollisuudet kannattaa hyödyntää välittömästi. Myös palvelukohteiden imagon ja houkuttelevuuden kannalta merkit kannattaa uusien muuttuneiden käytäntöjen mukaisiksi mahdollisimman pian.

Opastustoimistojen ja opastuspisteiden kehittäminen ja näihin johtavan opastuksen toteuttaminen on kuntien ja ELY-keskusten vastuulla. Myös alueen matkailuorganisaatioilla on tässä oma osuutensa. Opastuspisteiden kartat tulisi pitää jatkuvasti ajantasaisina ja kunnoltaan hyvinä.

Opastussuunnitelman ylläpito

Kokonaisvaltainen seudullisen opastussuunnitelman tarkistaminen tulee tehdä noin 10 vuoden välein tai aikaisemmin, jos uusia opastelupia ei voida käsitellä seudullisten viitoitusperiaatteiden perusteella nopeasti ja sujuvasti, tieverkossa tapahtuu muutoksia tai jos tavoitetilan opastusmerkkisuunnitelmien ylläpitäminen ei ole toteutunut.

Lähtöaineisto

Palvelukohteiden viitoitukseen liittyvä ohjeistus:

Palvelukohteiden viitoitus. TIEH 2000021-07. Ohje kertoo palvelukohteiden viitoitusperiaatteet ja opastaa viitoituksessa käytettävien merkien sisällön ja muodon valitsemisessa.

Palvelukohteiden alueellisen opastussuunnitelman laatiminen. TIEH 2100051-07. Ohje määrittelee alueelliset opastussuunnitelmat, ohjaa suunnitteluprosessia ja organisointia, antaa perusteita suunnitelmien laatimiselle sekä esittää eri suunnitteluvaiheiden sisältöjä ja niissä huomioon otettavia asioita.

Yleisohjeet liikennemerkkien käytöstä. TIEH 2000006–03. Ohje sisältää liikennemerkkien käyttöperiaatteet ja niihin liittyvät säädöstekstit.

Liikenteen ohjaus, Viitoitus. TIEL 2130006–96. Ohje sisältää yleiset viitoitusperiaatteet sekä määritykset viitoituskohteiden valinnoille ja viitoituksessa käytettäville opastusmerkeille.

Matkailuteiden määrittely - Periaatteet. TIEH 1000080-04. Julkaisu sisältää Tiehallinnon (nyk. Liikennevirasto) toimintalinjat matkailuteiden viitoituksessa.

Tienvarsimainonta. Poikkeuslupamenettelyohje. Liikenneviraston ohjeita 15/2010. Ohje on tarkoitettu ensisijaisesti Pirkanmaan ELY-keskukselle, joka käsittelee keskitetysti tienvarsimainoksia koskevat poikkeuslupahakemukset. Lisäksi ohje toimii informaationa tienvarsimainonnasta vastaaville muille ELY-keskuksille, poikkeusluvan hakijoille ja sidosryhmille.

Levähdys- ja pysäköimisalueiden kehittäminen – Toimintalinjat. TIEL 1000029. Toimintalinjat määrittelevät Tiehallinnon (nyk. ELY-keskusten) tienvarsipalvelujen kehittämisen suuntaviivat 2000-luvulle.

Kunnan osoitejärjestelmä – Ohjeet ja suositus. Kuntaliitto 2006. Julkaisu antaa ohjeet ja suositukset kunnan osoitejärjestelmästä.

Muu lähtöaineisto:

Savo-Karjalan maakuntien palvelukohteiden opastussuunnitelma. Tiehallinto. Savo-Karjalan tiepiiri. TIEH 1000213-09. Kuopio 2008.

Kysely venäläisille matkailijoille Niiralassa 2011. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Julkaisu 153. Joensuu 2012.

Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Päivitys 2010. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Julkaisu 132. Joensuu 2010.

Pohjois-Karjalan matkailustrategia 2007 - 2013. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Julkaisu 108. Joensuu 2008.

Pohjois-Karjalan vaellusreittiopas. Edita Prima Oy. Helsinki 2004.

Halonen, Markku (toim.). Luontoretelle Karjalan kunnaille. Kohdeopas Keski-Karjalaan ja naapuriin. Keski-Karjalan Luonto ry. Tammer-Paino Oy. Tampere 2005.

Tuu Kalaan Pohjois-Karjalaan. Esitevihkonen. ProAgria Pohjois-Karjala. Joensuu 2010.

Liitteet

1. Palvelukohteiden opastusmerkkisuunnitelma
Luettelo opastettavista kohteista
Suunnitelmakarttojen hakukartta
Suunnitelmakartat opastettavista kohteista (aluekartat 1 - 9)
Suunnitelmakartat opastettavista kohteista (taajamakartat 10 - 25)
2. Palvelukohteiden opastelupayhdyshenkilöt ja yhteystiedot
3. Hakemuslomake palvelukohteen opastuslupaa varten
4. Liikenneviraston hyväksymät liikennemerkkivalmistajat

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastus

Palvelukohte	Yritys/kohteen nimi	Lähiosoite	Postinro	Postitoimi- paikka	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastustaulut		Opastussuunnitelma	Huomautukset, perusteet	
					Päättynyt	1.	2.	3.	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Viitoituksen laajuus (opasteiden teosolteet)			
Iloantsi														
Opastuspiste Maukkula		Kt 74 to 13		Iloantsi	711				Kyllä	Ei	Kyllä	Kt 74 to 13		
Opastuspiste Mekrijärvi		Mt 522 to 02		Iloantsi	711				Kyllä		Kyllä	Mt 522 to 02	Myös Runon ja Rajan tien opastuspiste. Matkailutien logon ja i-tunnuksen voisi lisätä opastustauluihin.	
Opastuspiste Mutalahti		Mt 500 to 11		Iloantsi	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 500 to 11	Runon ja Rajan tien opastuspiste. Matkailutien logon ja i-tunnuksen voisi lisätä P-merkkiin.	
Opastuspiste Sonkaja		Mt 514 to 09		Iloantsi	711	773 a			Kyllä		Kyllä	Mt 514 to 09	Erittäin siisti levähdysalue. Kartta, kioski, WC ja uimaranta.	
Opastuspiste tori		Mantsintie 3	82900	Iloantsi	711				Ei	Ei	Ei		Opastuskartta torilla	
Karelia Expert Matkailupalvelu Oy		Henrikintie 4	82900	Iloantsi	712				Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 14	Siirtynyt hot Pääskynpesään. Opastetaan Pääskynpesän sivutunnuksena.	
Neste Ilotuuli		Kalevalantie 2	82900	Iloantsi	722	725	721		Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni kt 74 varrella. Lounaskahvilassa 70 ap.	
Teboil Iloantsi		Ruskosillantie 18	82900	Iloantsi	722	725	721		Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni kt 74 varrella.	
Hotelli Iloantsi		Kalevalantie 12	82900	Iloantsi	723				Ei	Ei	Ei		20 huonetta. Taajamapalvelu; ei opasteta maanteiltä.	
Kuntoutuskeskus Hotelli Pääskynpesä		Henrikintie 4	82900	Iloantsi	723	724	773 a	712	Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 14	Yli 100 vuodepaikkaa. Auki vain tilauksesta. Mustapohjainen osoiteviitta mt 5004:ltä mahdollinen.	
Möhkön Rajakartano		Mustakorventie 11	82980	Möhkö	723				Kyllä		Kyllä	Mt 5004 to 05	Majoitus 24-34 hlö, aamiainen lisämaksusta. Tunnuksena Möhkön kauko-opastuksessa.	
Möhkön Manta, savottakahvila		Möhköntie 209	82980	Möhkö	725				Kyllä		Kyllä	Mt 5004 to 05	Laivakahvila: 50 asiakaspaikkaa. Auki vain kesäisin.	
Erämatkailukeskus Käenkoski		Naarvantie 194 b	81460	Käenkoski	731	724			Kyllä		Kyllä	Mt 522 to 03,04, mt 5201 to 04	Majoitus 40 hlö (yhteinen wc ja suihku), ravintola 80 ap	
Nietakartanon Loma		Haapovaarantie 89	82900	Iloantsi	731				Ei		Ei		22 vuodepaikkaa. Auki vain tilauksesta. Mustapohjainen osoiteviitta mt 5004:ltä mahdollinen.	
Ulvovan Suden Majatalo		Kivivaarantie 34	81470	Naarva	731				Ei	Ei	Ei		5 huoneistoa yht. 46 vuodepaikkaa. Avoinna vain ennakkotilauksesta. Nyk. omatekoinen osoiteviitta. Mustapohjainen osoiteviitta riittää.	
Aaronpihan maaseutumuseo		Kakonaho (mt 15759 to 02)	81350	Tokrajärvi	772 a				Kyllä		Ei		Ei ole nykyisin avoinna. Yksityiskäytössä. Opasteet tulisi poistaa.	
Asesepän paja		Naarvantie	81470	Naarva	772 a				Kyllä		Ei	Mt 5221 to 06	Avoinna tilauksesta.	
Katri Vala Kulttuurikeskus		Katri Valan tie 1 a	82900	Iloantsi	772 a				Ei	Ei	Ei		Taajamakohde. Ei opasteta maanteiltä.	
Makkolan museotila		Hatuntie 392 (mt 522 to 06)	82967	Hattu	772 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Avoinna kesällä ti-su klo 12-15, muutoin tilauksesta. Iloantsin Museoseuran hallinnassa.	
Möhkön ruukki		Möhköntie 209	82980	Möhkö	772 a				Kyllä		Kyllä	Mt 5004 to 05	Lähiopastus.	
Sissolan talo		Mekrijärventie 22 b	82900	Iloantsi	772 a				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 15771 to 01	Museoviraston omistama runonlaulaja Simana Sissosen kotitalo. Avoinna sopimuksen mukaan
Koitajoki Polvikoski (Tapion Taival)		Hattuvaara		Iloantsi	772 c	742			Kyllä		Kyllä	Mt 522 to 07,08		
Petkeljärven kansallispuisto		Petkeljärventie 61	82900	Iloantsi	772 c	724	733		Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 13,14, mt 500 14,15, mt 5004 to 03	Retkeilykeskuksessa sisämajoitusta ja leirintäaluetta. Kahvila-ravintola.	
Viinitori		Kappalaisentie	82900	Iloantsi	772 d	725			Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 14.	Kt 74:llä yhteisopastus Viinitorin kanssa. Opastus eriytyy katuverkolla.	
EU:n (Suomen) itäisin piste		Lahnajärvi (mt 522 to 08)	82967	Hattu	772 f				Kyllä		Kyllä	Mt 522 to 07,08	Poistetaan opastustaulu Iloantsista mt 522 to 01	
Hämeen ratsurykmentin muistomerkki		Hattuvaara (mt 522 to 07)		Iloantsi	772 f				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 522 to 07	
Iloantsin taisteluiden muistomerkki		Palovaara (mt 522 to 06)		Iloantsi	772 f				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 522 to 06	Vanhoja tykkejä ja muistotauluja.
Möhkön ruukki-alue		Möhkö	82980	Möhkö	772 f	723	773 b		Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 13, 14, mt 500 to 14, 15	Möhkön alueen kauko-opastus.	
Nukke- ja Nalletalo		Kauppatie 38	82900	Iloantsi	772 f				Ei	Ei	Ei		Taajamakohde. Ei opasteta maanteiltä.	
Parppeinvaaran Runokylä		Parppieentie 4C	82900	Iloantsi	772 f	724			Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 13,14, mt 500 to 15		
Taistelijan Talo		Hatuntie 387 A	82967	Hattu	772 f	724	774 a		Kyllä		Kyllä	Mt 522 to 07	Sotahistoriallisia näyttelyitä. Ravintola. Mökki/talomajoitusta. Poistetaan opastustaulu Iloantsista kt 74 to 14.	
Taitokeskus Pirolan Piha		Kauppatie 12	82900	Iloantsi	772 f				Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Taivallammen taistelupaikka		Mt 5004 to 03		Iloantsi	772 f				Kyllä		Ei	Kyllä	Opastustaulu. Oma P-alue mt 5004 tuntumassa.	
Joutenjärven kalastuspaikka		Multikangas (mt 500 to 12)		Iloantsi	773 b				Kyllä		Ei	Ei	Alueella ei eriytyistä kalastuspaikkaopastusta.	
Möhkönkoskien virkistyskalastusalue		Möhkö	82980	Möhkö	773 b				Ei	Ei	Kyllä	Ei	Kalastusluvat mm. Möhkön Karhumajat tai Möhkön Manta. Tunnuksena Möhkön kauko-opastuksessa.	
Lomakylä Möhkön Karhumajat		Jokivaarantie 4	82980	Möhkö	774 a	734	725		Kyllä		Kyllä	Mt 5004 to 05	10 mökkiä, camping-alue, kahvila 25 ap. Kauko-opastus tunnuksena Möhkön ruukki-alueen tauluissa.	
Maatlamatkailu Hirvola		Naarvantie 346 B	81470	Naarva	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	3 mökkiä yht. 15 hlö. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Ruhkaranta Holiday Village		Ruhkarannantie 21	82900	Iloantsi	774 a	734	742		Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 13, 14, mt 500 to 14, 15, mt 5004 to 03	25 mökkiä ja päärakennus.	
Sammakkovaaran maatlamajoitus		Lapiovaarantie 12 (mt 5221 to 0)	81460	Käenkoski	774 a				Ei	Ei	Ei		Maatlamajoitusta kesäisin (talvella sopimuksen mukaan) ja mökkivuokrausta. Majoitus yht. 20 hlö. Nyk. mustapohjainen-osoiteviitta riittää.	
Varpopiritit		Varporannantie 3 C	82830	Haukivaara	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	2 loma-asuntoa yht. 24 hlö. Nyk. mustapohjainen-osoiteviitta.	
Anssilan maatlamajoitus		Anssilantie 7	82900	Iloantsi	774 b				Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 13	Nyk. "tähtämerkki" korvataan opastustaululla. Majoitus 29 hlö 3 eri rakennuksessa	
Maukkulan Mustikkamäki		Tonkka-ahontie 9 B	82820	Maukkula	774 b				Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 12,13, mt 4980 to 06	30 vuodepaikkaa. Kt 74:llä ruskeat yhteisopasteet Issakan tallin kanssa.	
Puustilan maisematila		Vehnävaarantie 11	82820	Maukkula	774 b	774 c			Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 4980 to 06	Majoitus 8 hlö. Suoramyntiä. Nyk. omatekoinen osoiteviitta.
Hermannin viinitila		Käymiskuja 1	82900	Iloantsi	774 c								Kt 74 to 14.	Kt 74:llä yhteisopastus Hermannin viinitilan kanssa. Opastus eriytyy katuverkolla.
Issakan talli		Issakantie 41a	82820	Maukkula	774 f				Kyllä		Kyllä	Kt 74 to 12,13, mt 15757 to 01	SRL:n hyväksymä harrastetalli. Kt 74:llä ruskeat yhteisopasteet Mustikkamäen kanssa.	
Joensuu														
Opastuspiste Ahveninen		Ahvenisentie 1510	81260	Ahveninen	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 518 to 04	Levähdysalue, jolla kioski. Opastuspiste rakennettu syksyllä 2012.	
Opastuspiste Eno (SEOn piha)		Eno-Joensuuntie 50	81200	Eno	711				Kyllä		Kyllä	Kt 73 to 04	Enon ja Uimaharjun alueen opastus.	
Opastuspiste Hammasslahti (Siwan piha)		Lastaustie 1	82200	Hammasslahti	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 484 to 01,02, mt 4846 to 01	Pyhäselän alueen opastus. Maanteiltä pienet opasteet.	
Opastuspiste Heinävaara (K-Marketin piha)		Joensuunväylä 911	82110	Heinävaara	711				Ei	Ei	Kyllä	Kt 74 to 05,06, mt 494 to 05	Opastuspiste rakennettu syksyllä 2012.	
Opastuspiste Honkavaara (Gulfin piha)		Honkakaarre 2	82200	Hammasslahti	711				Ei	Ei	Kyllä	Vt 6 to 345	Huoltoasemalle ja opastuspisteelle yhteinen opastustalo etelästä.	
Opastuspiste Huhtilampi		Tohmajärventie/Huhtilamintie	82180	Huhtilampi	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 494 to 03, mt 495 to 01	Linja-autopysäkki. Opastuspiste rakennettu syksyllä 2012.	
Opastuspiste Kiihtelysvara (S-Marketin piha)		Joensuunväylä 11a	82140	Kiihtelysvara	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 494 to 04	Opastuspiste rakennettu syksyllä 2012.	
Opastuspiste Kovero (Teboilin piha)		Iloantsintie 418	82710	Kovero	711				Ei	Ei	Kyllä	Kt 74 to 09	Tuopovaaran alueen opastus. Huoltoasemalle ja opastuspisteelle yhteinen opastustalo lännestä.	
Opastuspiste Reijola (St1:n piha)		Vanha valtatie 6	80330	Reijola	711				Kyllä		Kyllä	Vt 6 to 348	Opastettu huoltoaseman sivutunnuksena.	
Opastuspiste Tuopovaara (tori)		Koulutie 1	82730	Tuopovaara	711				Kyllä		Kyllä	Mt 496 to 05	Tuopovaaran alueen opastus	
Opastuspiste Uimaharju		Uimaharjuntie	81280	Uimaharju	711				Kyllä		Kyllä	Kt 73 to 07	Uimasalmen levähdysalue	
Carelicum/ Karelia Expert Matkailupalvelu		Koskikatu 5	80100	Joensuu	712				Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Nyk. opastettu katuverkossa sisääntuloteiltä. Ei opasteta maanteiltä.	
ABC Marjala		Marjalantie 18	80140	Joensuu	722	724			Kyllä		Kyllä	Vt 9 to 352,353, mt 501 to 01, mt 15641 to 02	Pihalla Joensuun opaskartta. i-tunnus voidaan lisätä opasteisiin.	
Gulf Honkavaara		Honkakaarre 2	82200	Hammasslahti	722	725			Ei	Ei	Kyllä	Ei	Vt 6 to 345	Ennako-opasteet voidaan asettaa. i-tunnus sivutunnukseksi.
Koveron Teboil		Iloantsintie 4238	82710	Kovero	722	725	721	711	Ei	Ei	Kyllä	Ei	Vt 6 to 345	Ennako-opaste lännestä voidaan asettaa. i-tunnus sivutunnukseksi.
Neste Eno Kk		Kauppatie 6	81200	Eno	722	725	721		Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin mt 512:lle.	

- 711. 772 a.
- 712. 772 b.
- 715. 772 c.
- 721. 772 d.
- 722. 772 e.
- 723. 772 f.
- 724. 773 a.
- 725. 773 b.
- 726. 773 c.
- 731. 773 d.
- 733. 773 e.
- 734. 774 a.
- 741. 774 b.
- 742. 774 c.
-   774 d.
-   774 e.
-   774 f.

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastus

Palvelukohte	Yritys/kohteen nimi	Lähiosoite	Postinro	Postitoimi- paikka	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastustaulut		Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Opastussuunnitelma Viitoituksen laajuus (opasteiden teosolitteet)	Huomautukset, perusteet
					Päättynnyt	1.	2.	3.	Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)					
Neste Kaltimontie		Kaltimontie 1	80100	Joensuu	722	725	721		Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin vt 6:lle.	
Neste Niinivaara		Niinivaarantie 101	80230	Joensuu	722	725	721		Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin mt 15695:lle.	
Neste Nohjakka		Kosti Aaltosentie 1	80140	Joensuu	722	725			Kyllä	Ei	Kyllä		Vt 9 to 342,343	Lupapäätös 26.10.2012.	
SEO Hammasslahti		Paavontie 2	82200	Hammasslahti	722	725			Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin mt 4846:lle.	
SEO Heinävaara		Ilomantsintie 2205	82110	Heinävaara	722	725			Ei	Ei	Kyllä	Ei	Kt 74 to 09	Ennako-opasteet voidaan asettaa. Kt 74:llä 100 km/h -rajoitus.	
SEO Kaltimontupa		Joensuuntie 50	81200	Eno	722	725			Ei	Ei	Ei	Ei		Mainostorni näkyy kt 73:lle. 60 km/h-rajoitus. Pihan opastuspisteelle on oma opastus.	
St1 Reijola		Vanha Valtatie 2	80330	Reijola	722	724	721	711	Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 348		
Teboil Uimaharju		Autoasemankaari 3	81280	Uimaharju	722	721			Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Kt 73 to 07,08	Paikkakunnan ainoa huoltoasema jää syrjään kt 73:ita.	
Hotelli-Ravintola Kaltimonkoski		Kauppatie 8	81200	Eno	723	724			Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 04,05, mt 514 to 01	Majoitus 19 hlö	
Hotelli-ravintola Wirsuvaara		Votkaraitti 1	82730	Tuupovaara	724	723			Kyllä		Kyllä		Mt 496 to 04	5 kpl 2 hlön huoneita. Opastustaulut kantatietä 73 poistetaan.	
Palvelutalo Kotiranta		Välskärintie 9	81200	Eno	724				Kyllä		Ei	Ei	Nyk. kt 73 to 04,05, mt 514 to 01	Ruokailumahdollisuus on. Taajamapalvelu (Enon kirkonkylä). Opastustauluopastus kt 73:itä poistetaan (tasapuolisuus muihin ruokailupaikkoihin). Sivutunnukset "Uimapaikka" ja "Matkailuajoneuvoalue" eivät toteudu asianmukaisesti.	
Ravintola Manta		Reijolantie 1	80330	Reijola	724				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Aseman kuppila		Lastautie 4	82200	Hammasslahti	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Cafe Sanna-Riina		Honkajoentie 2	81280	Uimaharju	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Lounaskahvila Pirana		Virastotie 2 b	82730	Tuupovaara	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Lounaskahvio Saana		Honkajoentie 1	81280	Uimaharju	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Matkamaja		Vehkapurontie 240	82220	Niitylahti	731				Kyllä		Kyllä		Mt 15701, mt 15690 to 01, mt 15688 to 01	12 vuodepaikkaa, aamiainen. Omatekoiset opastustaulut vt 6:ita poistettava.	
Villa Heidi		Kuusijärventie 1391	81200	Eno	731				Ei		Kyllä		Mt 15742 to 01, mt 15741 to 03	14 huonetta, aamiainen	
Linnunlahti Camping		Linnunlahdentie 1	80110	Joensuu	733	734	774 a		Ei	Ei	Kyllä	Ei	Vt 6 to 349, vt 9 to 353	Opastusta laajennetaan valtateille 6 ja 9	
SF-Caravan Hietajärvi		Kiihtelystie 201 A	82140	Kiihtelysvaara	734				Ei	Ei	Ei	Ei		SF-Caravan ry:n jäsenalue. Mustapohjaiset osoiteviitat.	
Elovaaran retkeilyalue		Mt 484 to 02		Hammasslahti	742				Kyllä		Kyllä		Mt 484 to 02		
Vekaruksen retkeilyalue		Kärnäntie 27	82750	Öliölä	742				Kyllä		Kyllä		Mt 496 to 02		
Haapalahden lomakoti		Pielniementie 31	81295	Haapalahti	-				Kyllä		Ei	Ei		Juhlapaikka, tuetut lomat. Mustapohjainen osoiteviitta riittää. Nyk. opastustaulut mt 518:ita poistetaan.	
Harjulanpiha		Satulantie 87	82200	Hammasslahti	-				Ei	Ei	Ei	Ei		Pitopaikka. Mustapohjainen osoiteviitta riittää.	
Joukuisenranta		Luhatapohjantie 390	81200	Eno	-				Ei	Ei	Ei	Ei		Iso lomatalo. Lähinnä kokouspaikka. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää.	
Villa Koivuranta		Siimestie 12	81280	Uimaharju	-				Ei	Ei	Ei	Ei		Lähinnä pitopalvelu. 1 loma-asunto. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää.	
Enon kotiseutumuseo		Alapappilantie 3	81200	Eno	772 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Avoinna tilauksesta. Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Joensuun Bunkkerimuseo		Virrantaus 7	80140	Joensuu	772 a				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 352, mt 15641 to 02		
Koskenniskan Mylly- ja kievarimuseo		Koskenniskantie 14	82750	Öliölä	772 a				Kyllä		Kyllä		Mt 496 to 02, mt 4962 to 01	Avoinna 1.-31.7.2011 ti-su klo 12-18	
Herjärven kierros		Mt 515 to 03			772 c				Kyllä		Kyllä		Mt 515 to 03		
Kolvananuuro				Kontiolahdi, Joensuu	772 c	742			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 404, kt 73 to 04, mt 15727 to 01, mt 15741 to 02	Luonnonsuojellualue, retkeilyalue	
Asekätkö		Ahvenisentie	81200	Eno	772 f				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 518 to 02	Asekätkentään liittyvä nähtävyyt. Osoiteviitta ja ennakkomerkit riittävät.	
Honkavaaran perinnepiha		Rekivaarantie 22	82200	Hammasslahti	772 f				Ei	Ei	Kyllä		Vt 6 to 345, 346	Pihapiirikokonaisuus. Pitopaikka. Nyk. "tähtämerkit" korvataan opastustauluilla.	
Kukkolan tila		Vanha valtatie 70	80230	Joensuu	772 f	772 c			Kyllä		Kyllä		Mt 15695 to 01, mt 15696 to 01	Kotimuseo ja puulajipuisto. Lupapäätös 14.8.2012. Sis. myös mustapohjaisen osoiteviitan "Kukkola-sali".	
Salpaliina I		Mt 512 to 06		Eno	772 f				Kyllä		Kyllä		Mt 512 to 06	Sotamuistokohde.	
Salpaliina II		Mt 514 to 03		Eno	772 f				Kyllä		Kyllä		Mt 514 to 03	Sotamuistokohde.	
Ahvenisen uimaranta (Eno)		Ahvenisentie	81200	Joensuu	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 518 to 04		
Hietajärven uimaranta (Kiihtelysvaara)		Kiihtelystie 161b	82140	Kiihtelysvaara	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 492 to 03	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Hiirenniemen uimaranta (Eno)		Uimaharjuntie	81200	Eno	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 73 to 06	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Honkalahden uimaranta (Uimaharju)		Ukkolantie	81290	Ukkola	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 73 to 08	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Kaatiojärven uimaranta (Tuupovaara)		Lehmovaarantie	82730	Tuupovaara	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 496 to 04	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Koveron uimaranta (Tuupovaara)		Koverontie	82710	Kovero	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 496 to 06	Nyk. omatekoisen osoiteviitta.	
Laiskan uimaranta (Uimaharju)		Uimaharjuntie	81200	Eno	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 73 to 07	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Louhiojan uimaranta (Eno)		Joensuuntie	81210	Louhioja	773 a				Kyllä		Ei	Kyllä	Kt 73 to 04	Nyk. opastustaulut korvataan osoiteviitalla ja tarv. ennakkomerkeillä.	
Naurisjojan uimaranta (Eno)		Säynelähdentie	81200	Eno	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15726 to 02	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Niiralanniemen uimaranta (Tuupovaara)		Niiralanniementie	82850	Sonkajärvi	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 4980 to 04	Nyk. omatekoisen osoiteviitta.	
Niitylahden uimaranta (Pyhäselkä)		Vallesmannintie 9	82220	Niitylahti	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15690 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Nivan uimaranta (Pyhäselkä)		Nivantie 52	82200	Hammasslahti	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15686 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Ukkolan uimaranta (Uimaharju)		Ukkolantie	81290	Ukkola	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15747 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Vehkalahden uimaranta (Joensuu)		Mäntyniemenkuja 4	80220	Joensuu	773 a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 5013 to 03		
Ylisen uimaranta (Kiihtelysvaara)		Keskijärventie 162	82120	Keskijärvi	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15719 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Keski-Koreikkolammen kalastuspaikka		Mt 512 to 06		Eno	773 b				Ei	Ei	Ei	Ei		Ei kunnollista P-alueita.	
Koitaajoki/Ala-Koitaajoen retkeilyreitit		Mt 513 to 02			773 b	742			Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 513 to 02	P-alue kalastuspaikalle ja retkeilyreitille	
Valkealammen kalastuspaikka		Mt 518 to 04		Eno/Ahveninen	773 b				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 518 to 04	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Kuusvaara Golf		Kuusvaarantie 167	82200	Hammasslahti	773 d				Ei	Ei	Kyllä		Mt 492 to 01, mt 15702 to 01, mt 15703 to 01	Harjoitusrata 6 reikää.	
Pilkonpuiston Golf		Pankakuja 3	80130	Joensuu	773 d				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamakohde. Ei opasteta maanteiltä.	
Ahvelanvaaran maatilamatkailu		Ahvenvaarantie 140	82140	Kiihtelysvaara	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15622 to 02	3 mökkiä. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Alavan rantatuvot		Vanhankaltimontie 140	81200	Eno	774 a				Kyllä		Kyllä		Mt 518 to 01, mt 15742 to 01	6 mökkiä yht. 34 hlö	
Kaksi Kalaa		Koskivaarantie 2	82730	Tuupovaara	774 a				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 15625 to 01	3 lomamökkiä. Ohjelmapalvelua. Huonokunt. opastustaulu mt 496:ita poistetaan.	
Kaltimonkosken mökit		Säynelähdentie 110	81200	Eno	774 a				Ei	Ei	Ei	Ei		4 mökkiä. Opastus hotelli Kaltimonkosken kautta.	
Kokkolan Erä ja Matkailu		Koivulahdentie 280	81200	Eno	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 73 to 04	4 mökkiä yht. 24 hlö. Juhlalilat ja ohjelmapalvelut. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Laukkalansaaren Loma		Haapalahdentie 171	81295	Joensuu	774 a				Ei	Ei	Kyllä	Ei	Mt 15747 to 01	5 mökkiä eri osotteissa.	
Liiterniemen Lomamökki		Liiterniementie 136	82140	Kiihtelysvaara	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 495 to 01	2 mökkiä: 4 ja 2 hlö	
Loma-Kitsa Ferienhof		Kitsantie 6	82870	Luutalahti	774 a				Kyllä		Kyllä		Mt 500 to 07, 08, mt 4980 to 01	4 mökkiä. Useita omatekoisia opasteita, jotka poistettava.	
Rajan loma		Syrjävaarantie 27	82880	Mannervaara	774 a				Kyllä		Kyllä		Mt 500 to 09, 07	7 lomamökkiä, ruokailut tilauksesta.	
Harjukeskus Toivola		Harjunraitti 23	81280	Uimaharju	774 b				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 513 to 01	Majoitus 7 huonetta. Aamiainen. Taajamapalvelu.	
Maatilamatkailu Hirvonen		Rostilantie 52	82210	Suhmura	774 b				Ei	Ei	Kyllä		Mt 15689 to 01	4 mökkiä yht. 20 hlö. Maalaisalossa n. 24 vuodepaikkaa.	
Suhmuran Kievari		Iltauhantie 56	82210	Suhmura	774 b				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15688 to 01, mt 15689 to 01	Päärakennuksessa 3 huonetta, 2 mökkiä. Lähinnä pitopalvelua. Nyk. "tähtämerkit" poistettava.	
Ainon Puutarha		Luhatapohjantie 1341	81330	Luhatapohja	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 514 to 04		
Kauniskankaan Puutarha		Hammasslahdentie 148	82140	Kiihtelysvaara	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 492 to 03		
Hevos- ja Matkailutila Chipewa Range		Kiihtelystie 215	82140	Kiihtelysvaara	774 f	774 a			Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 492 to 03	Ratsustustalli. 3 mökkiä ja muuta majoitustilaa n. 30 hlöä. Pitopaikka.	
Keskijärven Ratsastustalli		Mikonniementie 60	82120	Keskijärvi	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 74 to 07		
Pihlavan talli		Hyppäntie 422	82140	Kiihtelysvaara	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15612 to 01	SRL:n hyväksymä harrastetalli	
Satulantalli		Satulantie 146	82200	Hammasslahti	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15702 to 01	Toiminta kesäisin Hammasslahdessa, talvisin Joensuussa	
Sillanpään ratsastustalli		Pohjantie 462	81200	Eno	774 f	774 a			Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 512 to 05	2 mökkiä.	

- 711. 772 a.
- 712. 772 b.
- 715. 772 c.
- 721. 772 d.
- 722. 772 e.
- 723. 772 f.
- 724. 773 a.
- 725.

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastus

Palvelukohte	Yritys/kohteen nimi	Lähiosoite	Postinro	Postitoimi- paikka	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastustaulut		Opastussuunnitelma	Huomautukset, perusteet
					Päättynyt	1.	2.	3.	Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Opastustaulut (Kyllä / Ei)		
Kesälahti													
Opastuspiste Karjalan Kievarin pihassa	Lappeenrannantie 18	59800	Kesälahti	711					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 332, 333	Opastetaan Karjalan Kievarin sivutunnuksena tai omilla tauluilla.	
Opastuspiste Pivankan pihassa	Kesälähdentie 1	59800	Kesälahti	711					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 333	Opastetaan Pivankan sivutunnuksena.	
Opastuspiste Villalan Nesteen pihassa	Kerimäentie 1 A	58350	Villala	711					Kyllä	Kyllä	Kt 71 to 08,09	Yhteisopastus Villalan Nesteen kanssa.	
Neste Villala	Kerimäentie 1 A	58350	Villala	722		721			Kyllä	Kyllä	Kt 71 to 08,09	Kahvila: 48 asiakaspaikkaa	
Pivanka (St 1)	Kesälähdentie 1	59800	Kesälahti	722	725	711			Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 333	Pihalla Kesälähden opastuskartta	
Karjalan Kievari	Lappeenrannantie 18	59800	Kesälahti	723		773 b	711		Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 332, 333	Hotelli, ravintola, mökkejä, kalastuspaikka. Pihassa Kesälähden infokartta. Kesäisin matkailutoimisto.	
Ravintola Kalatuuri	Poroniementie 2	59800	Kesälahti	724					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 332,333	60 asiakaspaikkaa.	
Ravintola Juhananntupa	Kyläntie 9	82460	Hummovaara	724					Kyllä	Kyllä	kt 71 to 09, mt 4800 04, mt 15511 to 01, mt 15512 to 01	80 asiakaspaikkaa. Avoimna kesäaikaan, muulloin tilauksesta.	
Karin Cafe	Tiittalantie 4	59800	Kesälahti	725					Ei	Ei	Ei	Taajamapalvelu. Ei opasteta maantieltä.	
Myllytuvan museocalue	Kirkkotie 9	59800	Kesälahti	772 a					Kyllä	Kyllä	Mt 14955 to 04, mt 15550 to 01	Kotiseutumuseo. Avoimna 19.6. - 13.8.	
Kuolemälammien lintutorni	Vt 6 to 329		Kesälahti	772 c					Ei	Ei	Ei	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Pienivaaran lintutorni	Pienivaara (vt 6 to 334)		Kesälahti	772 c					Ei	Ei	Kyllä	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Hovinmäen näkötorni	Totkunniemi (mt 14955 to 04)		Kesälahti	772 d					Ei	Ei	Ei	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää. Tiedeyhteys huono. P-alue puuttuu.	
Mäntyranan uimaranta	Mäntyranantie	59800	Kesälahti	773 a					Ei	Ei	Ei		
Taipaleen uimaranta			Kesälahti	773 a					Ei	Ei	Ei	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Hyvönmäen Lomamökki	Lehtoniementie 5 A	59800	Kesälahti	774 a					Ei	Ei	Kyllä	4 mökkiä	
Karjalan Lomakeskus	Väärämäentie 147 a	59800	Kesälahti	774 a	734	724			Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 333,334, kt 71 to 08,09, mt 4800 04,05	Ravintola/kahvila 120 ap, kioski. 16 huvilaa/mökkiiä. Caravanpaikkoja. Avoimna kesä-syyskuu.	
Karjalan Ruusu	Oriniementie	59800	Kesälahti	774 a					Ei	Kyllä	Ei	Lopettaunut toimintansa. Opasteet poistettava.	
Mäntyranan lomakylä	Väärämäentie 43	59800	Kesälahti	774 a	724	733			Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 333,334, mt 4800 to 02	9 mökkiä, yli 100 asuntovaunupaikkaa	
Ruokkeen lomakylä	Ruokkeentie 58	59800	Kesälahti	774 a		724			Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 331,332, mt 15502 to 01	Paljon mökkejä, 70 asuntovaunupaikkaa.	
Puruveden savukala	Poroniementie 2	59800	Kesälahti	774 c					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 332,333		
Kitee													
Opastuspiste Kiteen ABC:n piha	Kiteentie 20	82500	Kitee	711					Ei	Ei	Ei	Opastuskartta ABC:n pihalla. Voidaan opastaa tunnuksena ABC:n mainostornissa.	
Opastuspiste Kiteen tori	Kiteentie 16	82500	Kitee	711					Kyllä	Kyllä	Mt 4870 to 01	Opastuskartta torin laidalla	
Opastuspiste Kuutoskupin piha	Joensuuntie 75	82380	Tolosenmäki	711					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 340	Opastuskartta Kuutoskupin P-alueella. Opastetaan tunnuksen Kuutoskupin opasteissa.	
Opastuspiste Pajarinhovin piha	Pajarinniementie 1	82430	Puhos	711					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 336	Opastuskartta Pajarinhovin P-alueella. Opastetaan tunnuksen Pajarinhovin opasteissa.	
Opastuspiste Puhos	Kt 71 to 01	82430	Puhos	711					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 336, kt 71 to 11	Kiteen opastuskartta P-alueella.	
Kiteen matkailuneuvonta	Kiteentie 6	82500	Kitee	712					Ei	Ei	Ei	Kesäaikainen matkailupalvelu Kupiaisen kauppakeskuksen aulassa.	
Autokorjaamo A. Hirvonen	Keisarinkuja 17	82500	Kitee	721					Ei	Ei	Ei	Taajamapalvelu. Näkyy hyvin Keisarinkujalle (mt 4870 to 01).	
Huolto ja korjaus A. Gröhn	Peltotie 5	82500	Kitee	721					Ei	Ei	Ei	Kytänniemen teollisuusalueella. Ei opasteta maantieltä.	
ABC Kitee	Kiteentie 20	82500	Kitee	722	725				Ei	Ei	Ei	Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin Kiteentielle (mt 4870).	
Neste Tolosenmäki	Joensuuntie 8	82380	Tolosenmäki	722	724				Ei	Ei	Kyllä	Ennako-opasteet vt 6:lla mahdollisia.	
St1 Kitee	Kiteentie 49	82500	Kitee	722					Ei	Ei	Ei	Taajamapalvelu. Automaattiasema. Mainostorni näkyy hyvin Kiteentielle (mt 487).	
Teboil Kitee	Kiteentie 51	82500	Kitee	722	725	721			Ei	Ei	Ei	Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin Kiteentielle (mt 487).	
Hotelli Kiteenhovi	Hovintie 2	82500	Kitee	723	724				Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 337,339, mt 486 to 04,07, mt 4870 to 01	34 huonetta. Taajaman ainoa hotelli. Opastus vt 9:ltä Tohmajärveltä poistetaan.	
Matkailukeskus Pajarinhovi	Pajarinniementie 1	82430	Puhos	723	773 a	724			Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 336, 337, kt 71 to 11	24 hotellihuonetta hirsitaloissa. Ravintola. Eläinpuisto. Vesipuisto. Lupapäätös 28.12.2012.	
Koivikon Kievari	Koivikontie 8	82430	Puhos	724					Ei	Ei	Kyllä	N. 70 hengen ravintola.	
Ravintola Karhu	Kiteentie 1	82500	Kitee	724					Ei	Ei	Ei	Taajamapalvelu. Ei opasteta maantieltä.	
Kahvila Kuutoskupi	Joensuuntie 75	82380	Tolosenmäki	725	773 a	711			Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 340	P-alueella Kiteen infokartta. Uimaranta.	
Kotileipomo H. Vaitinen	Imatrantie 83	82430	Puhos	725					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 337	Leipomo-kahvio	
Koskisen pihaleirintä	Tasapääntie 12	82430	Puhos	734					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 335, mt 15508 to 02	25 vaunupaikkaa, suihkut, sauna, kioski	
Kiteen erä- ja riistapolku	Anttilantie 4 B	82380	Tolosenmäki	742					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 338, 339, mt 482 to 01	Ulkoilualaue.	
Annin kartano	Hovinsalontie 7	82380	Tolosenmäki	-					Kyllä	Kyllä	Kyllä	Mt 482 to 01, 02, mt 15540 to 01	Juhla- ja pitopalvelupaikka.
Hutsin urheilukeskus	Keisarinkuja (mt 4870)	82500	Kitee	-					Kyllä	Ei	Ei	Opastetaan mustapohjaisella osoiteviitalla.	
Majjan Juhla- ja pitopalvelu	Kiitsontie 4	82500	Kitee	-					Ei	Ei	Ei	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää.	
Marimekon tehtaannymymälä	Karhutie 1	82500	Kitee	-					Ei	Ei	Ei	Mustapohjainen osoiteviitta Savikonttiellä (mt 15531). Runsaasti omia opasteita.	
Kiteen Kotiseutumuseo	Kiteentie 23	82500	Kitee	772 a					Ei	Ei	Ei	Avoimna kesäisin. Nyk. opastustaulu peitetty.	
Päätyeenlähden lintutorni	Mt 15553 to 04	82500	Kitee	772 c					Ei	Ei	Kyllä	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta ja omatekoisia viittoja.	
Leo Karppasen Saiho-ateljee	Heinoniementie 27	82490	Heinoniemi	772 f					Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15514 to 02	Avoimna vain sopimuksen mukaan. Opasteet valtatieltä 6 ja kantatieltä 71 poistetaan.
Iso-Heinäjärven uimaranta	Mt 15545 to 03		Kitee	773 a					Ei	Ei	Ei	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. Ei kunnan hoidossa.	
Neulaniemen uimaranta	Mt 15523 to 02		Kitee	773 a					Kyllä	Ei	Kyllä	Ei kunnan hoidossa.	
Puhoksen uimaranta	Akkaniementie	82430	Puhos	773 a					Ei	Ei	Ei	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. Ei kunnan hoidossa.	
Rantaumala. Postinranta	Uimarannantie	82500	Kitee	773 a					Kyllä	Ei	Kyllä	Opastustaulu Kiteentieltä (mt 4870) poistetaan.	
Karjalan Helmi	Suoparsaarentie 6 A	82380	Tolosenmäki	774 a					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 338, mt 15518 to 01, 02	12 loma-asuntoa. Huonemajoitusta. Kokous- ja pitopaikka.	
Palausniemen mökkikylä	Musikanniementie 2-4	82430	Puhos	774 a					Ei	Ei	Kyllä	5 loma-asuntoa.	
Syrjäsalmen lomamökki	Imatrantie 137	82430	Puhos	774 a					Kyllä	Kyllä	Vt 6 to 336	7 mökkiä 2-6 hlö.	
Riihivalkea	Valkeavaarantie 18	82500	Kitee	774 b					Ei	Ei	Kyllä	Majoitus n. 20 hlölle, ruokailu 30 hlölle. Lähinnä kokous- ja ohjelmapalvelua.	
Puhoksen puutarha	Koivikontie 1	82430	Puhos	774 c					Ei	Ei	Ei	Nyk. "tähtämerkki" korvataan osoiteviitalla.	
Hepovaaran tila	Tiensivuntie 4	84230	Puhos	774 f					Ei	Ei	Ei	Suomen vaellustallien liitto ry	
Ratsutalli Joentaus	Joentauksentie 13	82510	Kiteenlahti	774 f					Ei	Ei	Ei		
Ratsutilla Hevonkuusi	Haapavaarantie 8	82500	Kitee	774 f					Ei	Ei	Kyllä	Mt 15545 to 03	

- 711. 772 a.
- 712. 772 b.
- 715. 772 c.
- 721. 772 d.
- 722. 772 e.
- 723. 772 f.
- 724. 773 a.
- 725. 773 b.
- 726. 773 c.
- 731. 773 d.
- 733. 773 e.
- 734. 774 a.
- 741. 774 b.
- 742. 774 c.
- 774 d.
- 774 e.
- 774 f.

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastus

Palvelukohte	Yritys/kohteen nimi	Lähiosoite	Postinro	Postitoimi- paikka	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastussuunnitelma			Huomautukset, perusteet	
					Päättynyt	Sivutunnukset		Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Viitoituksen laajuus (opasteiden teosolteet)		
					1.	2.	3.							
Kontiolahti														
Opastuspiste Kontiolahti	Vt 6 to 403 (kirkonkylä)			Kontiolahti	711				Kyllä		Ei	Ei		Kunta aikoo poistaa opastuspisteen. Kesäkoskin ja vesitornin (näköalapaikka) opastus mahdollisia.
Opastuspiste Kylmäoja	Vt 6 to 402			Kontiolahti	711				Kyllä		Kyllä	Ei	Vt 6 to 402	Kontiolahden kartta levähdysalueella.
Opastuspiste Uuron ABC (Kolinpolku)	Lieksantie 1			Kontiolahti	711				Kyllä		Ei	Ei		Kunta aikoo poistaa opastuskartan.
Opastuspiste Venejoki	Vt 6 to 406			Kontiolahti	711				Kyllä		Ei	Ei		Kunta aikoo poistaa opastuskartan levähdysalueelta.
ABC Uuro	Lieksantie 1	81100		Kontiolahti	722				Ei	Ei	Ei	Ei		Opastus ratkaistaan liikennemymälän toteutuessa.
St1 Kontiolahti	Huoltamotie 10	81100		Kontiolahti	722	724	721		Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 403	
Hotelli Julie	Valimontie 3	80710		Lehmo	723	724			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 401, mt 15716 to 01	
Hiiton paikka	Keskuskatu 21	81100		Kontiolahti	724				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Ravintola Lehmo	Sormusentie 1	80710		Lehmo	724				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Ravintola Nallenpesä	Keskuskatu 21	81100		Kontiolahti	724				Kyllä		Ei	Ei		Taajamapalvelu. Opastus vt 6:ita poistetaan tasapuolisuussyistä.
Konditoria Rosalinda	Keskuskatu 14	81100		Kontiolahti	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Kiviniemen tila	Mustalahdentie 27	81160		Romppala	731	742			Kyllä		Kyllä		Mt 515 to 01,02, mt 15732 to 01,02	6 aittaa (yht 22 hlö). Herajärven kierros -retkeilyreitillä varrella.
Lykynlammen ulkoilukeskus	Ontolantie 94	80510		Ontola	742				Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 352,353, mt 15702 to 01,02	Ulkoilumaja. Retki- ja hiihtoreittejä. Joensuun kaupungin ylläpitämä.
Kontiolahden kotiseutukeskus	Viereväniementie 5	81100		Kontiolahti	-				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 15720 to 01	Juhla- ja pitopalvelupaikka. Opastus vt 6:ita poistetaan; osoiteviitta Keskuskadulta riittää.
Kontiolahden kotiseutumuseo	Keskuskatu 34	81100		Kontiolahti	772 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Avoimna tilauksesta.
Toivo Vartiaisen Putkimuseo	Tasasentie 4	81220		Romo	772 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Avoimna tilauksesta. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää.
Kolvananuuro				Kontiolahti, Joensuu	772 c	742			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 404, kt 73 to 04, mt 15727 to 01, mt 15741 to 02	Luonnonsuojelualue, retkeilyalue
Pitkärannan lintutorni	Pitkäranta			Kulho	772 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15717 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Jakokosken kanavamuseo	Kesäteatterintie 17	81220		Jakokoski	772 f				Kyllä		Kyllä		Kt 73 to 02,03, mt 5100 to 03,04	Avoimna kesäisin. Opastus kt 74:iltä poistetaan.
SF-Filmikylä	Olli Tiaisentie 16	80790		Kontioranta	772 f	725			Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 5051 to 01	
Aittolammen uimaranta	Kulho				773 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Nyk. mustapohjainen osoiteviitta Aittolammen yksityiseltä. Ei opasteta maanteiltä.
Häikänniemen uimaranta	Puntarikoski				773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15708 to 01	
Kaunislahden uimaranta	Lehmo, Höytiäinen				773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15710 to 01	
Kontiolahden sataman uimaranta	Kirkonkylä				773 a				Ei	Ei	Ei	Ei		EU-uimaranta. Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Onkilammen uimaranta	Lehmo				773 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Riihilahden uimaranta	Varparanta				773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15729 to 02	
Valkealahden uimaranta	Paihola				773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15717 to 02	EU-uimaranta.
Viereväniemen uimaranta	Kirkonkylä				773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15720 to 01	EU-uimaranta.
Mustavaaran laskettelukeskus	Selkientie 69	82110		Heinävaara	773 c	725			Kyllä		Kyllä		Kt 74 to 05, mt 5100 to 01	Laskettelu- ja hiihtokeskus. Kahvio rinteessä.
Karelia Golf	Vaskijortintie	80780		Kontioniemi	773 d	724			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 402,403, kt 73 to 01, mt 5051 to 01	Golf-kenttä 18 reikää. Ravintola.
Heraniemen lomamökki ja aitat	Heraniementie 87	81160		Romppala	774 a	773 b			Kyllä		Kyllä		Mt 515 to 01,02, mt 15732 to 01,02	3 mökkiä, 5 aittaa, lohialtaat. Nyk. opastustaulu suttuinen.
Matkailutila Pitkänen	Peltolantie 14	80710		Lehmo	774 a				Ei	Ei	Kyllä		Mt 15716 to 01	7 mökkiä. Avalmenhakuosioite; mökit läheisyydessä.
Motelli Kontio	Huoltamontie 8	80770		Kontiolahti as	774 a				Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 403, mt 15720 to 01	Majoitus kaksioissa. 30 vuodepaikkaa. Ei aamiaista.
Papulanmökki	Matkalahdentie 19 c	80910		Kulho	774 a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15717 to 01	2 mökkiä, 6 hlö
Pohjan tilan hirshuvilat	Pohjantie 15	81100		Kontiolahti	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15729 to 03	2 loma-asuntoa.
Sirnihtan Lomahuvilat	Höytiäisen Rantatie 1	81100		Kontiolahti	774 a				Ei	Ei	Kyllä		Vt 6 to 404	6 loma-asuntoa. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Turusen Majat	Heraniementie 28	81160		Romppala	774 a	-			Kyllä		Kyllä		Mt 515 to 01,02, mt 15732 to 01	5 mökkiä + 2 majoitusaitaa. Vuodepaikkojen lkm?
Maatilamatkailu Emmentupa	Suontauksentie 46 A	81220		Jakokoski	774 b				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 5100 to 01	
Hakkaraisen puutarha	Urontie 30	80770		Kontiolahti as	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 5051 to 01	Puutarhamyymälä. Nyk. omatekoinen opaste.
Lehmon puutarhatila	Kylmäojantie 144	80710		Lehmo	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15715 to 01	Puutarhamyymälä.
Peltolan marjatila	Halla-ahontie 13	80510		Ontola	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15707 to 01	Marjojen suoramyyntitila.
Puhakan luomutila	Keskuskatu 78	81100		Kontiolahti	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15720 to 01	Luomutuotteiden suoramyyntiä. Nyk. omatekoinen opaste.
Sinkkoson marjatila (Kontiolahden maalaistori)	Sinkkolantie 3	81100		Kontiolahti	774 c	725			Kyllä		Kyllä		Vt 6 to 403	Marjojen suoramyyntitila. Kesäkahvio.
Hepokankaan tila	Jaamankankaantie 13	80710		Lehmo	774 f				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15710 to 01	SRL:n hyväksymä ratsastuskoulu.
Joensuun ratsastusopisto	Kuurna-Kulhontie 93	80910		Kulho	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15717 to 01	SRL:n hyväksymä ratsastuskoulu. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Jokirannan ratsastuskoulu	Jokirannantie 30	80710		Lehmo	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15714 to 01	SRL:n hyväksymä ratsastuskoulu.
Kantelesärkän talli	Kantelesärkantie 3 B	81220		Jakokoski	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kt 73 to 02	
Liperi														
Opastuspiste Kuorinka	Kuorinka (Vt 9 to 349)				711	773 a			Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Vt 9 to 349	Joensuun, Liperin ja Outokummun opaskartat. Kioski. WC. Uimaranta.
Opastuspiste Liperin satama		83101		Liperi	711				Ei	Ei	Ei	Ei	Mt 476 to 15	Liperin opastuskartta.
Opastuspiste Ylämyllyn Shell	Ylämyllyntie 77	80400		Ylämylly	711				Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 350,351, mt 476 to 18, mt 15641 to 01	Opastettu tunnuksena Shellin opastustauluissa. Myös i-opastustauluja.
Shell Ylämylly	Ylämyllyntie 77	80400		Ylämylly	722	724			Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 350,351	Mainostorni näkyy mt 476:lle ja mt 15641:lle.
St1 Liperi	Kuusikkolantie 1	83100		Liperi	722	725	721		Ei	Ei	Ei	Ei		Mainostorni näkyy hyvin mt 476:lle.
Teboil Käsämä	Käsämäntie 1 A	83430		Käsämä	722	725			Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 348,349	Kahvila.
Hotelli-Ravintola Lohilaavu	Varolantie 3	83100		Liperi	723	724			Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Motelli Myllymäja	Ylämyllyntie 79 D	80400		Ylämylly	723	725			Ei	Ei	Kyllä		Mt 476 to 18, mt 15641 to 01	15 huonetta, 30 hlö.
Kahvila Hirsi	Viinijärventie 26	83400		Viinijärvi	725				Ei	Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Pärnävaaran urheilukeskus	Pärnävaarantie 32	80400		Ylämylly	742				Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 352, mt 15641 to 02, mt 15665 to 01	
Automuseo Myllyn Vanhat Autot	Ylämyllyntie 87b	80400		Ylämylly	772 a				Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 350,351, mt 476 to 18, mt 15641 to 01	Avoimna kesäisin. Muutoin tilauksesta. Tunnus 772 a edellyttää Museoviraston puolta.
Komperon kotiseutumuseo	Kontkalantie 33	83400		Viinijärvi	772 a				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 15666 to 01	Avoimna kesäisin. Vanhoja rakennuksia. Nyk. opastustauluopastus vt 9:itä ja vt 23:ita liian laaja museon aukioloon ja sisältöön nähden.
Paloaukean museo	Laavupolku 15				772 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Nyk. mustapohjainen osoiteviitta mt 15641 to 01 (Ylämyllyntie) riittää.
Penttilän museokäytävä	Koulukuja 1	83100		Liperi	772 a				Ei	Ei	Kyllä		Mt 482 to 14	Maaseutumuseo. Enwald-museo. Apteekki- ja sairaalamuseo. Tuomelan tupa.
Ylämyllyn Wanha Automuseo	Automuseonpolku 4	80400		Ylämylly	772 a				Kyllä		Kyllä		Vt 9 to 351,352, mt 502 to 01	Avoimna viikonloppuisin. Tunnus 772 a edellyttää Museoviraston puolta.
Mattisenlahden lintutorni	Mattisenlahti	80400		Ylämylly	772 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15641 to 02	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. Jatko-opastus parannettava.
Särkijärven lintutorni	Hirvolanvaarantie	83400		Viinijärvi	772 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15669 to 03	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. P-alue kunnossa. Voi opastaa.
Tutjunlammen lintutorni	Roukalahti (mt 482 to 11)				772 c				Ei	Ei	Ei	Ei		Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. Ei kunnollista ajoyhteyttä. Ei voi opastaa.
Honkalammen uimaranta	Mt 15641 to 01	80400		Ylämylly	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15641 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Kirkonkylän uimaranta	Tohtorintie 11	83100		Liperi	773 a				Kyllä		Ei	Kyllä	Mt 482 to 13	Nyk. opastustaulu korvataan osoiteviitalla.
Viinijärven uimaranta	Uimalantie 4	83400		Viinijärvi	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15669 to 02	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Ahoniemen lomamökki	Roukalahdentie 23 a	83150		Roukalahti	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15639 to 01	
Harila	Harila 13	83460		Harinjärvi	774 a				Ei	Ei	Ei	Ei		6 mökkiä 24 hlö. Opasteet poistettu; ei toiminnassa.
Leveälahden tila	Leveälahdentie 12	83160		Tutjunniemi	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 482 to 10	3 lomamökkiä
Maatilamajoitus Kannelpirtti	Roukalahdentie 48	83100		Liperi	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä	Mt 15639 to 02	2 mökkiä ja aittamajoitus. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Maatilamatkailu Karvisen Kissanpäivät	Roukalahdentie 33	83150		Roukalahti	774 a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 15639 to 02	2 huoneistoa, 2 lomamökkiä

- 711. 772 a.
- 712. 772 b.
- 715. 772 c.
- 721. 772 d.
- 722. 772 e.
- 723. 772 f.
- 724. 773 a.
- 725. 773 b.
- 726. 773 c.
- 731. 773 d.
- 733. 773 e.
- 734. 7

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastus

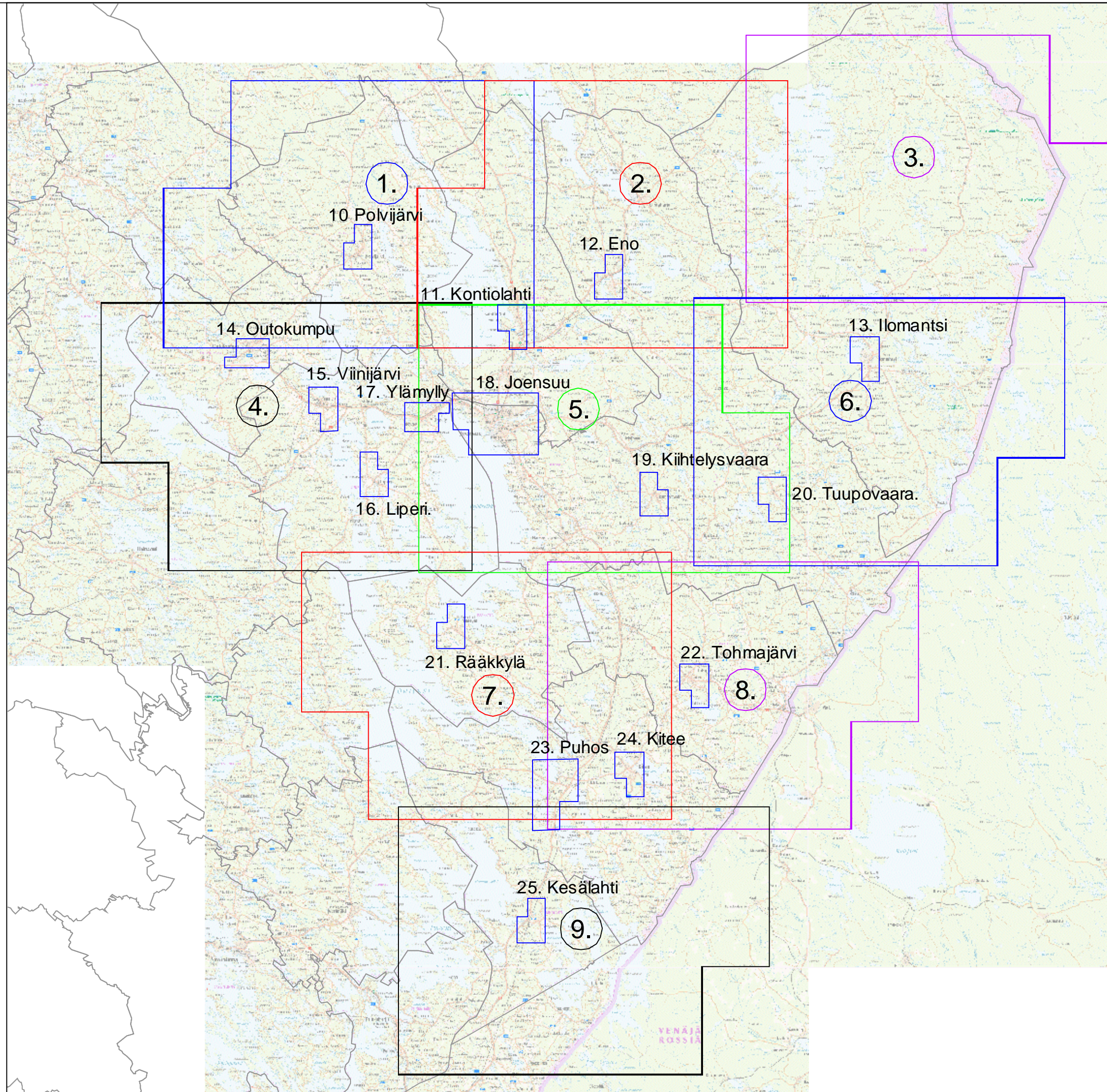
Palvelukohte	Yritys/kohteen nimi	Lähiosoite	Postinro	Postitoimi- paikka	Päättynyt	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastustaulut		Osoiteviitta		Viitoituksen laajuus (opasteiden teosolteet)	Huomautukset, perusteet
						1.	2.	3.	Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)				
Monosen lomamökit		Salonnenäntie 13	83100	Liperi	774 a				Ei	Ei	Kyllä			Mt 482 to 12,13, mt 15637 to 02	5 lomamökkiä.	
Pietinlahden loma		Roukalahdentie 53	83100	Liperi	774 a	-			Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15639 to 02	2 mökkiä yht. 12 hlö	
Parren Peti&Puuro		Parrenmäentie 17	83100	Liperi	774 b				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 476 to 12	Uusi yritys. Myös hunajan suoramyyntiä.	
Siikasalmen toimintakeskus		Heinävedentie 21	83100	Liperi	774 b				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä		Mt 476 to 15	Majoitustilaa n. 60 hengelle. Nyk. "tähtämerkit" poistetaan.	
Viinimarja		Siikoniementie 35	83400	Viinijärvi	774 b				Ei	Ei	Kyllä			Vt 9 to 346, mt 15666to 01, mt 15667 to 01	Kokous- ja juhlapaikka. Aamiaismajoitusta kesäisin. Nyk. "tähtämerkit" vt 9 ja vt 23.	
Karelian Lihajaloste		Tehtaantie 2	80400	Ylämylly	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15641 to 02	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta Jyrintien liittymässä.	
Kesäkaaren puutarha		Käsämäntie 107a	83100	Liperi	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 482 to 14	Nyk. omatekoiset opasteet.	
Lihakartanon myymälä		Riihilahdentie 8	83100	Liperi	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 476 to 16	Avoinna torstaisin ja sopimuksen mukaan. Nyk. omatekoiset opasteet.	
Koivurannan ratsastustalli		Kuopiontie 38	83430	Käsämä	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Vt 9 to 349		
Kummun tila		Ristonkankaantie 36	83400	Viinijärvi	774 f				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä		Vt 9 to 346, mt 15661 to 01	Opastuslupapäätös 15.8.2012	
Liperin ratsastuskeskus		Päivänkämmen 8	83130	Salokylä	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 476 to 18		
Ratsastus- ja valjakokeskus Linnanpelto		Tutuntie 31	83100	Liperi	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 482 to 12	SRL:n hyväksymä ja valvoma ratsastuskoulu	
Rinteelan ponihaka		Siansuontie 12	83100	Liperi	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 482 to 14		
Teijan talli		Haiskuntie 28	83150	Roukalahti	774 f				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 482 to 12	Ratsastustalli. Huvila 6 hlö	
Outokumpu																
Kauppatorin opastuspiste		Kummunkatu 1	83500	Outokumpu	711				Ei	Ei	Ei	Ei				Ei opasteta maanteiltä.
Ohtaansalmen opastuspiste		Vt 9 to 339		Outokumpu	711				Kyllä			Kyllä		Vt 9 to 339	Kaupungin opastuskartta.	
Outokummun matkailuneuvonta		Kummunkatu 21	83500	Outokumpu	711				Ei			Kyllä		Vt 9 to 342, 343, mt 477 to 07, mt 504 to 02, mt 5030 to 01	Opastetaan tunnukseksena Vanhan Kaivoksen opastustalouissa.	
Sysmäjärven opastuspiste		Vt 9 to 344		Outokumpu	711				Kyllä			Kyllä		Vt 9 to 344	Sysmäjärven opastuskartta. Koko kaupungin kartta puuttuu.	
Okun autopaja		Kalattomantie 64	83500	Outokumpu	721				Ei	Ei	Ei	Ei				Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
ABC Outokumpu		Keskuskatu 1	83500	Outokumpu	722				Ei	Ei	Ei	Ei				Kylmäasema. Mainostorni näkyy mt 504:lle.
Neste Outokumpu		Kuusjärventie 41	83500	Outokumpu	722	725			Ei	Ei	Kyllä			Vt 9 to 342,343	Ennako-opasteet vt 9:llä mahdolliset; parantavat Ullan liittymän turvallisuutta.	
St1 Outokumpu		Keretintie 1	83500	Outokumpu	722				Ei	Ei	Ei	Ei				Kylmäasema. Mainostorni näkyy mt 504:lle.
Hotelli-Ravintola Malmikumpu		Asemakatu 1	83500	Outokumpu	723	724			Ei	Ei	Kyllä	Ei		Mt 504 to 02	Hotellissa 25 huonetta. Ravintola.	
Huoneistohotelli Kaivosohovi		Kummunkatu 5	83500	Outokumpu	723				Ei	Ei	Ei	Ei				2 huoneistoa. Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.
Särkiselän leirintäalue		Rikkarannantie 36-37	83500	Outokumpu	733	774 a	734		Kyllä			Kyllä		Vt 9 to 341, 343, mt 504 to 02, mt 15673 to 01,02, mt 15674 to 01	10 mökkiä. Kahvila. Asuntovaunupaikkoja. Opastusta täydennettävä Okun keskustassa.	
Outokummun Erä- ja luontokeskus		Rikkarannatie	83500	Outokumpu	742	773 b			Kyllä			Kyllä		Vt 9 to 341, 343, mt 504 to 02, mt 15673 to 01,02, mt 15674 to 01	Valkeisen ja Mustan virkistyskalastusalue. Opastusta täydennettävä Okun keskustassa.	
Galleria Raimund		Purotie 4	83500	Outokumpu	-				Ei	Kyllä	Ei	Ei				Ei avoimena olevaa esittelyä/palvelua. Nyk. "tähtämerkit" vt 9:ltä ja mt 477:ltä poistettava.
Laikanlahden lintutori		Laikanlahti (mt 15678 to 01))		Outokumpu	772 c				Ei	Ei	Ei	Ei				Lintutori aivan tien vieressä. Ei P- aluetta. Ei opasteta.
Sysmäjärven lintutori 1		Sysmäjärvi (vt 9 to 343)		Outokumpu	772 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Vt 9 to 343	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. P-alue ym. kunnossa.	
Sysmäjärven lintutori 2		Sysmäjärvi (vt 9 to 344)		Outokumpu	772 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Vt 9 to 344	Nyk. omatekoiset osoiteviitta. P-alue kunnossa. Opastus edellyttää teyhetyden parantamista.	
Vanha kaivos/Kaivosmuseo		Kummunkatu 21	83500	Outokumpu	772 f	772 a	711		Kyllä			Kyllä		Vt 9 to 342, 343, mt 477 to 07, mt 504 to 02, mt 5030 to 01		
Kuusjärven uimaranta		Mt 477 to 07		Outokumpu	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 477 to 07		
Pitkäniemen uimaranta		Viuruniemi (mt 477 to 06)		Outokumpu	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 477 to 06		
Särkiselän uimaranta		Mt 15673 to 03		Outokumpu	773 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15673 to 02		
Keretti - Golf		Keretintie		Outokumpu	773 d				Kyllä			Kyllä		Vt 9 to 342,343, mt 504 to 01, mt 5030 to 01	Opastuksen laajentaminen paikallaan.	
Kaksolan tila		Viuruntie 15	83500	Outokumpu	774 a	774 c			Ei	Ei	Kyllä			Mt 477 to 06	4 mökkiä. Marjojen suoramyynti. Mehuaasema. Nyk. omatekoiset opasteet.	
Karvosen Lomamökit		Karvolantie 9	83500	Outokumpu	774 a				Ei	Kyllä	Kyllä			Vt 9 to 339,341, mt 15673 to 02,03, mt 15674 to 01	5 mökkiä yht. 30 hlö. Nyk. "tähtämerkit" uusittava.	
Soinilan lomamökit		Kuopiontie 225 a	83500	Outokumpu	774 a				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä		Vt 9 to 339	2 mökkiä eri osoiteissa (opastus avaimenhakupaikkaan). Nyk. "tähtämerkit" uusittava.	
Tuomariemen kartano ja tuvat		Polvijärventie 116	83500	Outokumpu	774 a				Ei	Ei	Kyllä			Mt 504 to 04	5 mökkiä yht 26 hlö, kartano 10 hlö	
Muurajan kartanon vierastalo		Suvisrannantie 15	83500	Outokumpu	774 b				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15657 to 01	Avoimena kesäaikaan. Nyk. omatekoiset opasteet.	
Kuusjärven taimisto		Kuminvaarantie 3	83630	Kuusjärvi	774 c				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä		Vt 9 to 341, mt 15674 to 01	Nyk. "tähtämerkit" uusittava.	
Sirun Pihapirtti		Vuonoksentie 28 B	83500	Outokumpu	774 c				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä		Mt 504 to 03	Nyk. "tähtämerkit" uusittava.	
Vuonoksen jäätelö		Vuonoksenatie 1 B	83500	Outokumpu	774 c				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä		Mt 504 to 03	Tilamyymälä. Nyk. väräjäriiset opasteet uusittava.	
Keramiikkapaja Elna Sivukari		Syrjäkatu 11	83500	Outokumpu	774 d				Ei	Ei	Ei	Ei			Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Polvijärvi																
Opastuspiste Polvijärven tori		Polvijärventie	83700	Polvijärvi	711				Ei	Ei	Ei	Ei				Opastuskartta torin laidassa. Ei tarvitse opastusmerkkejä.
Opastuspiste Rauanjoki		Mt 504 to 10		Polvijärvi	711				Kyllä			Kyllä		Mt 504 to 10	Polvijärven kartta. Viklinrimpi - Rauanjoen kartta (MH).	
Opastuspiste Saarivaara		Mt 502 to 09		Polvijärvi	711				Kyllä			Kyllä		Mt 502 to 09	Polvijärven kartta.	
Opastuspiste Sotkuma		Mt 502 to 02		Polvijärvi	711				Kyllä			Kyllä		Mt 502 to 03	Polvijärven kartta.	
Polvijärven matkailuneuvonta, kunnanvirasto		Polvijärventie 18	83700	Polvijärvi	711				Kyllä			Kyllä		Mt 504 to 07, mt 15782 to 01, mt 15783 to 01	Avoimena virastoajaan.	
St1 Polvijärvi		Yhdystie 5	83700	Polvijärvi	722	721			Ei	Ei	Ei	Ei				Taajamapalvelu. Mainostorni tien laidassa.
Lomakeskus Huhmari		Huhmarisentie 43	83700	Polvijärvi	723	773 a	725		Kyllä			Kyllä		Mt 502 to 03, mt 504 to 07, 08, mt 15781 to 01, 02, 03, mt 15782 to 01	Lomahotelli, ravintolassa 250 ap	
Ravintola Huvilouhos		Polvijärventie 12-14	83700	Polvijärvi	724	724			Ei	Ei	Ei	Ei		Mt 15783 to 01	Taajamapalvelu. Ei tarvitse opastusmerkkejä.	
Ravintola Mutakatti		Yhdystie 2	83700	Polvijärvi	724				Ei	Ei	Ei	Ei		Mt 15782 to 01	Taajamapalvelu. Ei tarvitse opastusmerkkejä.	
Tanakkalan Taverna		Polvijärventie 14	83700	Polvijärvi	724				Ei	Ei	Ei	Ei		Mt 15783 to 01	Taajamapalvelu. Ei tarvitse opastusmerkkejä.	
Huiskusi palvelut		Pyrökankaantie 4	83700	Polvijärvi	-				Ei	Ei	Ei	Ei				Pitopalvelupaikka. Mustapohjainen osoiteviitta mahdollinen.
Martonvaaran kesäkahvila		Laivarannantie 2	83855	Martonvaara	-				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 504 to 11	Lupapäätös 11.7.2012	
Martonvaaran tanssilava		Laivarannantie 2	83855	Martonvaara	-				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 504 to 11	Lupapäätös 11.7.2012	
Poro-Pekka		Ruvaslahdentie 82	83835	Ruvaslahti	-				Ei	Ei	Ei	Ei				Porotila. Ohjelmajärjestely.
Esinemuseo		Polvijärventie 4	83700	Polvijärvi	772 a				Ei	Ei	Ei	Ei		Mt 15783 to 01	Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteiltä.	
Talomuseo		Polvijärventie 29	83700	Polvijärvi	772 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15783 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Solanlammen lintutori		Solansaari		Polvijärvi	772 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15780 to 02	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta	
Tiaissärkkä (Viklinrimpi)		Tiaissärkkäntie 44		Polvijärvi	772 c				Ei	Ei	Ei	Ei		Mt 504 to 10	Retkeilyalue, luontokohde (Metsähallitus). Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää Metsähallituksen mielestä.	
Kirkonkylän uimala		Urheilukeskus	83700	Polvijärvi	773 a	742			Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15781 to 03	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta	
Aimolomia		Syvälahdentie 43	83750	Sotkuma	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 502 to 02	2 lomamökkiä. Nyk. omatekoiset opasteet.	
Koskipirtti/Lavalammen lomamökit		Ruvaslahdentie 30	83700	Polvijärvi	774 a	774 b			Kyllä			Kyllä		Mt 504 to 07, 08, mt 15793 to 01	5 mökkiä 3 eri paikassa	
Päiväniemen lomamökit		Päiväniementie 25	83825	Kinahmo	774 a				Ei	Ei	Ei	Ei				Vain 1 mökki tässä osoitteessa. Mustapohjainen osoiteviitta mahdollinen.
Rauhalan lomamökit		Keljosniementie 1	83835	Ruvaslahti	774 a				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15795 to 02	2 lomamökkiä. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.	
Saarihan Maatilamatkailu		Hanintie 14	83700	Polvijärvi	774 a	774 e			Kyllä			Kyllä		Mt 502 to 04, 05, mt 15780 to 02	5 mökkiä, ruokailu tilauksesta, kotieläinpiha	
Polvijärven Liha-Aitta		Kinahmontie 31	83700	Polvijärvi	774 c				Ei	Ei	Ei	Kyllä		Mt 15796 to 01	Lihatuteiden suoramyyntiä.	
Tulijaistupa		Polvijärventie 5	83700	Polvijärvi	774 c				Ei	Ei	Ei	Ei				Taajamapalvelu. Ei tarvitse opastusmerkkejä.

- 711. 772 a.
- 712. 772 b.
- 715. 772 c.
- 721. 772 d.
- 722. 772 e.
- 723. 772 f.
- 724. 773 a.
- 725. 773 b.
- 726. 773 c.
-

Luettelo palvelukohteista ja niiden opastus

Palvelukohte	Yritys/kohteen nimi	Lähiosoite	Postinro	Postitoimi- paikka	Käytettävät tunnukset			Opastettu nykyisin		Opastustaulut		Opastussuunnitelma	Huomautukset, perusteet
					Päättynyt	1.	2.	3.	Opastustaulut (Kyllä / Ei)	Osoiteviitta (Kyllä / Ei)	Opastustaulut (Kyllä / Ei)		
Rääkkylä													
Opastuspiste Kivisalmen patsaspuisto		Kivisalmi (mt 482 to 08)		Rääkkylä	711				Kyllä		Kyllä	Mt 482 to 07,08	Opastustaulujen uusinta
Opastuspiste Kompakan kaupan piha		Kompakka (mt 484 to 05)		Rääkkylä	711				Ei		Kyllä	Mt 484 to 05	Nyk. ei opastettu.
Opastuspiste Paksuniemen satama-alue		Paksuniemi		Rääkkylä	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 482 to 05,06,07, mt 4821 to 01	Tunnuksena Paksuniemen satama-aleen opastuksessa
Opastuspiste S-Marketin piha		Kirkkotie 1	82300	Rääkkylä	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 4821 to 01, mt 15571 to 01	Nyk. ei opastettu.
Autohuolto Kari Hirvonen		Mäntyniementie 3	82300	Rääkkylä	721				Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Omatekoinen osoiteviitta.
Korjaamo Osmo Tikkanen		Kiteentie 462 (mt 482 to 05)	82300	Rääkkylä	721				Ei	Ei	Ei		Nyk. mustapohjainen osoiteviitta "Autokorjaamo" riittää.
Paksuniemen satama-alue		Paksuniementie 241	82300	Rääkkylä	723	711			Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 482 to 05,06,07, mt 4821 to 01	Vierasvenesatama, myllymuseo, ravintola, 4 huonetta, 10 vuodepaikkaa, 10 karavaanipaikkaa. Lupapäätös 23.8.2012.
Rääkkylän Kotiseutumuseo		Savinientie 2	82300	Rääkkylä	772 a				Ei	Ei	Ei	Mt 4821 to 01	Avoinna sopimuksesta. Nyk. opastettu mustapohjaisella osoiteviitalla Kirkkotieltä.
Jouhtenuslammen lintutorni		Mt 484 to 04		Rääkkylä	772 c				Ei	Ei	Ei		Nyk. mv. osoiteviitta. Torni huonokuntoinen; ei opasteta.
Ruokosalmen lintutorni		Mt 482 to 07		Rääkkylä	772 c				Ei	Ei	Ei		Torni mt 482 varrella. Ei pysäköintimahdollisuutta; ei opasteta.
Vuonien lintutorni		Mt 484 to 06		Rääkkylä	772 c				Ei	Ei	Ei	Mt 484 to 04	Hyväkuntoinen 18 m korkea torni. Myös näköalapaikka.
Paksuniemen maaumala		Paksuniementie	82300	Rääkkylä	773 a				Kyllä	Ei	Ei	Mt 4821 to 01	Nyk. merkki korvataan osoiteviitalla. Lupapäätös 23.8.2012.
Piimälahden yleinen uimaranta		Metsolantie	82335	Rasivaara	773 a				Ei	Ei	Ei		Ei opasteta maanteilla.
Karelia Cottages		Suursaarentie 95	82300	Oravisalo	774 a				Ei	Ei	Ei	Mt 15555 to 01, mt 15556 to 01	1 mökki 4+2 hlö. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta mt 15555 to 01 riittää.
Koskelon Lomamökkit		Pyssysalontie 660 b	82300	Rääkkylä	774 a				Ei	Kyllä	Ei	Mt 482 to 07, mt 15558 to 01	2 mökkiä 2x 6 hlö. Nyk. "tähtämerkit" mt 482:lla korvataan osoiteviitan ennakkomerkeillä.
Topin tuvat		Hämeenniementie 46	82310	Oravisalo	774 a				Ei	Ei	Ei	Mt 482 to 09	2 loma-asuntoa, 8 ja 6 hlö. Salpalinjaa, korsusauna. nyk. omatekoinen osoiteviitta.
Villa Swan		Vänsköniementie 16	82300	Rääkkylä	774 a				Ei	Kyllä	Ei	Mt 482 to 07	1 loma-asunto 10+4 hlö. Nyk. ruskeapohjainen osoiteviitta ilman tunnusta.
Koivuniemi		Koivuniementie 20	82300	Rääkkylä	774 b	774 a			Kyllä	Ei	Kyllä	Mt 482 to 06,07	Majoitus pääarakennuksessa, mökeissä, camping- ja asuntovuonuualueella
Halosen puutarhatila		Haapasalmentie 923	82335	Rasivaara	774 c				Ei	Ei	Ei	Mt 15561 to 02	Nyk. omatekoiset opasteet.
Marjutila Pitkänen		Pyssysalontie 660 a	82300	Rääkkylä	774 c				Ei	Ei	Ei	Mt 482 to 07, mt 15558 to 01	Nyk. omatekoiset opasteet.
Niemishovi		Niemisentie 514	82290	Nieminen	774 c	774 a			Ei	Ei	Kyllä	Mt 484 to 04,05, mt 15577 to 01	Tilaviinimyyntiä, 3 lomamökkiä. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta mt 484:llä ja omatekoisa opasteita mt 15577:llä.
Pässikallion puutarhatila		Jaamantie 105	82335	Rasivaara	774 c				Ei	Ei	Ei	Mt 15567 to 02	Nyk. omatekoiset opasteet.
Selänteen sieni		Seläntie 86	82290	Nieminen	774 c				Ei	Kyllä	Ei	Mt 484 to 05	Nyk. "tähtämerkit" korvataan osoiteviitalla ja ennakkomerkeillä.
Silkkipartio		Oravisalontie 1420	82310	Oravisalo	774 d				Ei	Ei	Ei	Mt 482 to 09	Huivi- ym. ateljee. Vaihtuvia näyttelyitä. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Tohmajärvi													
Opastuspiste Haukioja		Vt 6 to 345 (kuntien rajalla)		Tohmajärvi	711				Kyllä		Kyllä	Vt 6 to 345	Tohmajärven opastuskartta OK.
Opastuspiste Rajapysäkki		Rajantie 690	82675	Niirala	711				Kyllä		Kyllä	Vt 9 to 361	Tohmajärven ja Värtsilän opastuskartat Rajapysäkin piha-alueella. Opastus tunnuksena Rajapysäkin opastustauluissa.
Opastuspiste Väärälähti		Mt 486 to 07		Tohmajärvi	711				Ei	Ei	Kyllä	Mt 486 to 06, 07	Tohmajärven opastuskartta P-alueella. Tuunus 711 lisätään P-alueen ennakkomerkeihin.
Neste Tohmajärvi		Järnefeltintie 5	82600	Tohmajärvi	722	725	721		Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Mainostorni näkyy hyvin vt 9:lle.
Jouhkolan hovi		Jouhkolantie 41	82600	Tohmajärvi	723	724			Kyllä		Kyllä	Vt 9 to 357, 358, mt 486 to 04, 06, mt 15592 to 02	Hotelli 28 vuodepaikkaa. 3 lomamökkiä.
Ravintola Kotipirtti		Talluksentie 26	82600	Tohmajärvi	724				Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteilla.
Ravintola Wäkä		Kauppalatu 5	82600	Tohmajärvi	724				Ei	Ei	Ei		Taajamapalvelu. Ei opasteta maanteilla.
Kahvila Sasilikki		Tikkala (vt 6 to 343)		Onkamo	725				Ei	Ei	Kyllä	Vt 6 to 343	Valtatiepalvelu. Ennakkomerkit tarpeen.
Rajapysäkki/Itähuolinta		Rajantie 690	82675	Niirala	725	711			Ei	Ei	Kyllä	Vt 9 to 361	Tähän tunnuksena opastuspiste (711).
Minimotel Tohmajärvi		Kirkkotie 6	82600	Tohmajärvi	774 b				Ei	Ei	Kyllä	Vt 9 to 358, mt 15596 to 01	4 apartementos-huoneistoa. 11 huonetta. Yht. 50 vuodepaikkaa. Lupapäätös 28.11.2012.
Onkamon lomakylä		Kangaslammentie 59	82360	Onkamo	733				Kyllä		Ei		Toiminta lakannut. Opastustaulut poistettava.
Saaron voimalaitosmuseo		Voimalaitostie 24	82600	Tohmajärvi	772 a				Kyllä		Ei	Mt 4941 to 01, mt 5005 to 1	Avoinna kesäisin.
Tohmajärven museoalue (Nymanin koti- ja apteekkimuseo)		Kirkkotie 14	82600	Tohmajärvi	772 a				Ei	Ei	Ei	Mt 15596 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta. Pitäjänmuseo. Kirjailija Maiju Lassilan kotiaita. Nymanin talo ja apteekkimuseo. Avoinna kesäisin.
Kaurilan koulumuseo		Koulunmäentie 17	82670	Kaurila	772 a				Ei	Ei	Ei		Avoinna tilauksesta ryhmille. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää.
Värtsilän Myllymuseo		Värtsiläntie 367 b	82655	Värtsilä	772 a				Ei	Ei	Ei		Avoinna heinäkuussa sunnuntaisin. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta riittää.
Hopeakallion lintutorni		Mt 500 to 01	82655	Värtsilä	772 c				Ei	Kyllä	Ei	Mt 500 to 01	Nyk. ruskeapohjainen osoiteviitta.
Peijonniemenlahden lintutorni		Kirkkoniementie	82600	Tohmajärvi	772 c				Ei	Ei	Ei	Mt 15594 to 01	Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Sääperin lintutorni		Mt 500 to 02	82655	Värtsilä	772 c				Ei	Ei	Ei		P-syvennys mt 500:lla. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Puun Sielu -galleria		Vehkavaarantie 260	82360	Onkamo	772 f				Kyllä		Ei	Mt 6 to 342	Puutaidenäyttelyitä ym. toimintaa.
Tohmajärven Kirkkoniemä		Kirkkotie 590	82600	Tohmajärvi	772 f				Kyllä		Kyllä	Vt 9 to 05, mt 15596 to 01	Vanha puukirkko. Ukonhattulehto. Kesäkahvila. Lukuisia muistomerkejä.
Harkkolammen uimaranta		Harkontie			773 a				Ei	Ei	Ei	Mt 5005 to 01	Kunnan hoidossa.
Kangaslammen uimaranta		Onkamontie/Kangaslammentie			773 a				Ei	Ei	Ei	Mt 9 to 354	Kunnan hoidossa. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Nenosenlammen uimaranta		Rajantie 96			773 a				Ei	Ei	Ei	Mt 9 to 360	Kunnan hoidossa.
Särkijärven uimaranta		Tikkalantie/Kohtalahdentie			773 a				Ei	Ei	Ei	Mt 15583 to 01	Kunnan hoidossa. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Suur-Onkamon Loma		Kirtsinniementie 131	82360	Onkamo	774 a				Kyllä		Kyllä	Vt 6 to 342, 343	6 mökkiä.
Jänisjoen Tuvat		Teollisuustie 7 C	82675	Niirala	774 b				Ei	Kyllä	Ei	Mt 9 to 361, mt 500 to 01	4 kpl 6 hön huoneistoa, aamiaispalvelut tilauksesta.
Majatalo Sinilintu		Värtsiläntie 432	82655	Värtsilä	774 b				Kyllä		Kyllä	Mt 500 to 02	4 huonetta. Ravintolapalvelut. Pihalla Värtsilän opastuskartta. Opastustaulut vt 9:llä poistetaan.
Minimotel Tohmajärvi		Kirkkotie 6	82600	Tohmajärvi	774 b				Ei	Ei	Kyllä	Vt 9 to 358, mt 15596 to 01	4 apartementos-huoneistoa. 11 huonetta. Yht. 50 vuodepaikkaa. Lupapäätös 28.11.2012.
Farmi-Savu Rantanen		Kiteentie 88	82600	Tohmajärvi	774 c				Ei	Ei	Ei	Mt 486 to 07	Lihastuvamo. Avoinna ti-pe. Nyk. mustapohjainen osoiteviitta.
Männistön tilamyynti		Haarajärventie 453	82600	Tohmajärvi	774 c				Ei	Ei	Ei	Mt 15553 to 02	Lihatotteita. Nyk. omatekoinen opaste.
Galleria Savipaja		Petravaarantie 562		Tohmajärvi	774 d				Ei	Ei	Kyllä	Mt 4883 to 03, mt 15597 to 03	
Hiidensuon hevostila		Timolantie 98	82600	Tohmajärvi	774 f				Ei	Ei	Ei	Mt 15592 to 02	Nyk. omatekoinen opasteviitta.
Kannaksen ratsutila (Sonjan talli)		Kirkkotie 245		Tohmajärvi	774 f				Ei	Ei	Ei		Mustapohjainen osoiteviitta riittää.

Kartat 1:200 000:

- ① Polvijärvi, Outokumpu
- ② Kontiolahti, Eno
- ③ Ilomantsi pohjoisosa
- ④ Outokumpu, Liperi
- ⑤ Joensuu, Kontiolahti, Kiihtelysvaara
- ⑥ Ilomantsi eteläosa, Tuupovaara
- ⑦ Rääkkylä, Kitee
- ⑧ Kitee, Tohmajärvi
- ⑨ Kesälahti, Kitee

Taajamakartat:

- 10. Polvijärvi
- 11. Kontiolahti
- 12. Eno
- 13. Ilomantsi
- 14. Outokumpu
- 15. Viinijärvi
- 16. Liperi
- 17. Ylämylly
- 18. Joensuu
- 19. Kiihtelysvaara
- 20. Tuupovaara
- 21. Rääkkylä
- 22. Tohmajärvi
- 23. Puhos
- 24. Kitee
- 25. Kesälahti

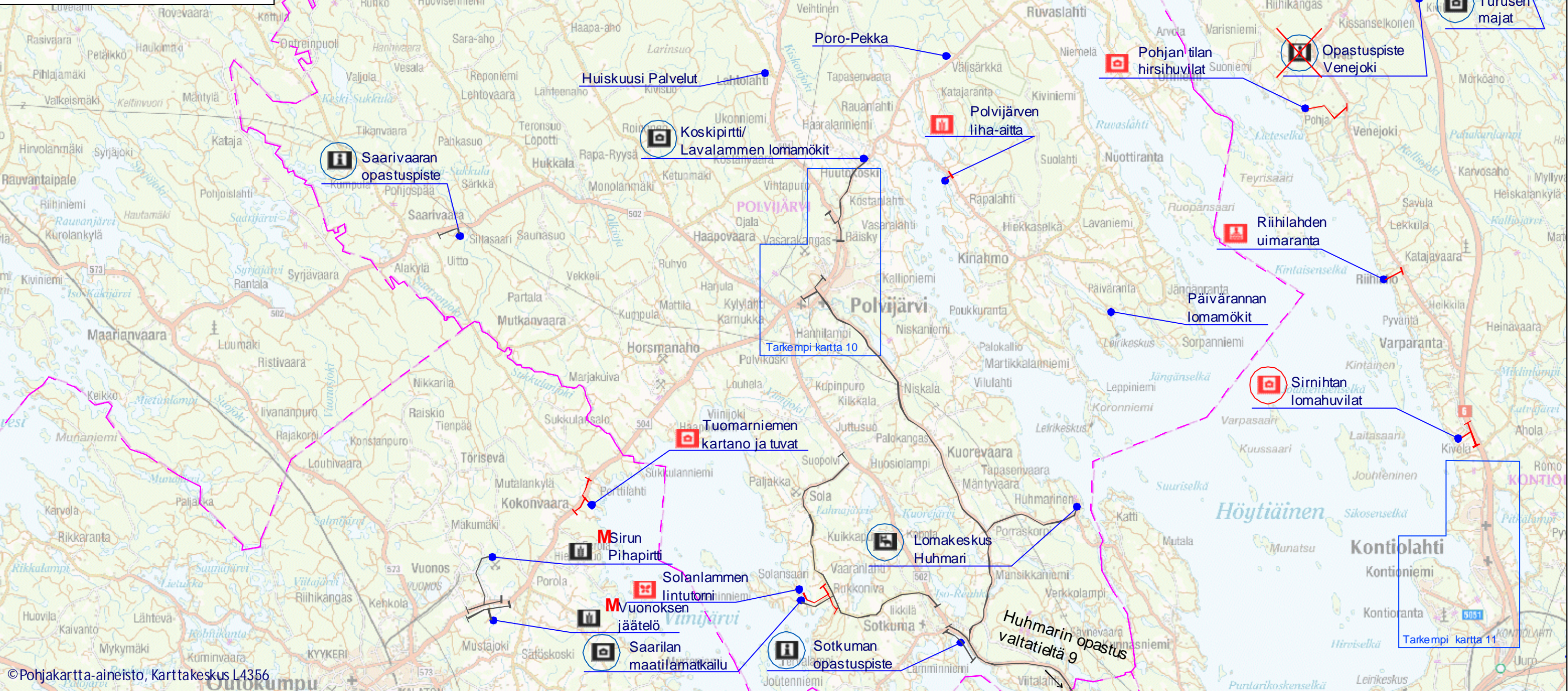
Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Suunnitelmaporttien hakukartta

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Polvijärvi, kartta 1

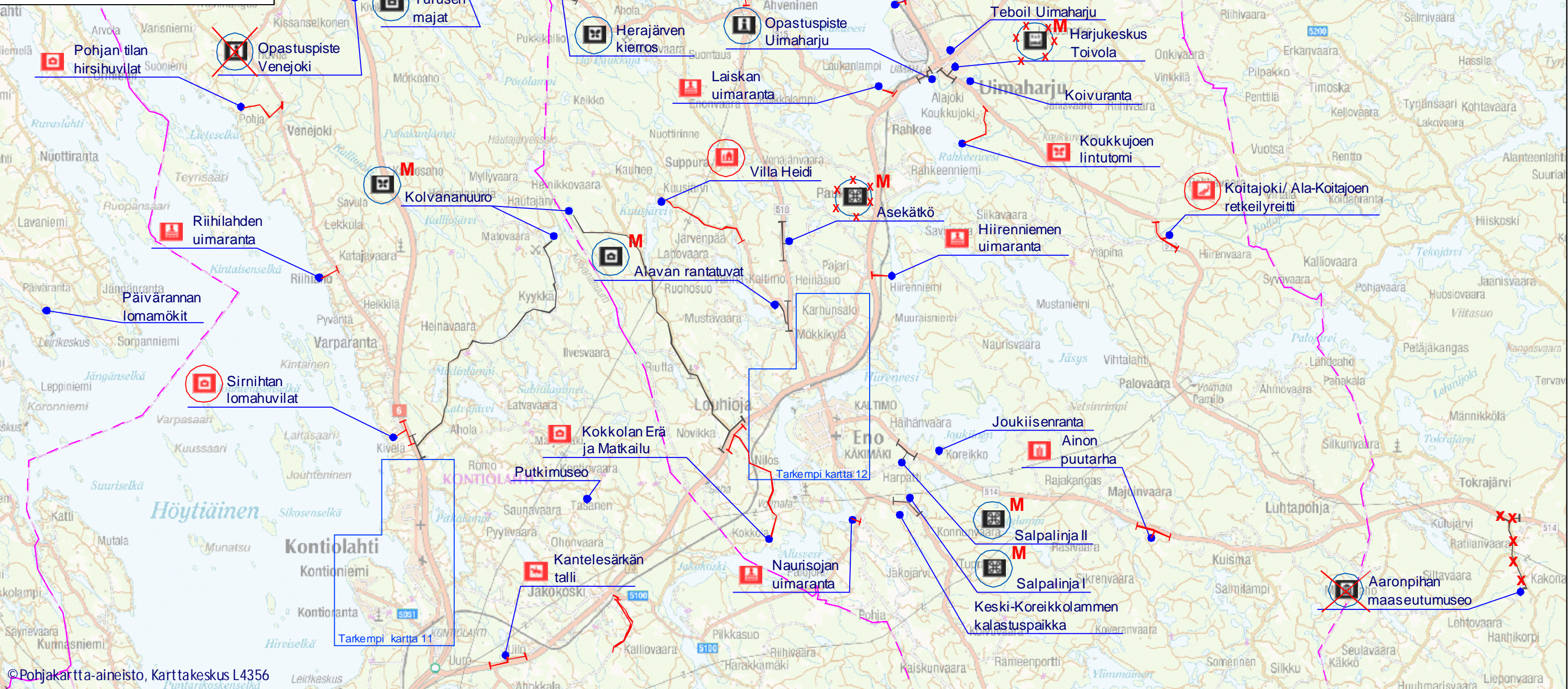
- Opastus tauluihin opas tettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
 - Osoiteviitalla opas tettu kohde; osoiteviitaa voidaan säilyttää.
 - Opastus tauluihin opas tettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
 - Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
 - Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
 - Osoiteviitalla opas tettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Vain maanteitä akava opastus.
Kartalla estety kohteet päätynneet.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.
- Nykyisen opastuksen laajuus
 - Uuden/muutetun opastuksen laajuus
 - Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Eno ja Kontiolahti, kartta 2

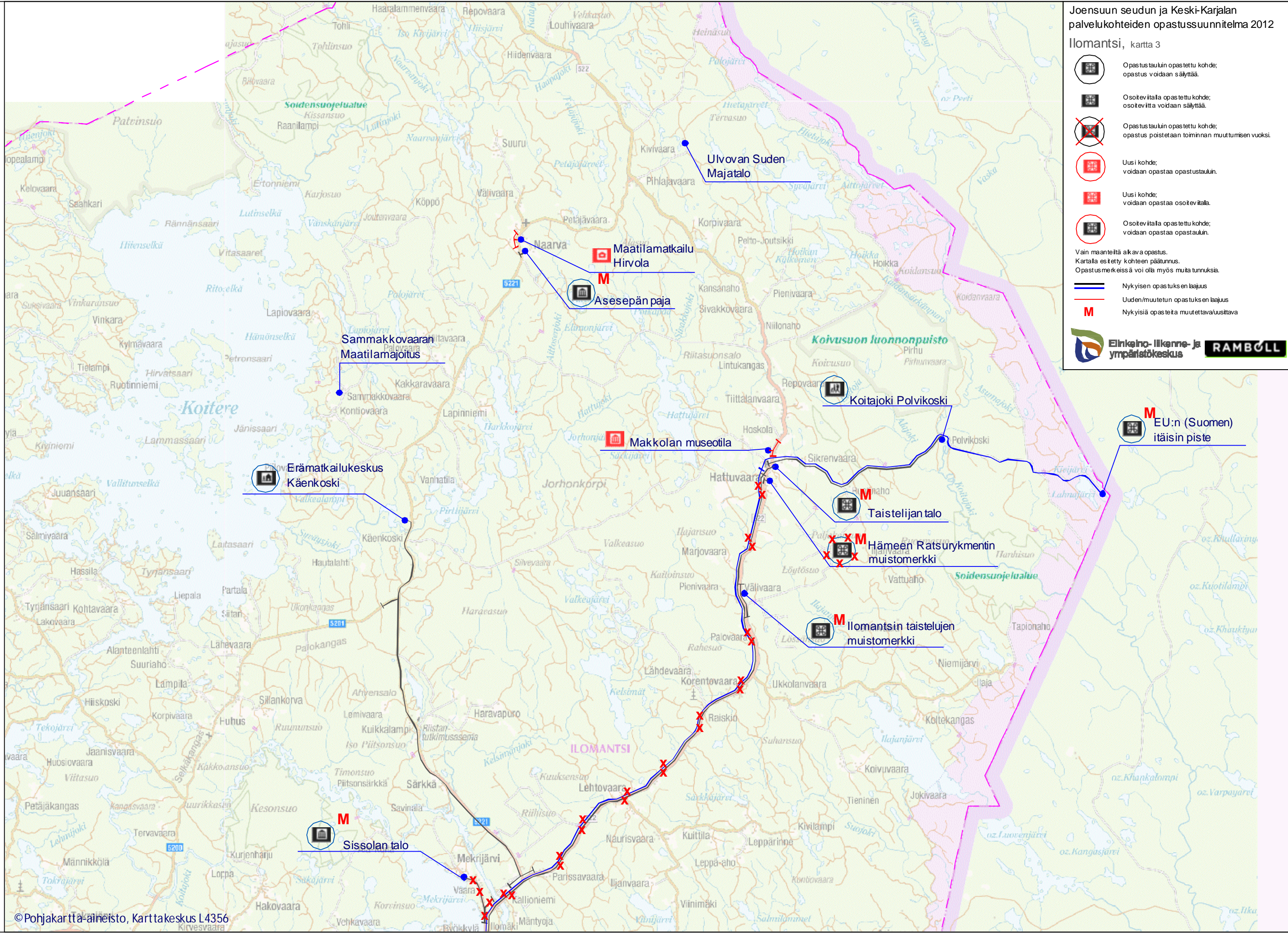
- Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
 - Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitaa voidaan säilyttää.
 - Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
 - Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
 - Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
 - Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Vain maanteitä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.
- Nykyisen opastuksen laajuus
 - Uuden/muutetun opastuksen laajuus
 - Nykyisiä opastuksia muutettava/uusittava

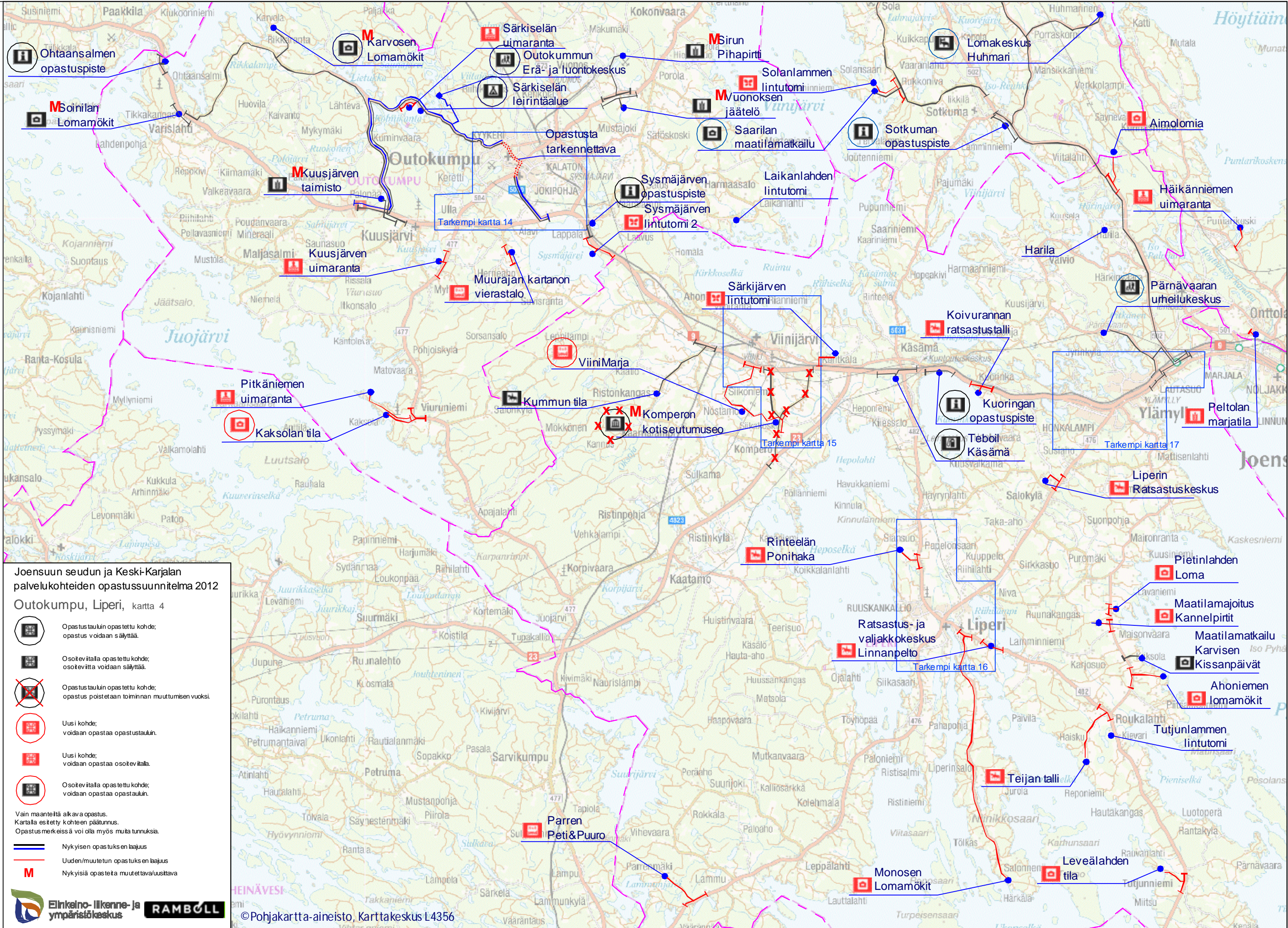

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä akava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Outokumpu, Liperi, kartta 4

- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
 - Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
 - Opastustauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
 - Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
 - Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
 - Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Vain maanteitä avara opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.
- Nykyisen opastuksen laajuus
 - Uuden/muutetun opastuksen laajuus
 - Nykyisiä opastusta muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Joensuu, Pyhäselkä, Kiihtelysvaara, kartta 5

Opastus taulun opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitalla voidaan säilyttää.

Opastus taulun opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.

Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteitä a-kava opastus. Kartalla esitetty kohteen päätunnus. Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

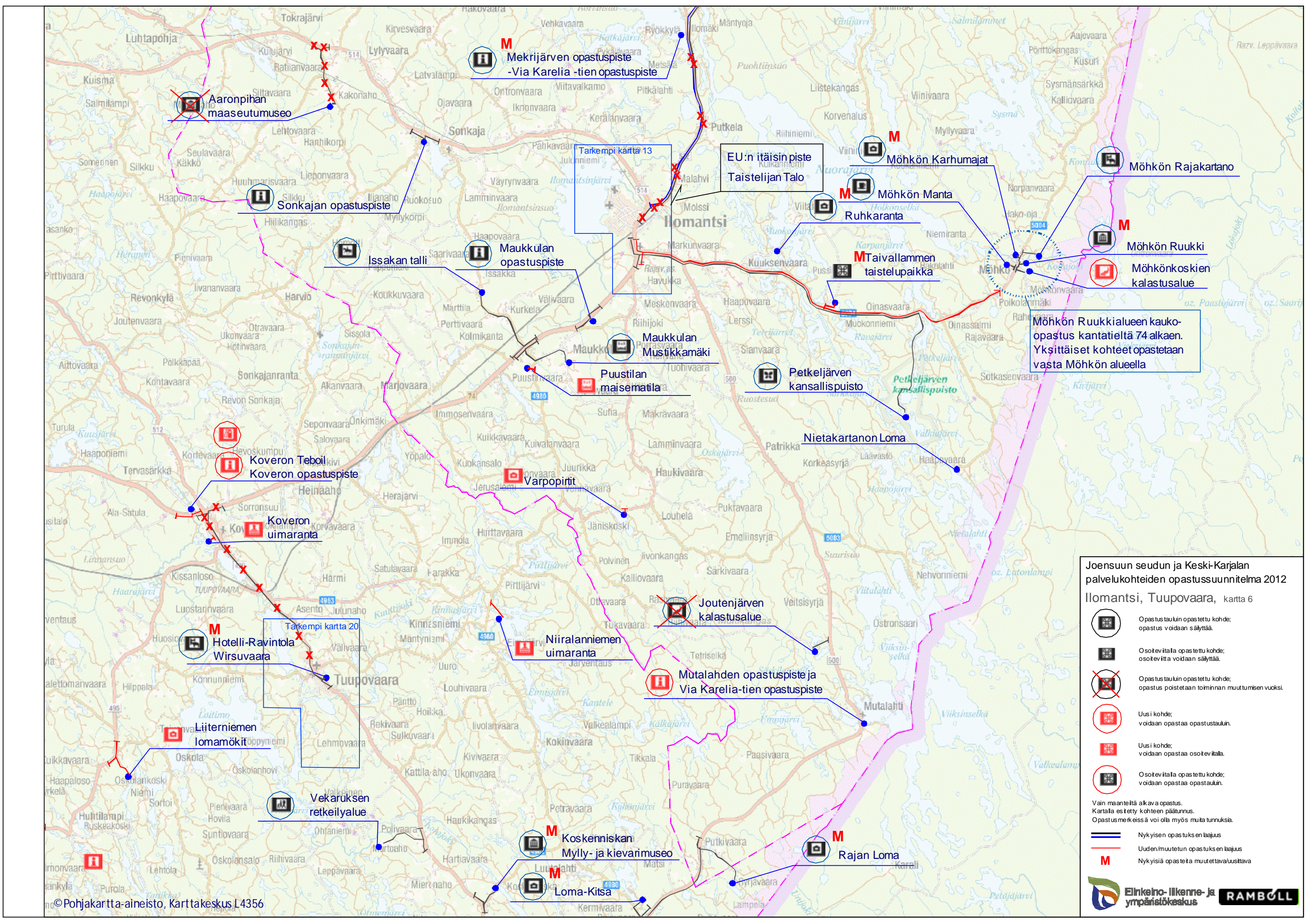
Nykyisen opastuksen laajuus

Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M Nykyisiä opasteita muutettava/usiittava

Elinkeino- Ilkkanne- ja ympäristökeskus **RAMBOLL**

M Mekrijärven opastuspiste
-Via Karelia -tien opastuspiste

~~☒~~ Aaronpihan
maaseutumuseo

☒ Sonkajan opastuspiste

☒ Issakan talli

☒ Maukkulan
opastuspiste

☒ Maukkulan
Mustikkamäki

☒ Puustilan
maisematila

☒ Petkeljärven
kansallispuisto

Nietakartanon Loma

☒ Koveron Teboil
Koveron opastuspiste

☒ Koveron
uimaranta

M Hotelli-Ravintola
Wirsuvaara

☒ Liiterniemen
lomamökki

☒ Vekaruksen
retkeilyalue

M Koskenniskan
Mylly- ja kievarimuseo

M Loma-Kitsa

~~☒~~ Joutenjärven
kalastusalue

☒ Niiralanniemen
uimaranta

☒ Mutalahden opastuspiste ja
Via Karelia-tien opastuspiste

M Rajan Loma

EU:n itäisin piste
Taistelijan Talo

M Möhkön Karhumajat

M Möhkön Manta

☒ Ruhkaranta

M Taivallammen
taistelupaikka

☒ Möhkön Rajakartano

M Möhkön Ruukki

☒ Möhkönkoskien
kalastusalue

Möhkön Ruukkialueen kauko-
opastus kantatieltä 74 alkaen.
Yksittäiset kohteet opastetaan
vasta Möhkön alueella

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Iiomantsi, Tuupovaara, kartta 6

- ☒ Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- ☒ Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
- ~~☒~~ Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- ☒ Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- ☒ Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- ~~☒~~ Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus. Kartalla esitetty kohteen päättymus. Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- M** Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

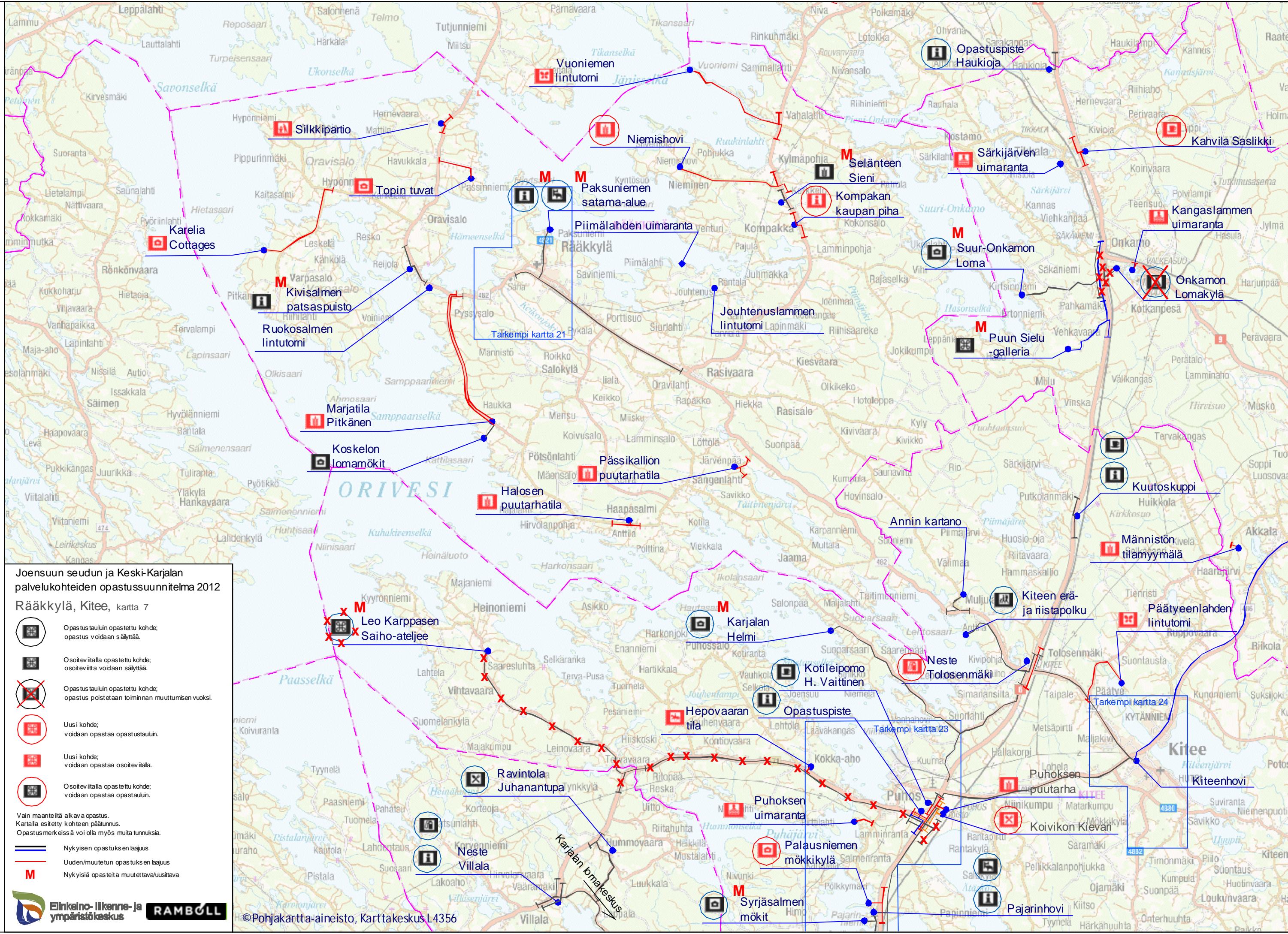
Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

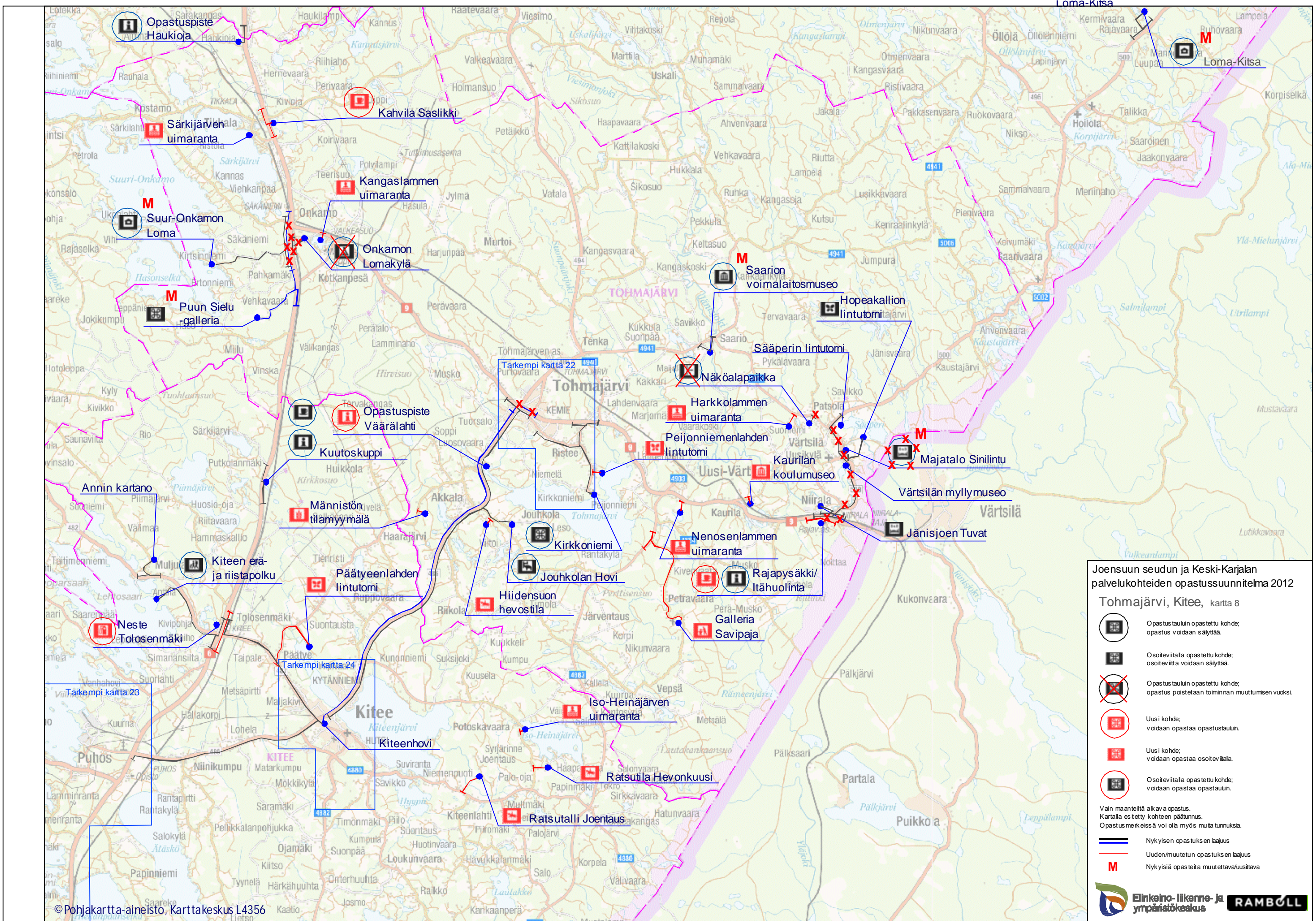
Rääkkylä, Kitee, kartta 7

- Opastustaulun opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
- Opastustaulun opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustaulun.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustaulun.

Vain maanteitä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opastettuja muutettava/uusittava

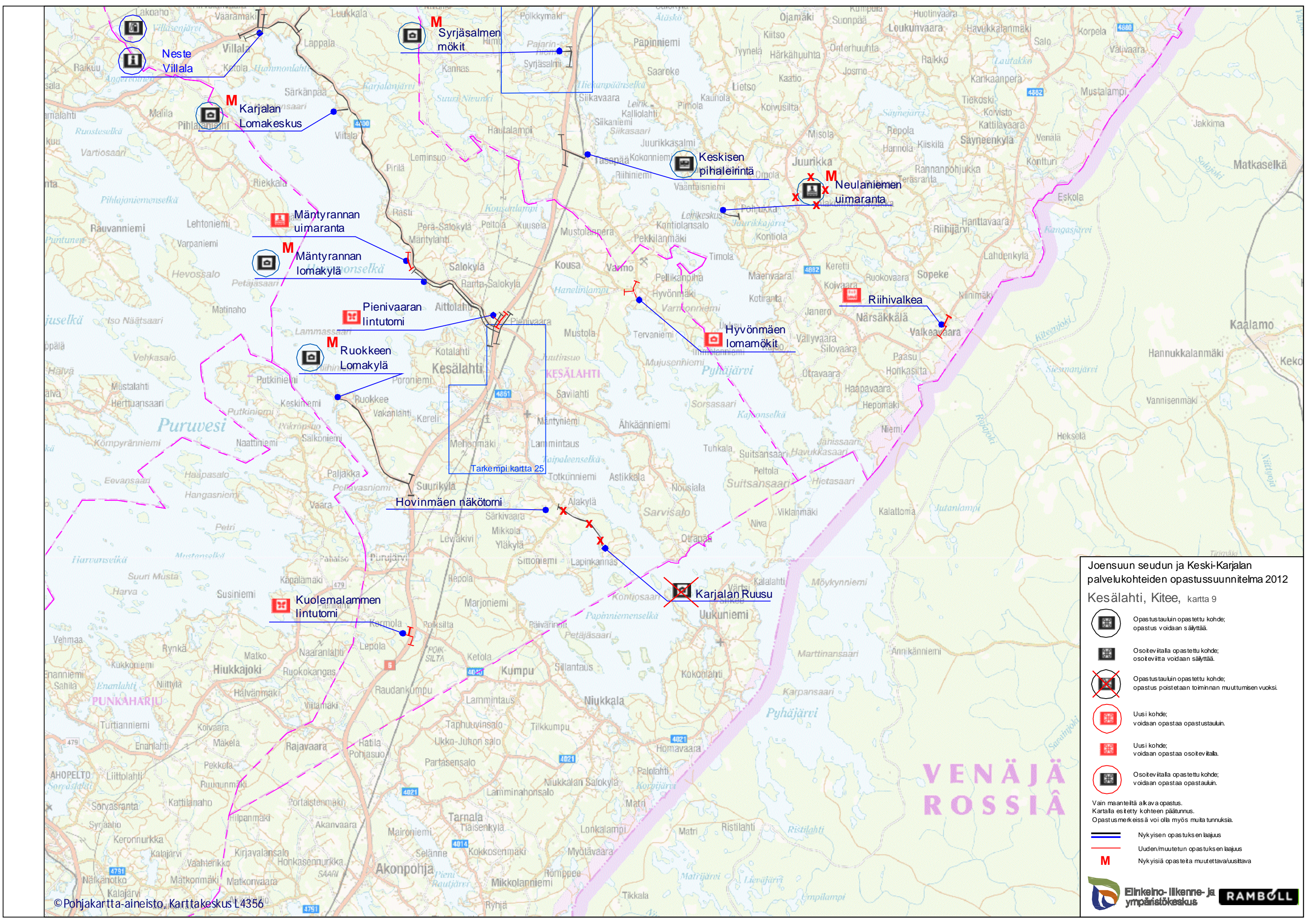
Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Tohmajärvi, Kitee, kartta 8

- Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
- Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

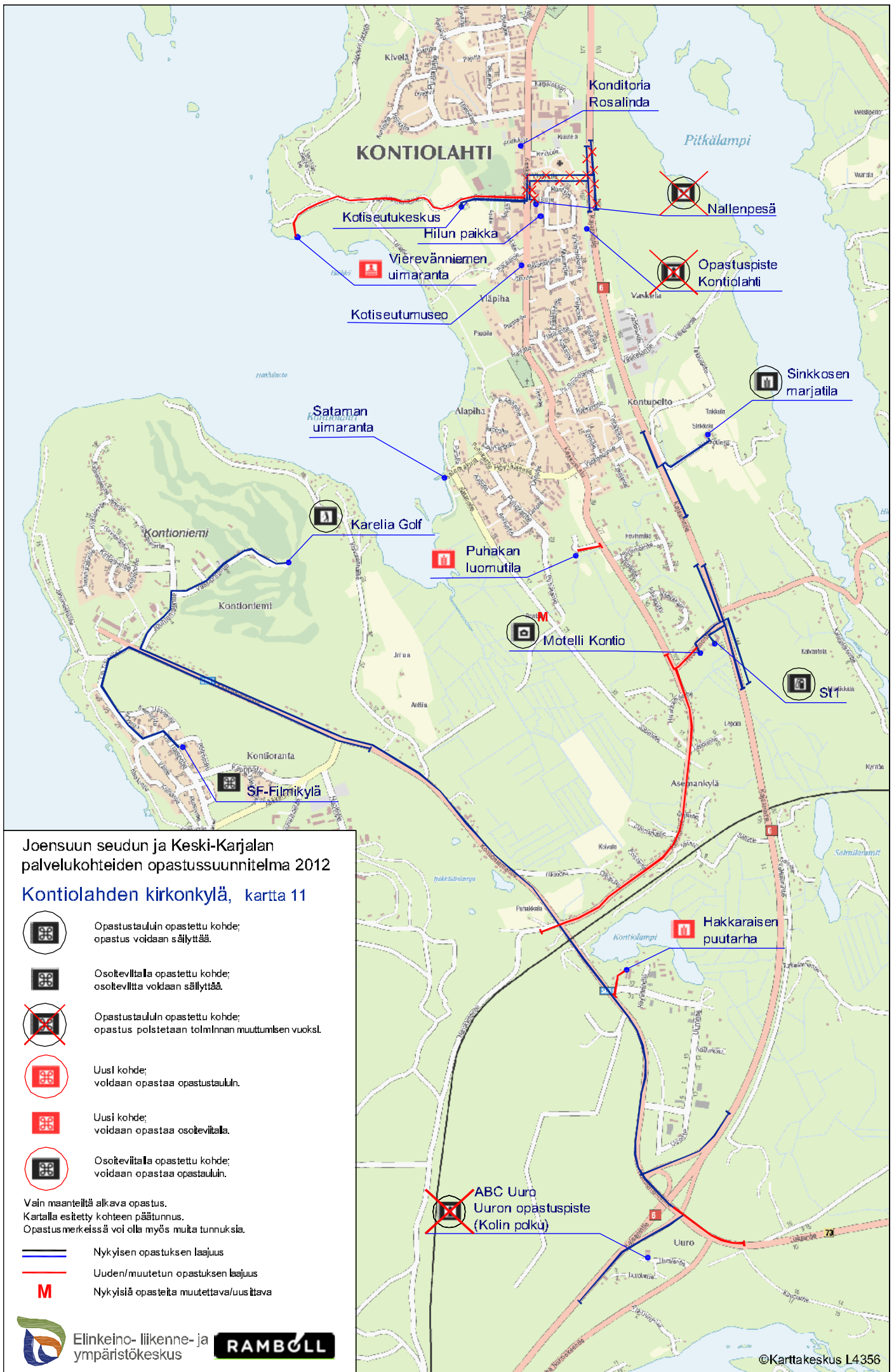
Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Kesälahti, Kitee, kartta 9

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osotevitalilla opastettu kohde; osoiteitta voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osotevitalilla.
- Osotevitalilla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteillä a-kava opastus. Kartalla esitetty kohteen päättynyt. Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Kontiolahtien kirkonkylä, kartta 11

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opastusta muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Enon taajama, kartta 12

Opastustauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.

Opastustauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluihin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.

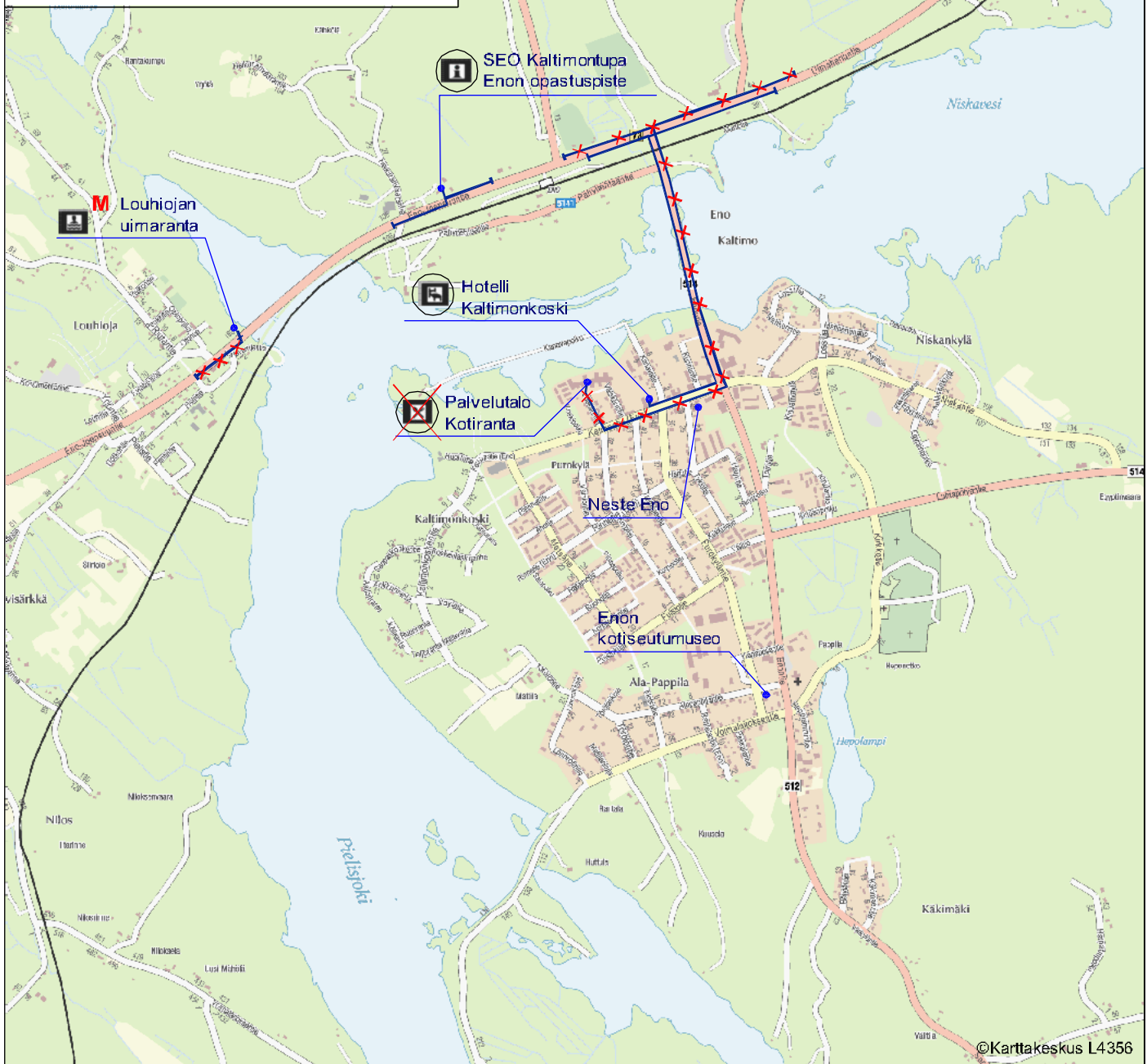
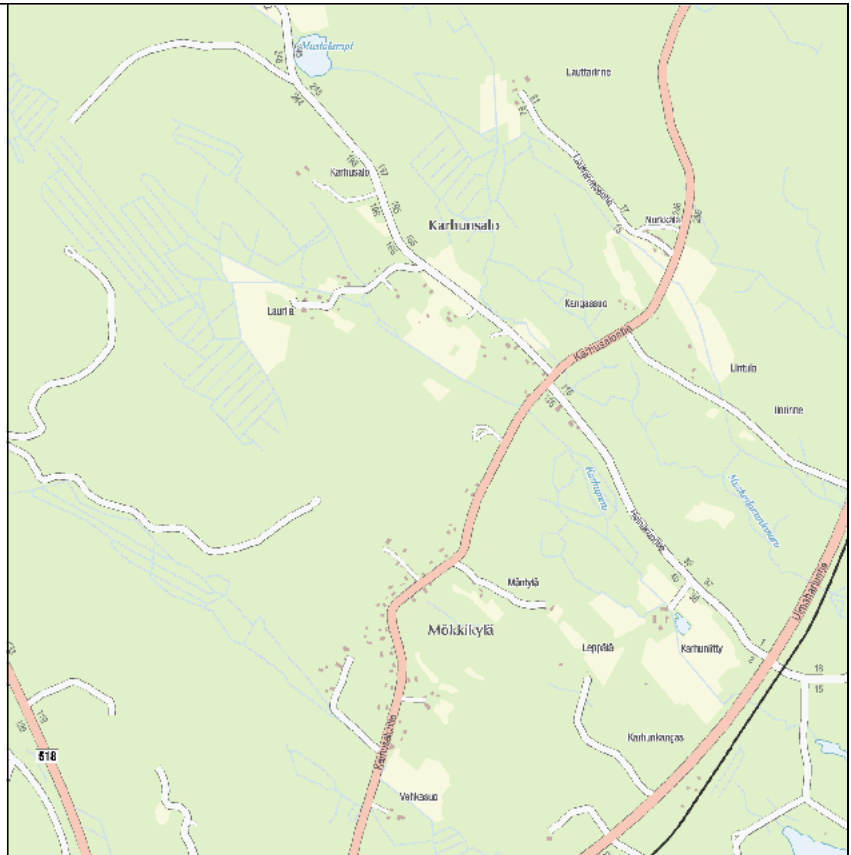
Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluihin.

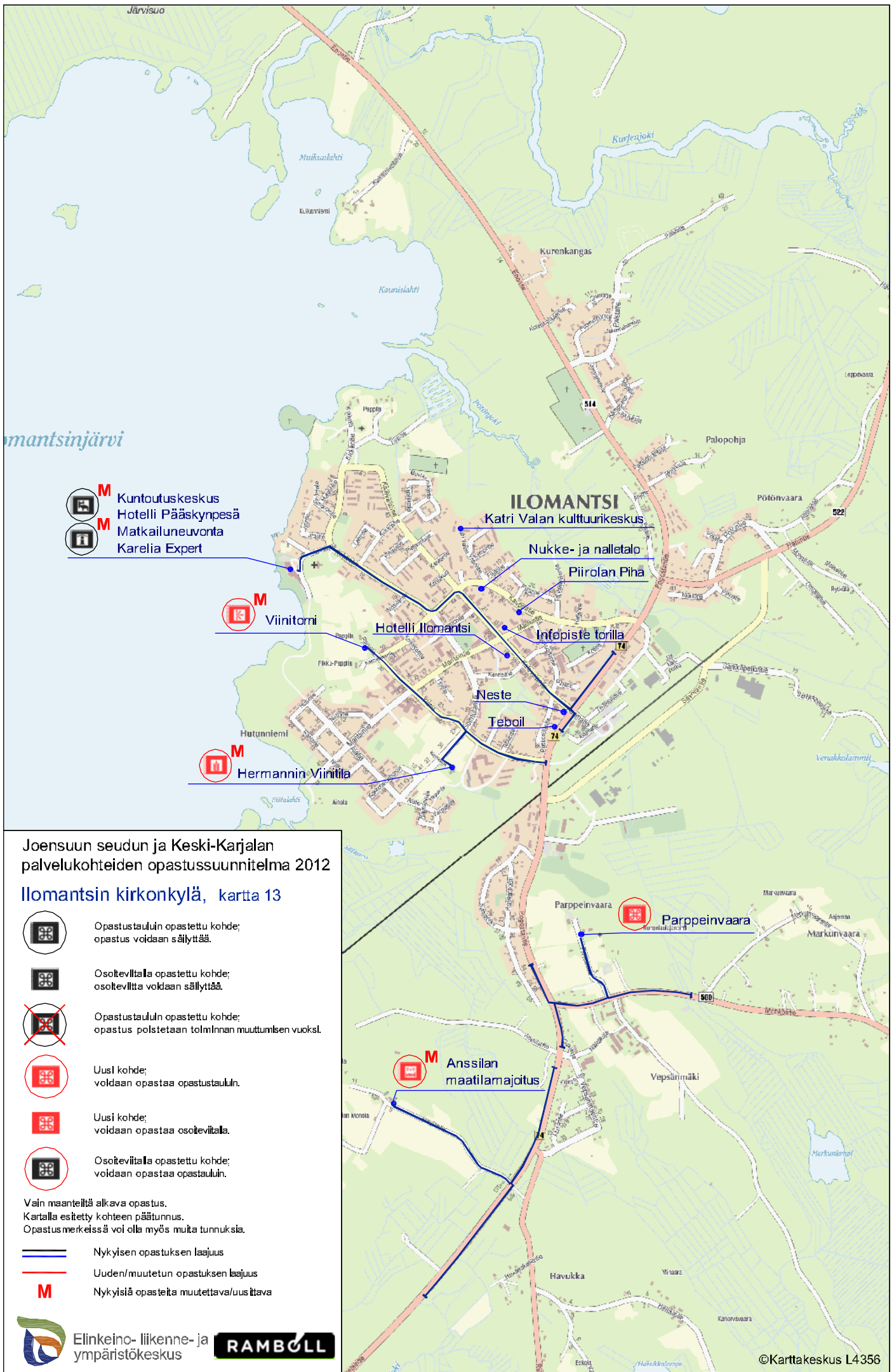
Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus

- Kuntoutuskeskus
- Hotelli Pääskynpesä
- Matkailuneuvonta
- Karelia Expert

Viinitorni

Hotelli Iloimantsi

Infopiste torilla

Neste

Teboil

Hermannin Viinitila

Anssilan maatilamajoitus

Parppeinvaara

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Iloimantsin kirkonkylä, kartta 13

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalta voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poltetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opastusta muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

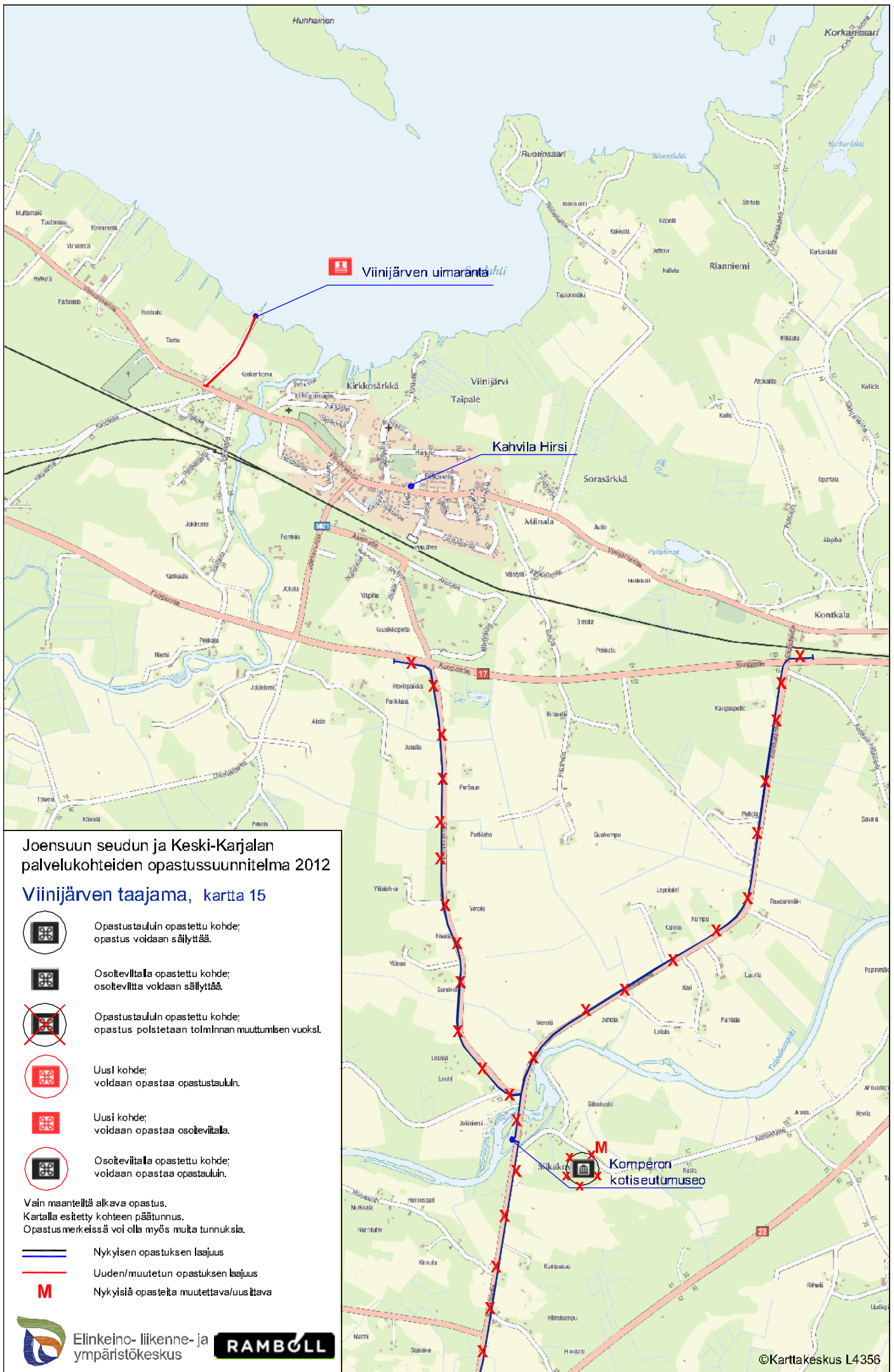
Outokummun taajama, kartta 14

- Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitaa voidaan säilyttää.
- Opastus tauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastauluin.

Vain maanteitä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Viinjärven taajama, karta 15

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

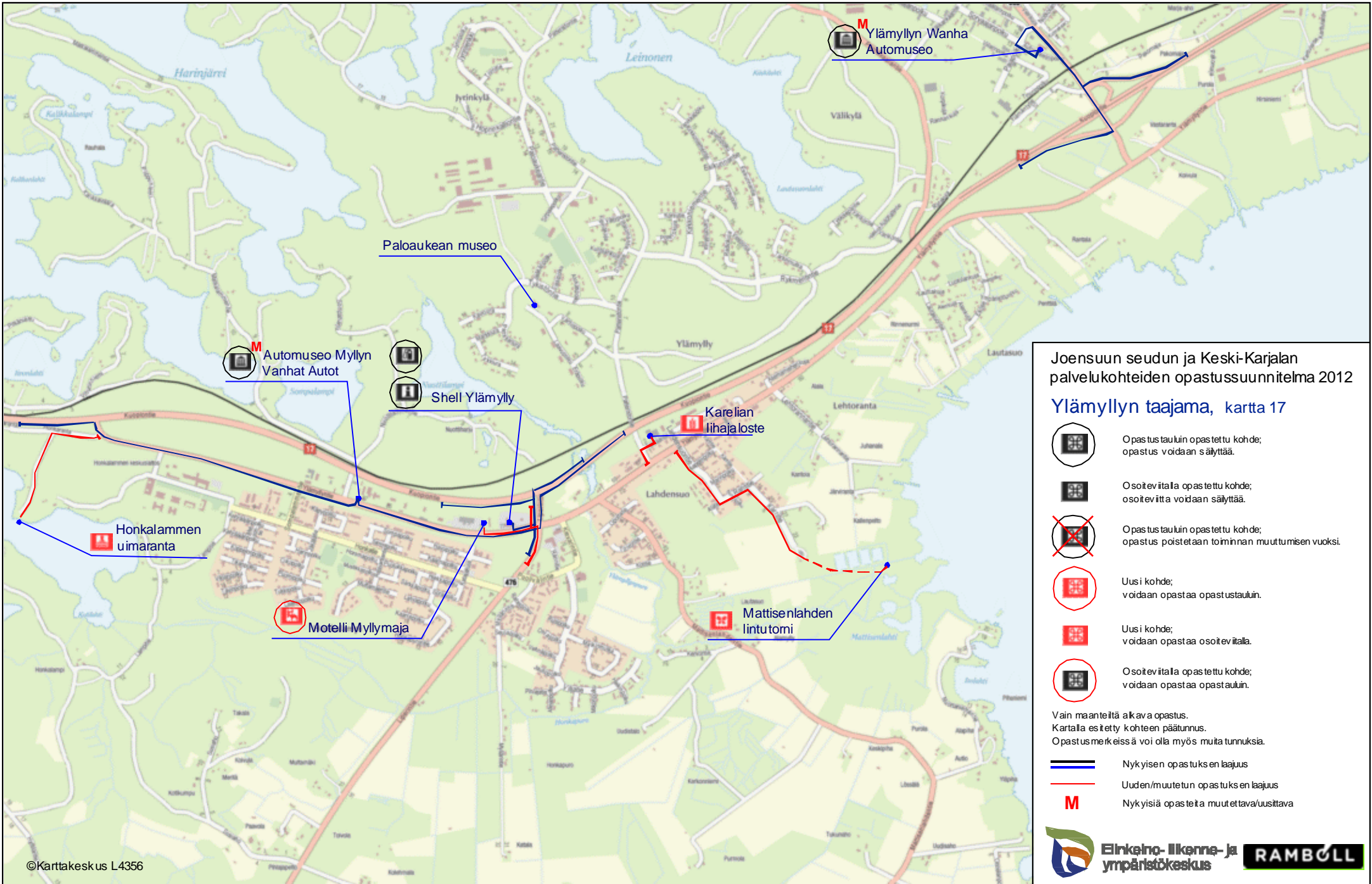
Liperin kirkonkylä, kartta 16

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitalla voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

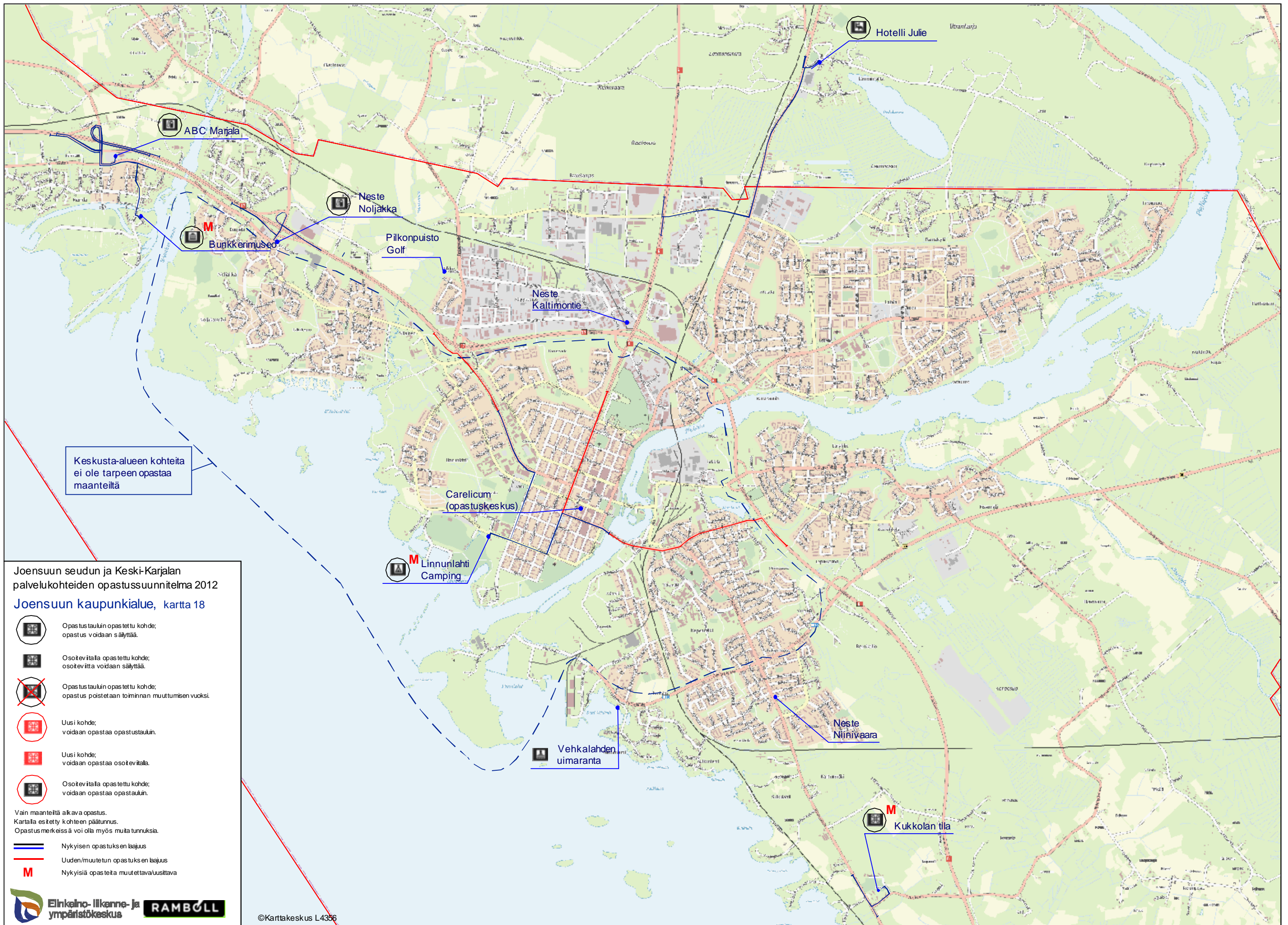
Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Ylämyllyn taajama, kartta 17

- O pastus tauluiin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
- O pastus tauluiin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastauluin.

Vain maanteitä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- M Nykyisiä opastettuja muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012
Joensuun kaupunkialue, karta 18

- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoitevitalla opastettu kohde; osoitevitaa voidaan säilyttää.
- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluihin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoitevitalla.
- Osoitevitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluihin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
 Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
 Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Kiihtelysvaaran taajama, kartta 19

Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuskia.

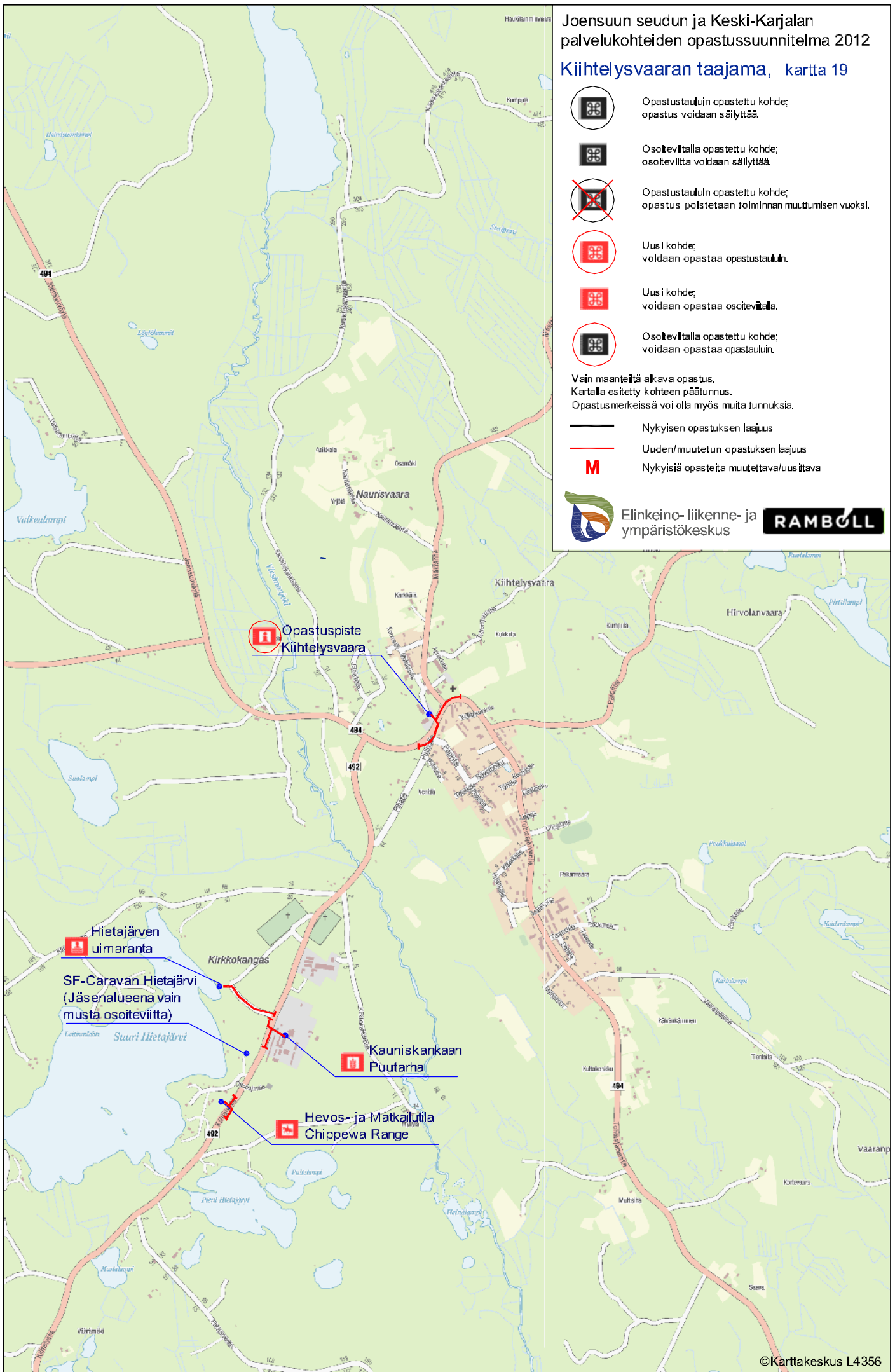
 Nykyisen opastuksen laajuus

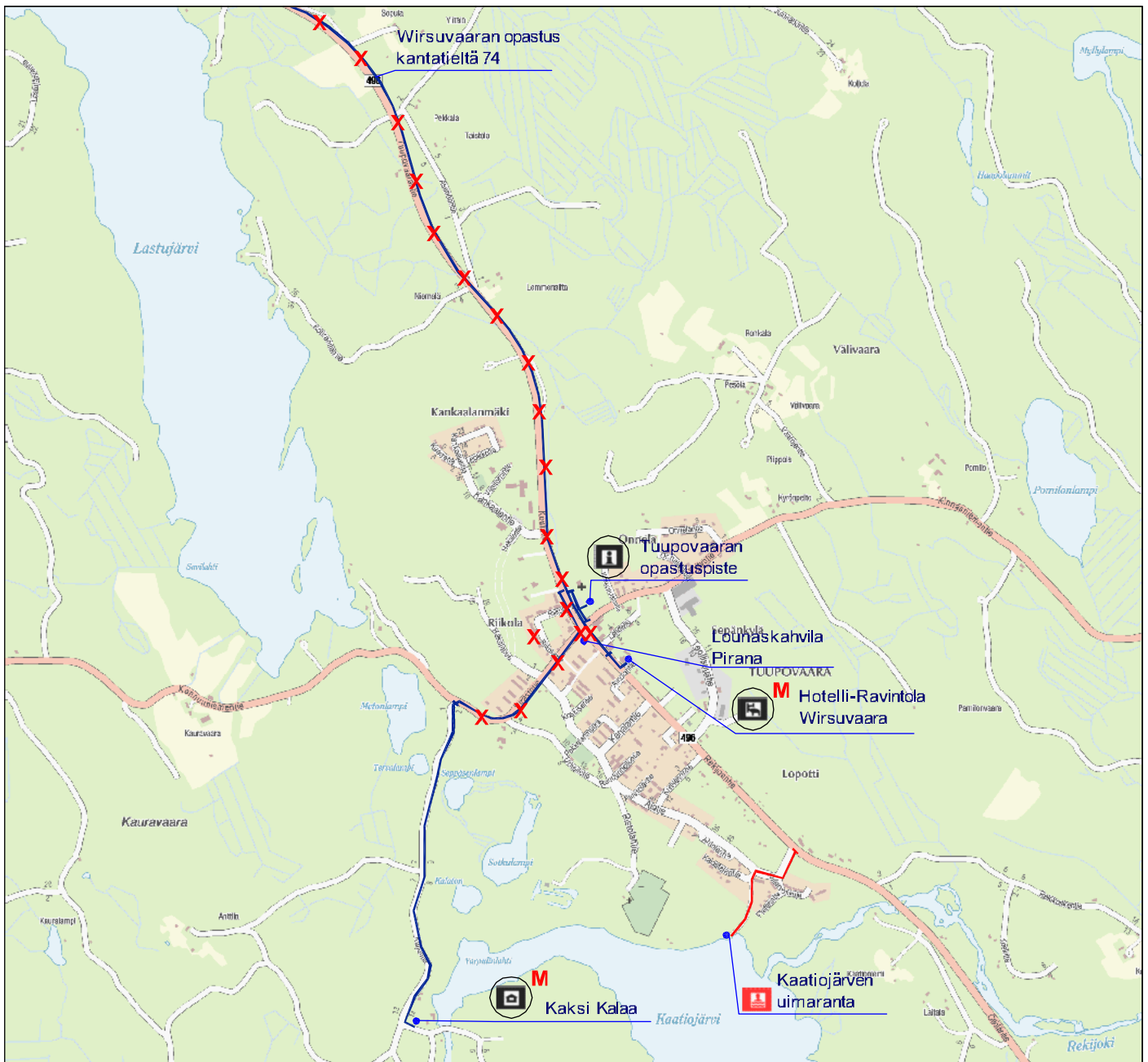
 Uuden/muutetun opastuksen laajuus

 Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- ja ympäristökeskus

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Tuusvaaran taajama, kartta 20

- Opastustaulun opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoteviltalla opastettu kohde; osoteviltta voidaan säilyttää.
- Opastustaulun opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoteviltalla.
- Osoteviltalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Rääkkylän kirkonkylä, kartta 21

Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde; opastus poltetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

Nykyisen opastuksen laajuus

Uuden/muutetun opastuksen laajuus

M

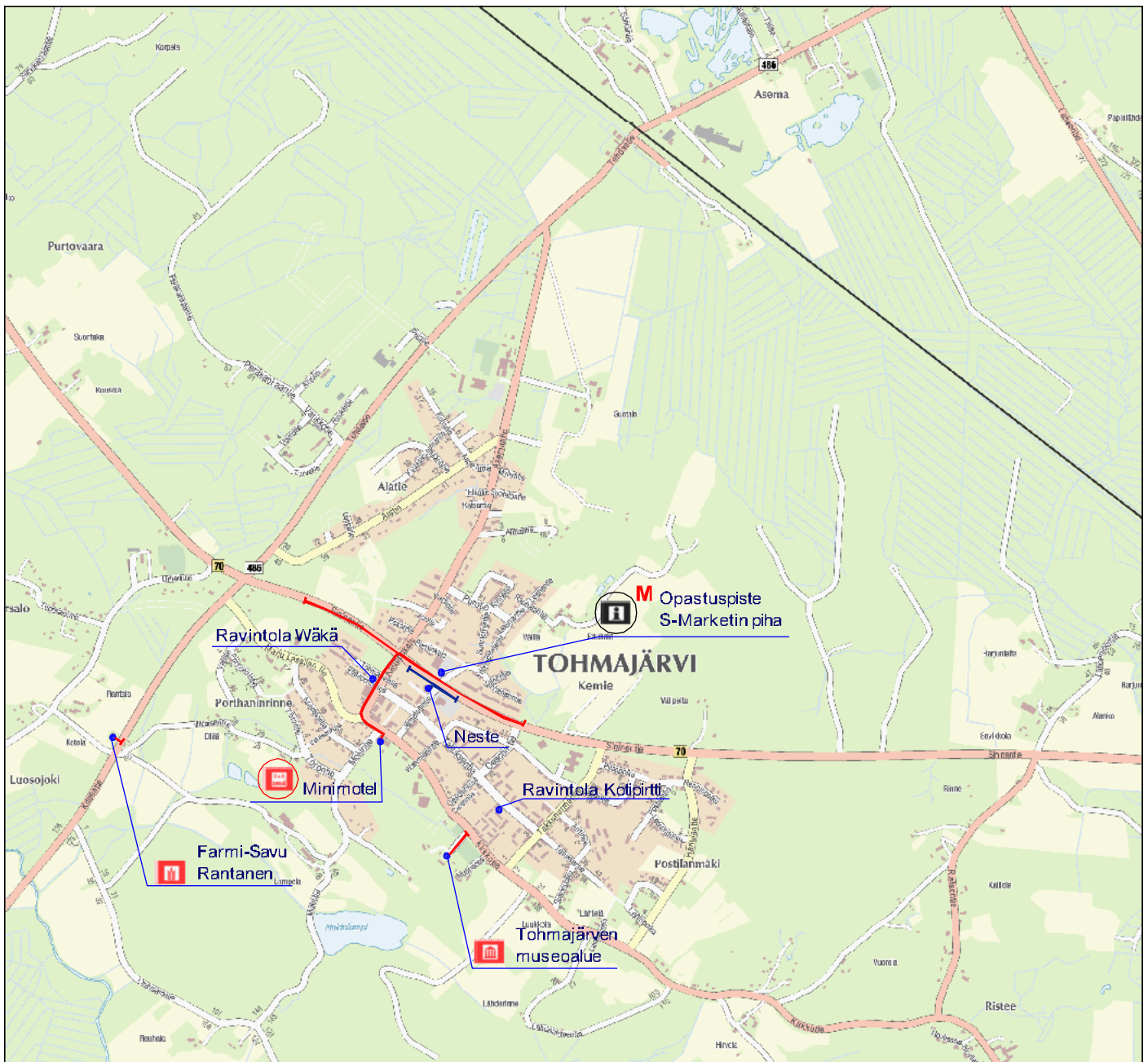
Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus

RAMBOLL

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Tohmajärven kirkonkylä, kartta 22

- Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.
- Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynnyys.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

©Karttakeskus L4356

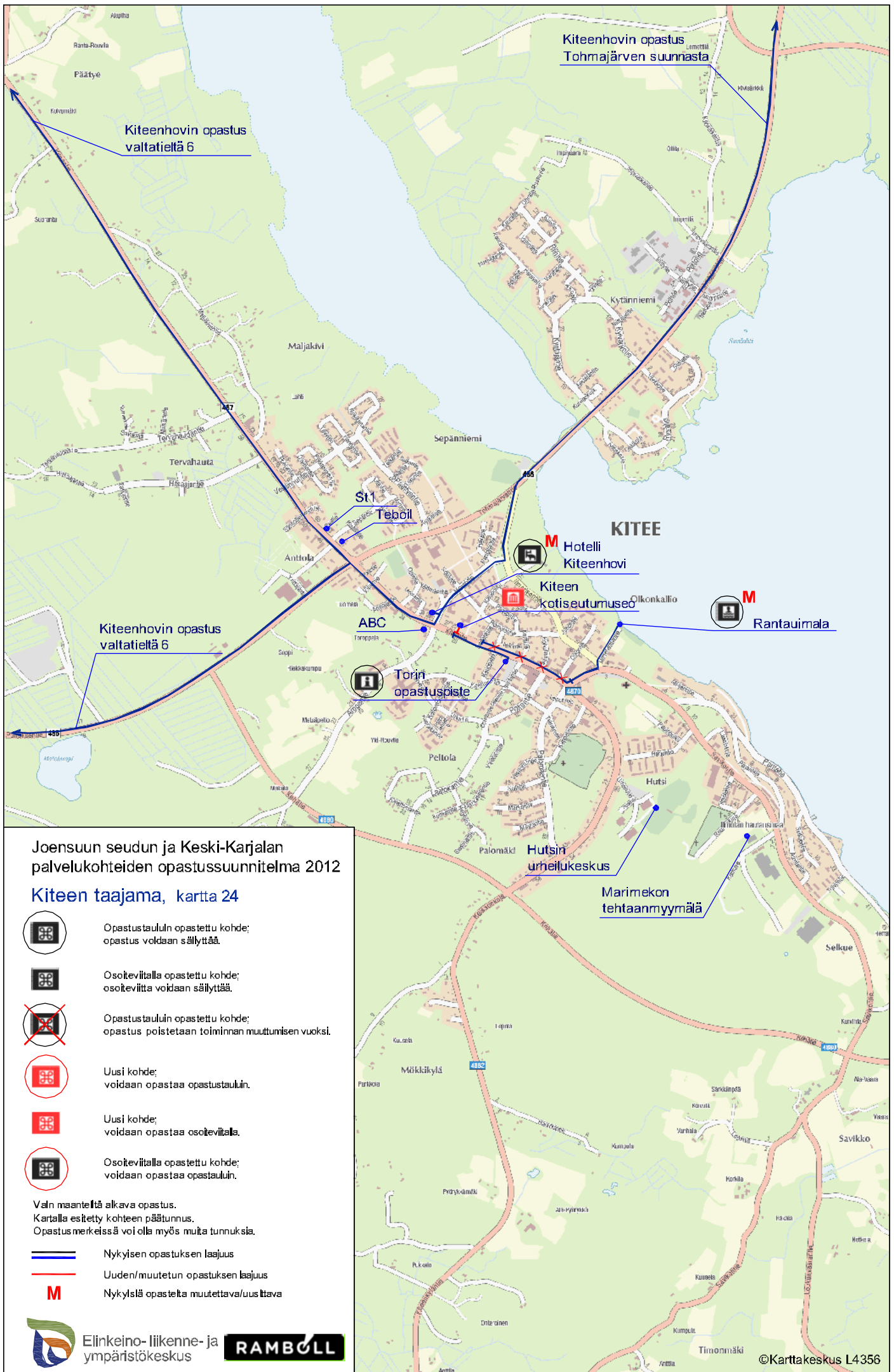
Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Puhoksen alue, kartta 23

- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitaa voidaan säilyttää.
- Opastustauluihin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.
- Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluihin.
- Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.
- Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluihin.

Vain maantellilla alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päätunnus.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

- Nykyisen opastuksen laajuus
- Uuden/muutetun opastuksen laajuus
- Nykyisellä opastella muutettava/uusittava

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Kiteen taajama, kartta 24

Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus.
Kartalla esitetty kohteen päättynyt.
Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

Nykyisen opastuksen laajuus

Uuden/muutetun opastuksen laajuus

Nykyisistä opasteltaviksi/uusittaviksi

Elinkeino- ja ympäristökeskus

Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma 2012

Kesälahden taajama, kartta 25

Opastustauluin opastettu kohde; opastus voidaan säilyttää.

Osoiteviitalla opastettu kohde; osoiteviitalla voidaan säilyttää.

Opastustauluin opastettu kohde; opastus poistetaan toiminnan muuttumisen vuoksi.

Uusi kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Uusi kohde; voidaan opastaa osoiteviitalla.

Osoiteviitalla opastettu kohde; voidaan opastaa opastustauluin.

Vain maanteiltä alkava opastus. Kartalla esitetty kohteen päättynus. Opastusmerkeissä voi olla myös muita tunnuksia.

Nykyisen opastuksen laajuus

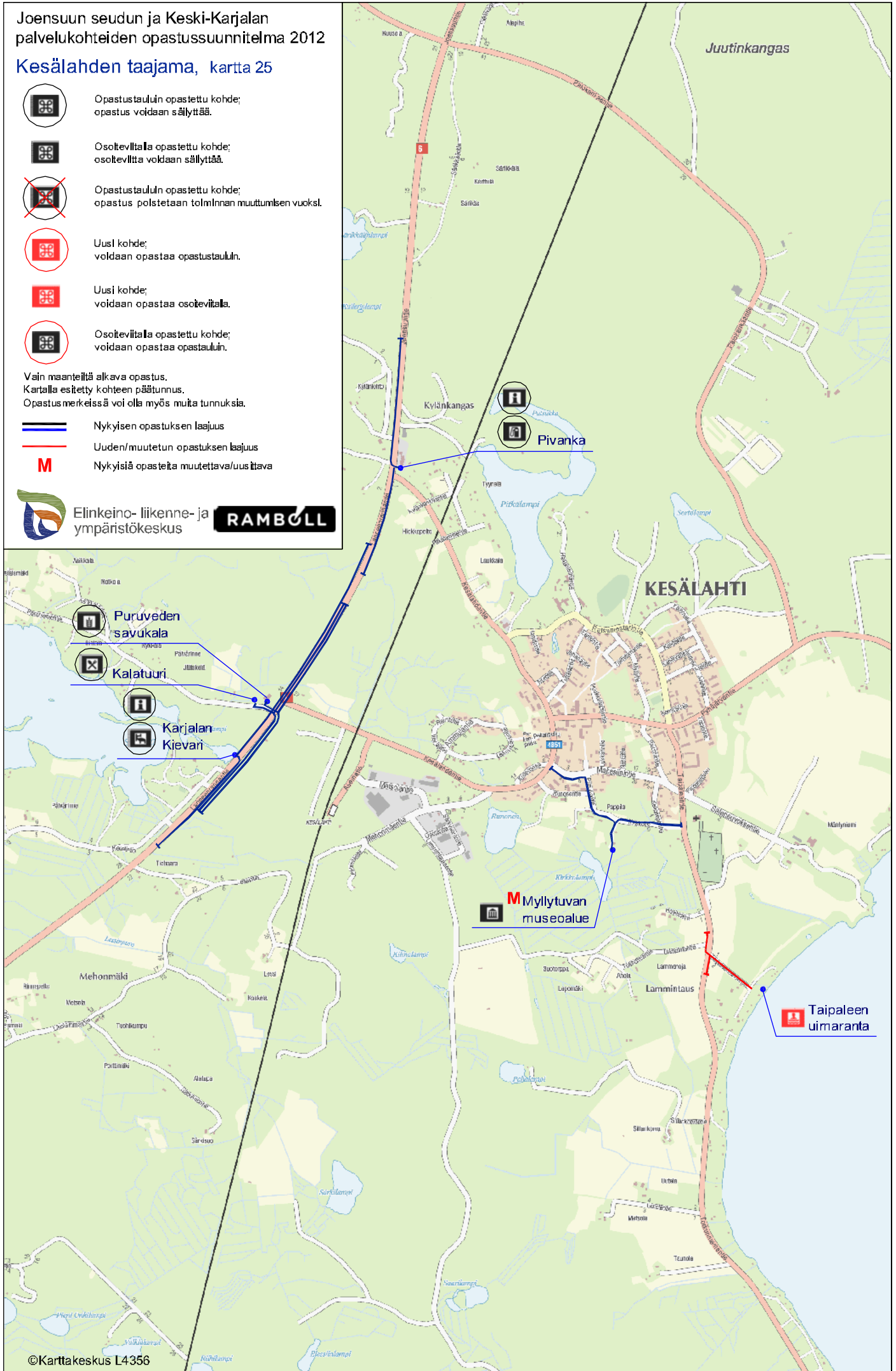
Uuden/muutetun opastuksen laajuus

Nykyisiä opasteita muutettava/uusittava

Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus

ELY-keskusten opastelupakäsittelyn yhteystiedot

Tilanne 1.1.2013

ELY-keskusten valtakunnallinen asiakaspalveluyksikkö

Opastelupahakemusten käsittely ja neuvonta:

Pirkanmaan ELY-keskus, asiakaspalvelu

Luvat

PL 297

33101 Tampere

Asiakaspalvelunumero 0206 90300 (ma - pe klo 9 - 16)

Sähköposti: liikenteen.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Internet-sivut: www.ely-keskus.fi -> Liikenne -> Liikenteen asiakaspalvelu

Pohjois-Savon ELY-keskus (Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat):

Yhdyshenkilö opastuslupa-asioissa ja tilapäiset opasteluvat:

Hanna Turunen, puh. 0295 026 772 hanna.turunen@ely-keskus.fi

Hakemuslomake palvelukohteen opastuslupaa varten

Hakemuslomake löytyy internetistä osoitteesta:
www.ely-keskus.fi -> Liikenne -> Liikenteen asiakaspalvelu -> Luvat ->
 Opasteet, ilmoitukset ja mainokset -> Palvelukohdeopasteet
 Tai suoraosoitteella: <http://www.ely-keskus.fi/Liikenne/Lupaasiat/Opasteetilmoituksetjainfoet/Sivut/Palvelukohdeopasteet.aspx>

Palvelukohteen opasteluvan hakeminen**Hakijan yhteystiedot**

Hakija	Y-tunnus	
Yhteyshenkilön nimi	Puhelin	Sähköpostiosoite
Hakijan lähiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Laskutusosoite (ellei sama kuin hakijan)	Postinumero	Postitoimipaikka

Opastettava kohde

Opastettavan kohteen nimi	Tiennumero	Kunta
Lähiosoite (jos eri kuin hakijan osoite)	Postinumero	Postitoimipaikka

Kohteen internet-osoite (jos kohteesta on olemassa internet-sivut)

<http://>

Esimerkit haettavista opasteista

 Palvelukohteen opastustaulu	 Palvelukohteen osoiteviitta	 Palvelukohteen opaste
--	--	--

Opasteisiin haettavat tunnukset

Palvelukohteet voidaan opastaa opastustauluilla tai palvelukohteen osoiteviitalla ja mahdollisilla palvelukohteen osoiteviitan ennakkomerkeillä.

Valitse opasteisiin haettavat tunnukset **numeroimalla ne merkittävyyden mukaan**.

- Monipuolisia palveluja tarjoavan kohteen opastustaulussa voidaan esittää **enintään kolme tunnusta**.
- Palvelukohteen osoiteviitassa ja osoiteviitan ennakkomerkeissä voidaan esittää **vain yksi ruskeapohjaiseen merkkiryhmään kuuluva tunnus**.
- Kaikille palvelukohteille ei ole olemassa omaa tunnusta. Tällöin voi hakea lupaa tunnuksettomalle, ruskeapohjaiselle osoiteviitalle ja osoiteviitan ennakkomerkeille.

 711 Opastuspiste	 712 Opastustoimisto	 721 Autokorjaamo	 722 Huoltoasema
 723 Hotelli tai motelli	 724 Ruokailupaikka	 725 Kahvila tai pikaruokapaikka	 731 Retkeilymaja
 733 Leirintäalue	 734 Matkailuajoneuvoalue	 741 Levähdysalue	 677 Pysäköintialue
 742 Ulkoilue	 772 a Museo tai historiallinen rakennus	 772 b Maailmanperintökohde	 772 c Luontokohde
 772 d Näköalapaikka	 772 e Eläintarha tai -puisto	 772 f Muu nähtävyys	 773 a Uintipaikka
 773 b Kalastuspaikka	 773 c Hiihtohissi	 773 d Golfkenttä	 773 e Huvipuisto tai teemapuisto
 774 a Mökkimajoitus	 774 b Aamiaismajoitus	 774 c Suoramyyntipaikka	 774 d Käsiyöpaja
 774 e Kotieläinpiha	 774 f Ratsastuspaikka	Palvelukohteen osoiteviitta ilman tunnusta	Palvelukohteen osoiteviitta ja ennakkomerkit ilman tunnusta

Opasteisiin ehdotetut tekstit

Opasteissa käytetään pääsääntöisesti palvelukohteen tai yrityksen nimeä. Kaksikielisissä kunnissa palvelukohde voidaan opastaa kielilain mukaisesti molemmilla kotimaisilla kielillä.

Opasteisiin ehdotettu teksti	
------------------------------	--

Tarkempi kuvaus opastettavasta kohteesta

Tarjottavat palvelut ja palvelutaso (esimerkiksi aukioloajat, asiakaspaikat ja mahdollinen kohteen luokitus)

Allekirjoitus	
Paikka	Hakijan allekirjoitus
Aika	Nimen selvennys

Lupapäättös on maksullinen.

LIITÄ HAKEMUKSEEN KARTTALIITE, josta käy ilmi opastettavan kohteen sijainti sekä osoiteviitan ja mahdollisten ennakkomerkkien ehdotetut sijoituspaikat.

Karttaliitteen mittakaavan tulisi olla 1 : 80 000 tai tarkempi.

Karttaliitteen voi tulostaa Maanmittauslaitoksen ylläpitämästä Kansalaisen Karttapaikasta:
<http://kansalaisen.karttapaikka.fi>

Kansalaisen karttapaikan käyttöehtojen mukaisesti käyttäjällä on lupa tulostaa yksittäistä käyttöä varten yksittäisiä karttoja. Kansalaisen karttapaikan käyttöehdot löytyvät osoitteesta:
<https://www.karttapaikka.fi/Karttapaikka/default.asp?id=784>

Muut mahdolliset tarkennukset haettavaan opasteisiin ja niiden ehdotettuihin sijoituspaikkoihin tulee esittää erillisellä, vapaamuotoisella liitteellä.

Palvelukohteen opastelupahakemuksen täyttäminen

Hakijan tiedot

- Luvan hakijaksi merkitään yritys tai yksityishenkilö. Lupapäätös lähetetään hakijalle.
- Kohtaan 'Yhteyshenkilö' merkitään sen henkilön nimi ja puhelinnumero (yleensä sama kuin hakija), jolta lupakäsittelijä voi tarvittaessa pyytää asiasta lisätietoja.

Opastettavan kohteen sijainti

- Näiden tietojen avulla kerrotaan haluttujen opasteiden tai viitan/viittojen paikat mahdollisimman tarkasti. Kartan ja mahdollisen piirroksen liittäminen hakemuksen liitteeksi on tärkeää kohteen paikantamiseksi.
- Viitoitettavan kohteen nimi -kohdassa kerrotaan palvelukohteen nimi. Tämä ei ole aina sama kuin yrityksen nimi. Kohteen nimenä käytetään yleensä erisnimeä, tunnuksen nimeä ei toisteta tekstissä. Kohteen nimi tai sitä kuvaava teksti esitetään mahdollisimman lyhyessä ja ytimekkäässä muodossa.

Viitat/opasteet

- Tästä kohdasta valitaan haluttu opaste tai viitta ja siihen halutut tunnuksat. Monipuolisia palveluja tarjoavan kohteen opastusmerkeissä voidaan esittää korkeintaan kolme kohteen tärkeimpiä palveluja kuvaavaa tunnusta.
- Hakemukseen liitetään vapaamuotoinen selvitys opastettavan kohteen tarjoamista palveluista ja aukioloajoista.
- Lisäksi tässä kohtaa esitetään opasteisiin halutut tekstit esim. maaseutuyrityksen yhteydessä "Mansikoita", "Mökkejä" jne.

Liitteet

Hakemukseen on liitettävä ote perus- tms. kartasta, johon on merkitty palvelukohteen sijainti sekä tarkempi kartta tai piirros, josta ilmenee opasteen/viitan suunniteltu sijaintipaikka. Jos haetaan muutosta ennestään olevaan lupaan, hakemukseen liitetään kopio luvasta ja jos mahdollista kuva nykyisestä opasteesta.

Lisäksi eräitä tunnuksia haettaessa mukaan liitetään ao. suosituksenantajan lausunto. Muun muassa Suoramyyntipaikka -tunnuksen käyttöoikeuteen tarvitaan kunnan suostumus. Lisätietoja julkaisussa "Palvelukohteen viitoitus", TIEH 2000021-07.

Hakemuksen lähettäminen

Hakemus lähetetään postitse:

Pirkanmaan ELY -keskus
Luvat
PL 297
33101 Tampere

tai sähköpostilla liikenteen.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Luvan myöntäminen

Palvelukohteen taso ja sijainti määrittelevät, minkälainen opastuslupa ja mitkä tunnuksat kohteelle myönnetään. Lupapäätöksessä ja lupaehdoissa määritellään opastusmerkkien koko ja sijainti. Luvansaaja hankkii, pystyttää ja kunnossapitää opastusmerkit kustannuksellaan.

Liikenneviraston hyväksymät liikennemerkkien valmistajat

Berg&Sauso Oy

Kairatie 2/Halli 2
65350 Vaasa
puh. 040-595 5422
www.berg-sauso.com

Elfving Opasteet Oy Ab

Vanha Valtatie 24
12100 Oitti
puh. (019) 786 60, fax: (019) 786 6100
www.elfving.fi

**Helsingin vankila
Kilpityöt**

PL 40 (Ristikkotie 8)
00581 Helsinki
puh. 010 368 2100, fax: 010 368 2336
sähköposti: helsinki_kilpi.vhl@om.fi

Joen Kilpituote Oy

Rahkeentie 6
80100 Joensuu
puh. (013) 225 777, fax: (013) 127 722
www.joenkilpituote.fi

Kaiverrus Kallio Ky

Pohjolankatu 4-6
96100 Rovaniemi
puh. 020 741 4999, fax: 020 741 4990
www.kaiverruskallio.com
sähköposti: info@kaiverruskallio.com

Kilpiset Oy

Tuomaankuja 11
55100 Imatra
puh. 040 3066 300, fax: 040 3066 301
www.kilpiset.fi
sähköposti: aineisto@kilpiset.fi

Laatukilpi Oy

PL 20 (Kangastie 10)
62375 Ylihärmä
puh. (06) 482 2200, fax: (06) 482 2210
www.laatukilpi.fi,
sähköposti: info@laatukilpi.fi

Leo Laine Oy

Metallitie 4
26100 Rauma
puh. (02) 838 73 100, fax: (02) 822 2522
www.lokari.com

Liikennetuotteet Oy

PL 28 (Liedontie 37)
04601 Mäntsälä
puh. (019) 687 3250, fax: (019) 687 1626
www.liikennetuotteet.fi
sähköposti: myynti@liikennetuotteet.fi

Logopee Oy

Tulliportinkatu 13
70100 Kuopio
puh. (017) 262 2855, fax: (017) 687 2857
www.logopee.fi
sähköposti: hannu.suoranta@logopee.fi

Mainospyörä Oy

PL 18 (Ruukinmestarintie 5)
02321 Espoo
puh. (09) 819 221, fax: (09) 802 4158
www.mainospyora.fi
sähköposti: myynti@mainospyora.fi

Mainostalo Teippari Oy

Asentajankatu 5
94600 Kemi
puh. 0207 288 599, fax: (016) 223 411
www.teippari.com
sähköposti: myynti@teippari.com

Masterkilpi Oy

PL 116 (Jaakolantie 2)
90421 Oulu
puh. (08) 552 1361, fax: (08) 552 1366 sähköposti:
palvelu@masterkilpi.fi

Mercari Oy Ab

Ormuspellontie 1
00700 Helsinki
puh. (09) 7002 8010, fax: (09) 7002 8019
sähköposti: mercari@kolumbus.fi

Merkkimiehet Oy

Yliahontie 5
42700 Keuruu
puh. (014) 720 354, fax: (014) 720 044
www.merkkimiehet.fi
sähköposti: info@merkkimiehet.fi

Normiopaste OY

Pihtisulunkatu 1 C
33330 Tampere
puh. 010 423 2240, fax: (030) 343 4184
www.normiopaste.fi
sähköposti: info@normiopaste.fi

Oulun Mainoskeskus Oy

Hiirihaukantie 1-3
90250 Oulu
puh. (08) 8153 600, fax: (08) 8153 622
www.ouluainoskeskus.fi
sähköposti: aineisto@ouluainoskeskus.fi

PL-Kilpi Lehtonen

Nikkarinkuja 4 (Visulahti)
50180 Mikkeli
puh. (015) 165 380, fax: (015) 211 252
www.visulahtishop.net
sähköposti: pl-kilpi@kolumbus.fi

P-Merkki Oy

Itätuulentie 5
06100 Porvoo
puh. (019) 666757, fax: (019) 666 759
sähköposti: tilaukset@p-merkki.fi

Satakunnan vankila

Köyliön osasto
PL 50 (Vankilantie 515)
32701 Huittinen
puh. 010 368 4300 fax: 010 368 4402
www.esanet.fi/satakunnanvankila/

Julkaisusarjan nimi ja numero Raportteja 2/2013					
Tekijät Ramboll Finland Oy Olli Mäkelä Pilvi Lesch		Julkaisu-aika Tammikuu 2013			
		Julkaisija Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus			
		Hankkeen rahoittaja/toimeksiantaja			
Julkaisun nimi Joensuun seudun ja Keski-Karjalan palvelukohteiden opastussuunnitelma					
Tiivistelmä <p>Palvelukohteilla tarkoitetaan tienkäyttäjille palveluja tarjoavia palveluyrityksiä ja -toimintoja. Tällaisia ovat esim. majoitusliikkeet, leirintäalueet, huoltoasemat, kahvila- ja ravintolapalvelut sekä erilaiset maaseutuyritykset, nähtävyydet ja aktiviteetit. Joensuun seudulle ja Keski-Karjalaa eli Iloimansin, Joensuun, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Liperin, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän ja Tohmajärven kuntien alueelle laaditussa suunnitelmassa on kartoitettu opastuskelpoiset palvelukohteet, inventoitu kohteiden nykyinen opastus ja laadittu kartoille opastusmerkkisuunnitelmat. Suunnitelmassa esitetään, millaisin opastusmerkein ja kuinka kaukaa yksittäisen palvelukohteen opastus voidaan toteuttaa.</p> <p>Suunnittelualueella on 395 palvelukohdetta, joiden opastusmahdollisuudet on käyty läpi. Nykyisellään näistä on opastettu opastustauluilla 139 kohdetta. Suunnitelmassa opastustauluilla opastettaviksi on esitetty 155 kohdetta sekä palvelukohteiden osoiteviitalla ja mahdollisilla ennakkomerkeillä 141 kohdetta.</p> <p>Suunnittelualueella kulkevia matkailuteitä ovat Sininen Tie ja Via Karelia, joiden tunnuksia voidaan hyödyntää yksittäisten kohteiden opastuksessa.</p> <p>Opasteiden pystyttäminen edellyttää tienpitäjän lupaa. Suunnitelmassa on kuvattu maanteiden varsille tulevien opasteiden lupamenettely. Opastusmerkkien hankinta, pystyttäminen ja ylläpito ovat opastettavan kohteen haltijan vastuulla, mutta merkkien hoito kuuluu ELY-keskusten alueellisiin hoitourakkasopimuksiin. Suunnitelmassa on ohjeistettu opasteiden hankintaa ja pystytystä.</p> <p>Vuonna 2007 tehtyyn laajaan opastusmerkkiuudistukseen liittyvä siirtymäaika päättyy vuoden 2013 lopussa, johon mennessä suuri osa opastusmerkeistä on tarpeen uusia. Uudistuksen myötä muuttuneet ja laajentuneet opastusmahdollisuudet kannattaa hyödyntää mahdollisimman pian.</p>					
Asiasanat Liikenteen ohjaus, tienkäyttäjäninformaatio, tienvarsipalvelut, tienkäyttäjää palvelevat alueet					
ISBN (PDF)	ISBN (painettu)	ISSN-L	ISSN (verkkojulkaisu)	ISSN (painettu)	URN
978-952-257-712-2	978-952-257-711-5	2242-2846	2242-2854	2242-2846	URN:ISBN:978-952-257-712-2
Kokonaissivumäärä Teksti 57 s. + liitteet.		Kieli Suomi		Hinta (sis. alv 8%)	
Julkaisun myynti/jakaja Julkaisu on saatavana vain verkossa: www.ely-keskus.fi/julkaisut sekä www.doria.fi					
Julkaisun kustantaja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus					
Painopaikka ja -aika Kuopio tammikuussa 2013					

RAPORTEJA 2 | 2013
JOENSUUN SEUDUN JA KESKI-KARJALAN PALVELUKOHTAIDEN
OPASTUSSUUNNITELMA

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ISBN 978-952-257-711-5 (painettu)

ISBN 978-952-257-712-2 (pdf)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-712-2

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus